

Ulusal
Kistik Fibrozis
Kayıt Sistemi
2023 Yılı Verileri

<https://www.kistikfibrozisturkiye.org/hasta-kayit-sistemi/>

İÇİNDEKİLER

Önsöz	1
Veri Girişi Yapan Merkezler Ve Çalışma Grubu Üyeleri	2
Verilerin Özeti	5
Veri Raporu	6
1. Demografik Bilgiler	6
2. Tanı	22
3. Genetik	30
4. Solunum Fonksiyonları	55
5. Mikrobiyoloji	73
6. Beslenme	96
7. Solunum Sistemi Komplikasyonları ve Hastaneye Yatış Durumu	121
8. Solunum Sistemi Tedavileri	129
9. Gastrointestinal, Endokrin ve Diğer Sistem Komplikasyonları	155
10. Gastrointestinal, Endokrin ve Diğer Sistem Tedavileri	175
11. KFTR Modülatör Tedavileri	195
12. Transplantasyon	197
13. Mortalite	198
14. Longitudinal Veriler	203
Ek 1. Merkez İsimleri Kısaltmaları	215

ÖNSÖZ

Bu raporda, sizlere Ulusal Kistik Fibrozis Hasta Kayıt Sistemi (UKKS) 2023 yılı verilerini sunuyoruz. Bilindiği gibi, “Çocuk Solunum Yolu Hastalıkları ve Kistik Fibrozis Derneği” tarafından kurulan UKKS (<https://www.kistikfibrozisturkiye.org/hasta-kayit-sistemi>), 2017 yılından beri, ülkemizde UKKS’ye kayıtlı kistik fibrozis (KF) hastalarımızın verilerini yıllık rapor olarak sunmaktadır. Bu yıl, yedinci yıllık raporumuzu yayınlamaktan gurur ve mutluluk duymaktayız.

UKKS’ye katılan merkez ve kayıtlı hasta sayıları, ilk raporumuzu yayınladığımız 2017 yılından itibaren yıllar içinde artmış, merkez sayıları 23’ten 34’e, kayıtlı toplam hasta sayısı 1170 hastadan 2258 hastaya ulaşmıştır. Bu yıl 336 erişkin hastanın verileri raporumuza dahil edilmiştir. Önümüzdeki yıllarda, tüm dünyada olduğu gibi, UKKS’ye kayıtlı erişkin KF hasta sayılarımızın artmasını ümit ediyoruz.

Elinizdeki bu raporda, çeşitli merkezlerde takip edilen KF hastalarının UKKS’ye girilmiş olan 2023 yılına ait demografik ve klinik özellikleri bulunmaktadır; bu bilgiler ülkemizdeki KF hastaları ile ilgili en geniş ve en detaylı bilgileri içermektedir. 2017 yılından itibaren yayınladığımız yıllık raporlarımızdaki veriler, ülkemizdeki KF ile ilgili yapılan yayınlar için önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Bu veriler kullanılarak yapılan yayınlar ve ulusal ve uluslararası kongrelerde sunulan bildiriler web sitemizde bulunmaktadır. Her sene olduğu gibi, bu sene de, raporda, hastaların verileri, hem bir bütün olarak hem de merkezlere göre ayrı ayrı analizler halinde sunulmuştur.

Bu seneki raporda, yine önemli konuların longitudinal verileri yer almıştır. Yeni eklenen, yıllara göre KFTR modülatörleri tablosuna bakıldığında, 2023 yılı içerisinde, ülkemizde geri ödemesi olmadığı halde, kendi çabalarıyla modülatör kullanan hastalarımızın sayılarının arttığı görülmektedir. Hastalarımızın en kısa zamanda KFTR modülatörlerine ulaşmasını ve tüm hastaları kapsayacak yeni modülatörlerin de kullanıma girmesini diliyoruz.

Bu raporun gerçekleşmesinde, bilgilerinin bu sisteme girilmesine izin veren tüm KF hastalarımıza ve hastalarının verilerini paylaşan ve sisteme girilmesinde emek harcayan tüm merkezlere ayrı ayrı teşekkür ediyoruz. Ayrıca, UKKS programını geliştiren ve istatistiklerini yapan Pleksus Bilişim Teknolojileri’ne teşekkürlerimizi sunuyoruz. Bu çalışmanın her yıl devam etmesini ve ortaya çıkan bilgiler sayesinde ülkemizdeki KF hastalarımıza daha kaliteli bir bakım sunmayı ümit ediyoruz.

Sevgi ve saygılarımızla,

UKKS Yönetim Kurulu Üyeleri

Deniz Doğru Ersöz

Erkan Çakır

Tuğba Şişmanlar Eyüboğlu

Nagehan Emiralioğlu

Sevgi Pekcan

Güzin Cinel

Uğur Özçelik

VERİ GİRİŞİ YAPAN MERKEZLER VE ÇALIŞMA GRUBU ÜYELERİ

Merkez Adı	Çalışma Grubu üyeleri 2023 yılı
Hacettepe Üniversitesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara	Deniz Doğru Ersöz Uğur Özçelik Nagehan Emiralioğlu Ebru Yalçın Nural Kiper Birce Sunman Meltem Akgül Erdal Didem Alboğa Raziye Atan İpek Demir Burcu Çapraz Yavuz Emine Altay Meltem Yıldız Kayaoğlu Umay Kavgacı
Dicle Üniversitesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Diyarbakır	Velat Şen Hadice Selimoğlu Şen
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İstanbul	Ayşe Ayzıt Kılınç Azer Kılıç Başkan Abdülhamit Çollak Berrak Öztosun Çiğdem Korkmaz
Necmettin Erbakan Üniversitesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Konya	Sevgi Pekcan Suat Savaş Ömür Madak Fatih Ercan Fatma Nur Ayman
Hacettepe Üniversitesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara	Ebru Damadoğlu Oğuz Karcıoğlu Sevde Koşak Duygu Aydın Burak Elçi
Ege Üniversitesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İzmir	Figen Gülen Gökçen Kartal Öztürk Bahar Girgin Dindar Ece Halis Atacan Öğütçü Gülcan Yılbaş Kara Kübra Özkaya
Bursa Uludağ Üniversitesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Bursa	Yakup Canıtez Nihat Sapan Merve Korkmaz

İstinye Üniversitesi, Liv Hospital, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İstanbul	Erkan Çakır Nesibe Karasu
Erciyes Üniversitesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Kayseri	Mehmet Köse Ali Ersoy
Ankara Şehir Hastanesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Ünitesi, Ankara	Güzin Cinel Gökçen Tuğcu Sanem Eryılmaz Polat Dilber Ademhan Tural Salih Uytun Murat Yasin Gençoğlu Şule Selin Soydaş Satı Özkan Tabakçı Işıl Bilgiç Meltem Kürtül Çakar Ayyüce Ünlü Gamze Akça Dinç Hande Yetişgin Çelebi Yıldırım
Gaziantep Üniversitesi, Çocuk İmmünoloji ve Allerji Hastalıkları Bilim Dalı, Gaziantep	Özlem Keskin Gaye İnal Elif Arık Ercan Küçükosmanoğlu
Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adana	Melih Hangül
Akdeniz Üniversitesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Antalya	Ayşen Bingöl Abdurrahman Erdem Başaran Betül Bankoğlu Parlak Didar Cengiz Ağca Irmak Tanal Şambel
Mersin Şehir Hastanesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Kliniği, Mersin	Ali Özdemir Demet Polat Yuluğ Meral Barlık
Çukurova Üniversitesi, Çocuk İmmünoloji ve Allerji Hastalıkları Bilim Dalı, Adana	Derya Ufuk Altıntaş Mahir Serbes
Gazi Üniversitesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara	Ayşe Tana Aslan Tuğba Şişmanlar Eyüboğlu Handan Kekeç
Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Şanlıurfa	Beste Özsezen
Van Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Van	Tuğba Ramaslı Gürsoy
Ankara Üniversitesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara	Nazan Çobanoğlu Merve Nur Tekin
Ege Üniversitesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir	Pervin Korkmaz

Celal Bayar Ünivresitesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Manisa	Hasan Yüksel Sedef Narin Tongal
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Çocuk İmmünoloji ve Allerji Hastalıkları Bilim Dalı, Eskişehir	Koray Harmancı Hülya Anıl Gonca Kılıç
Karadeniz Teknik Üniversitesi, Çocuk Allerji ve İmmünoloji Bilim Dalı ve Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, Trabzon	Zeynep Gökçe Gayretli Aydın Gulben Özgül Postuk
Gaziantep Şehir Hastanesi, Gaziantep	Pelin Asfuroğlu
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Çocuk Gastroenteroloji Bilim Dalı, Samsun	Gönül Çaltepe
Bursa Uludağ Üniversitesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Bursa	Ezgi Demirdöğen Aslı Görek Dilektaşlı
Fırat Üniversitesi, Çocuk Allerji ve İmmünoloji Bilim Dalı, Elazığ	Mehmet Kılıç Ozan Kapçay Filiz Demir
İnönü Üniversitesi, Çocuk İmmünoloji ve Alerji-Göğüs Kliniği, Malatya	Erdem Topal
Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara	Mina Hızal
Bursa Şehir Hastanesi, Bursa	Eylül Pınar Çakır
İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İstanbul	Nilay Baş İkizoğlu
Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Mardin	Halime Nayır Büyüksahin
Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Samsun	Fazılcan Zirek
İzmir Şehir Hastanesi, İzmir	Ece Ocak

*Merkez sıralaması, kayıtlı hasta sayısına göre yapılmıştır.

VERİLERİN ÖZETİ

Özellik	Açıklama	Kız	Erkek	Toplam
Kayıtlı hasta sayısı	n (%)	1058 (46,86)	1200 (53,14)	2258 (100)
Tanı Yaşı	Ortalama (yıl)	1,94	2,30	2,13
	Medyan (yıl)	0,33	0,33	0,33
2023 yılında yaşayan hastaların yaşları	Ortalama (yıl)	10,18	11,11	10,70
	Medyan (yıl)	8,52	9,67	9,11
2023 yılında yaşayan 18 yaş ve üstündeki hasta sayısı	n (%)	143 (13,51)	193 (16,08)	336 (14,88)
F508del homozigot olan hasta sayısı	n (%)	140 (13,23)	126 (10,50)	266 (11,78)
En az bir F508del mutasyonu olan hasta sayısı	n (%)	163 (15,40)	186 (15,50)	349 (15,45)
2023 yılı içinde ölen hasta sayısı	n (%)	17 (1,60)	7 (0,58)	24 (1,06)
Ölüm yaşları	Ortalama (yıl)	13,20	11,98	12,84
	Medyan (yıl)	14,17	12,26	13,25

VERİ RAPORU

1 – DEMOGRAFİK BİLGİLER

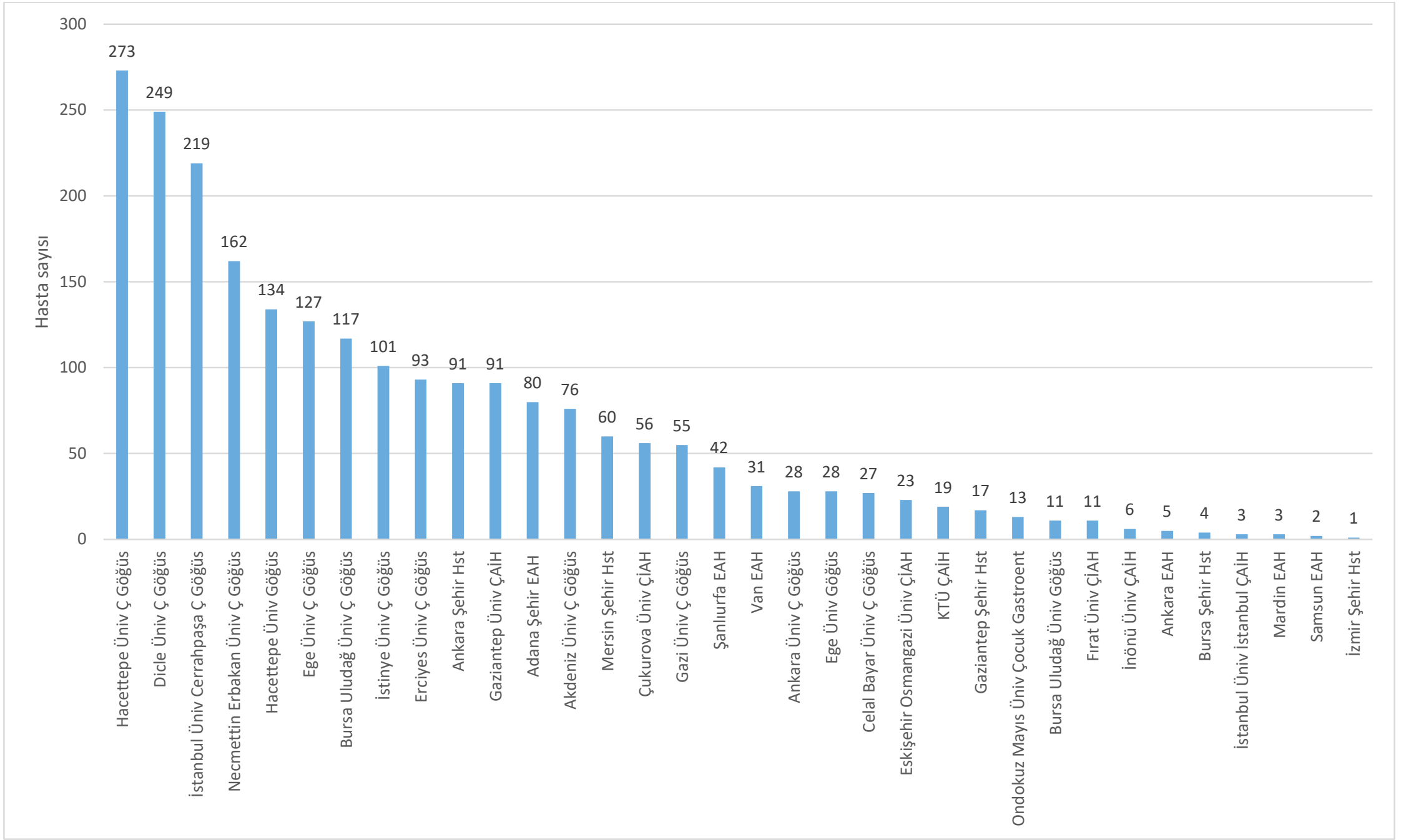
Tablo 1.1 Merkezlere göre hasta sayıları

Merkez	Kayıtlı Toplam Hasta Sayısı	Yaşayan Hasta Sayısı	Ölen Hasta Sayısı
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	273	271	2
Dicle Üniv Ç Göğüs	249	248	1
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	219	215	4
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	162	158	4
Hacettepe Üniv Göğüs	134	132	2
Ege Üniv Ç Göğüs	127	126	1
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	117	116	1
İstinye Üniv Ç Göğüs	101	101	0
Erciyes Üniv Ç Göğüs	93	93	0
Ankara Şehir Hst	91	89	2
Gaziantep Üniv ÇAİH	91	91	0
Adana Şehir EAH	80	80	0
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	76	75	1
Mersin Şehir Hst	60	59	1
Çukurova Üniv ÇİAH	56	56	0
Gazi Üniv Ç Göğüs	55	55	0
Şanlıurfa EAH	42	40	2
Van EAH	31	31	0
Ankara Üniv Ç Göğüs	28	26	2
Ege Üniv Göğüs	28	28	0
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	27	27	0
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	23	23	0

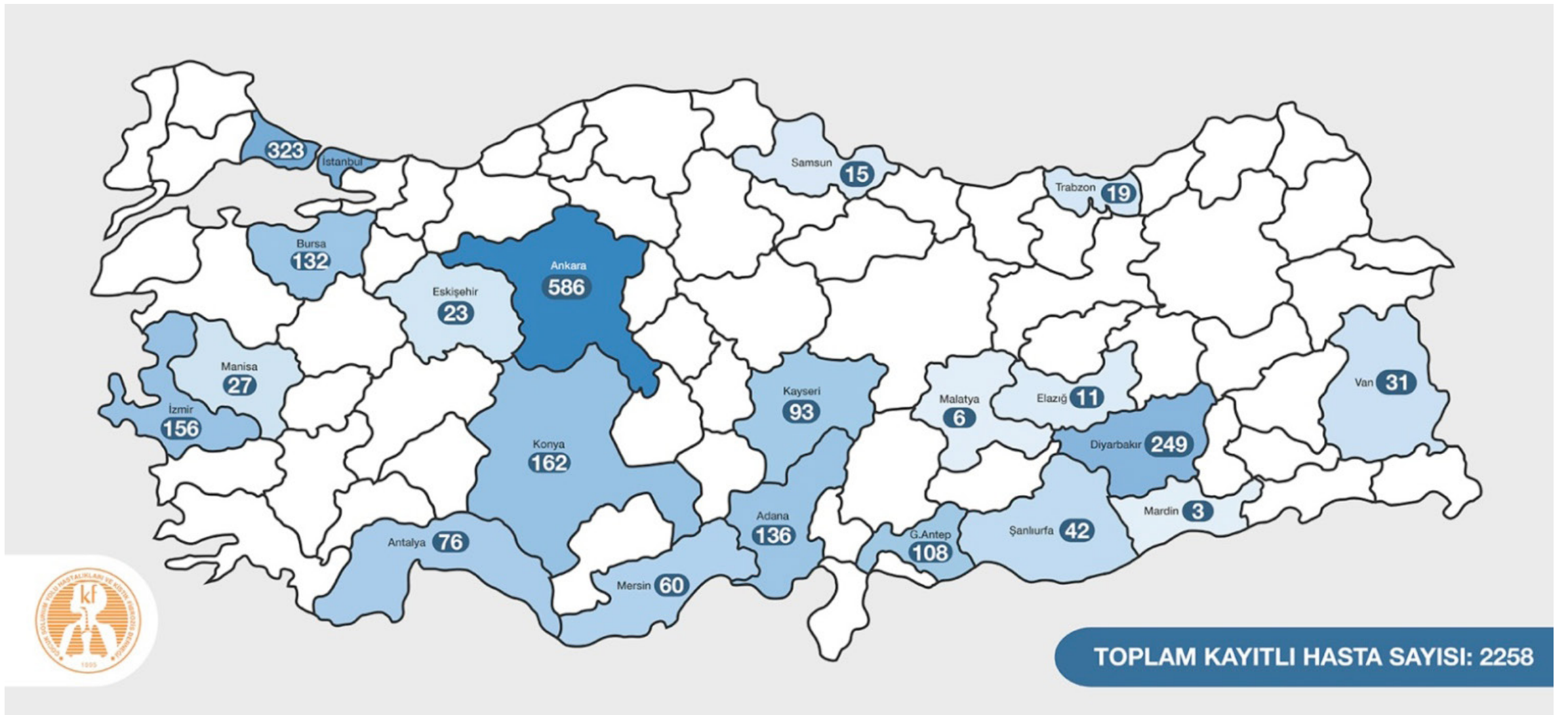

KTÜ ÇAİH	19	19	0
Gaziantep Şehir Hst	17	17	0
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	13	13	0
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	11	10	1
Fırat Üniv ÇİAH	11	11	0
İnönü Üniv ÇAİH	6	6	0
Ankara EAH	5	5	0
Bursa Şehir Hst	4	4	0
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	3	3	0
Mardin EAH	3	3	0
Samsun EAH	2	2	0
İzmir Şehir Hst	1	1	0
Toplam merkez sayısı: 34	2258	2234	24

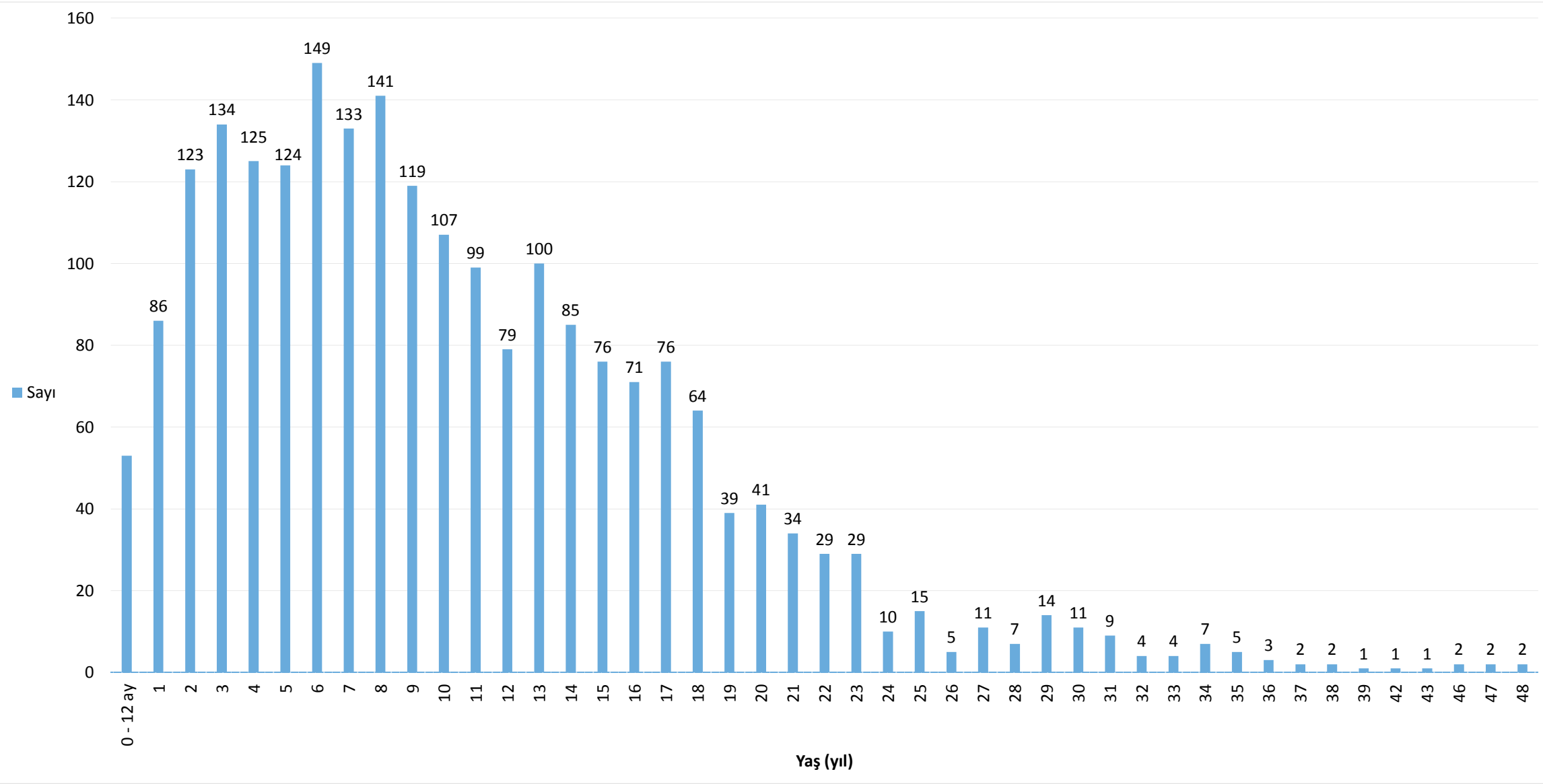
Şekil 1.1 Merkezlere göre kayıtlı hasta sayısı

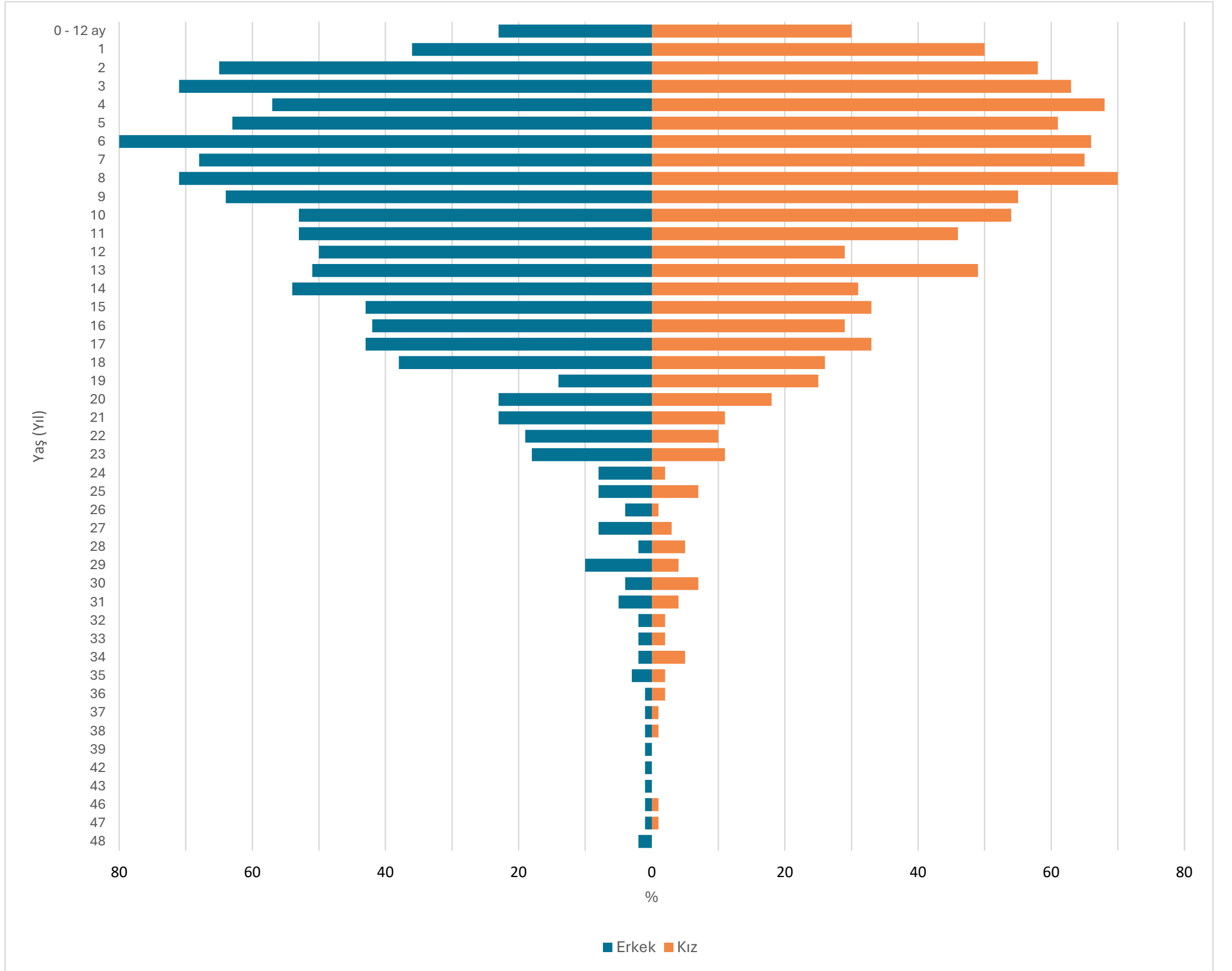
Şekil 1.2 Kayıtlı hasta sayısının illere göre dağılımı

Şekil 1.3 Yaşayan takipli hastaların yaş dağılımı

Şekil 1.4 Kayıtlı hastaların yaş ve cinsiyet dağılımı

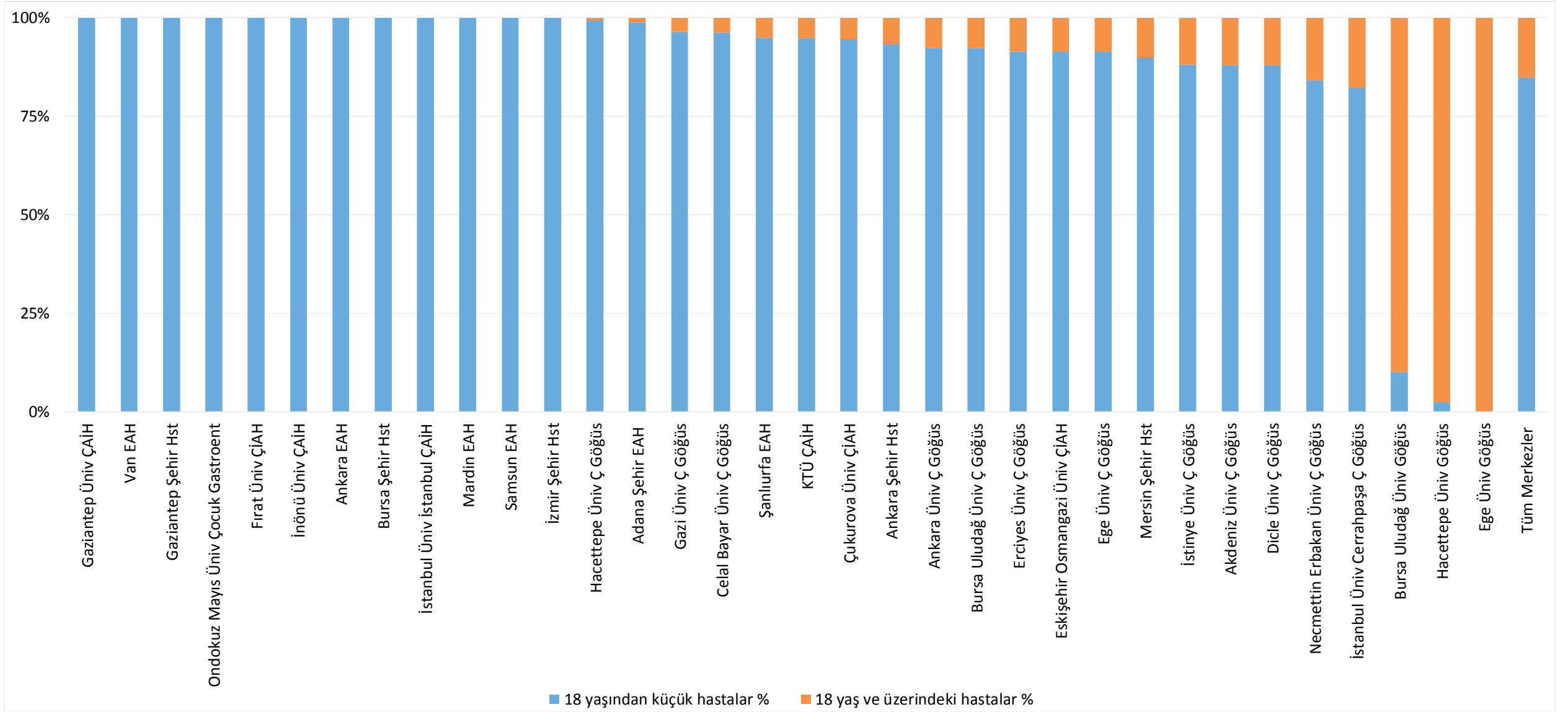

Tablo 1.2 Merkezlere göre yaşayan takipli erişkin ve çocuk hastaların sayısı

Merkez	18 yaşından küçük hastalar n (%)	18 yaş ve üzerindeki hastalar n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	269 (99,26)	2 (0,74)
Dicle Üniv Ç Göğüs	218 (87,90)	30 (12,10)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	177 (82,33)	38 (17,67)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	133 (84,18)	25 (15,82)
Hacettepe Üniv Göğüs	3 (2,27)	129 (97,73)
Ege Üniv Ç Göğüs	115 (91,27)	11 (8,73)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	107 (92,24)	9 (7,76)
İstinye Üniv Ç Göğüs	89 (88,12)	12 (11,88)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	85 (91,40)	8 (8,60)
Ankara Şehir Hst	83 (93,26)	6 (6,74)
Gaziantep Üniv ÇAİH	91 (100)	0 (0)
Adana Şehir EAH	79 (98,75)	1 (1,25)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	66 (88)	9 (12)
Mersin Şehir Hst	53 (89,83)	6 (10,17)
Çukurova Üniv ÇİAH	53 (94,64)	3 (5,36)
Gazi Üniv Ç Göğüs	53 (96,36)	2 (3,64)
Şanlıurfa EAH	38 (95)	2 (5)
Van EAH	31 (100)	0 (0)

Ankara Üniv Ç Göğüs	24 (92,31)	2 (7,69)
Ege Üniv Göğüs	0 (0)	28 (100)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	26 (96,30)	1 (3,70)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	21 (91,30)	2 (8,70)
KTÜ ÇİAH	18 (94,74)	1 (5,26)
Gaziantep Şehir Hst	17 (100)	0 (0)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	13 (100)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	1 (10)	9 (90)
Fırat Üniv ÇİAH	11 (100)	0 (0)
İnönü Üniv ÇİAH	6 (100)	0 (0)
Ankara EAH	5 (100)	0 (0)
Bursa Şehir Hst	4 (100)	0 (0)
İstanbul Üniv İstanbul ÇİAH	3 (100)	0 (0)
Mardin EAH	3 (100)	0 (0)
Samsun EAH	2 (100)	0 (0)
İzmir Şehir Hst	1 (100)	0 (0)
Toplam	1898 (84,96)	336 (15,04)

Şekil 1.5 Yaşayan takipli 18 yaş altı ile 18 yaş ve üstü hastaların merkezlere göre dağılımı

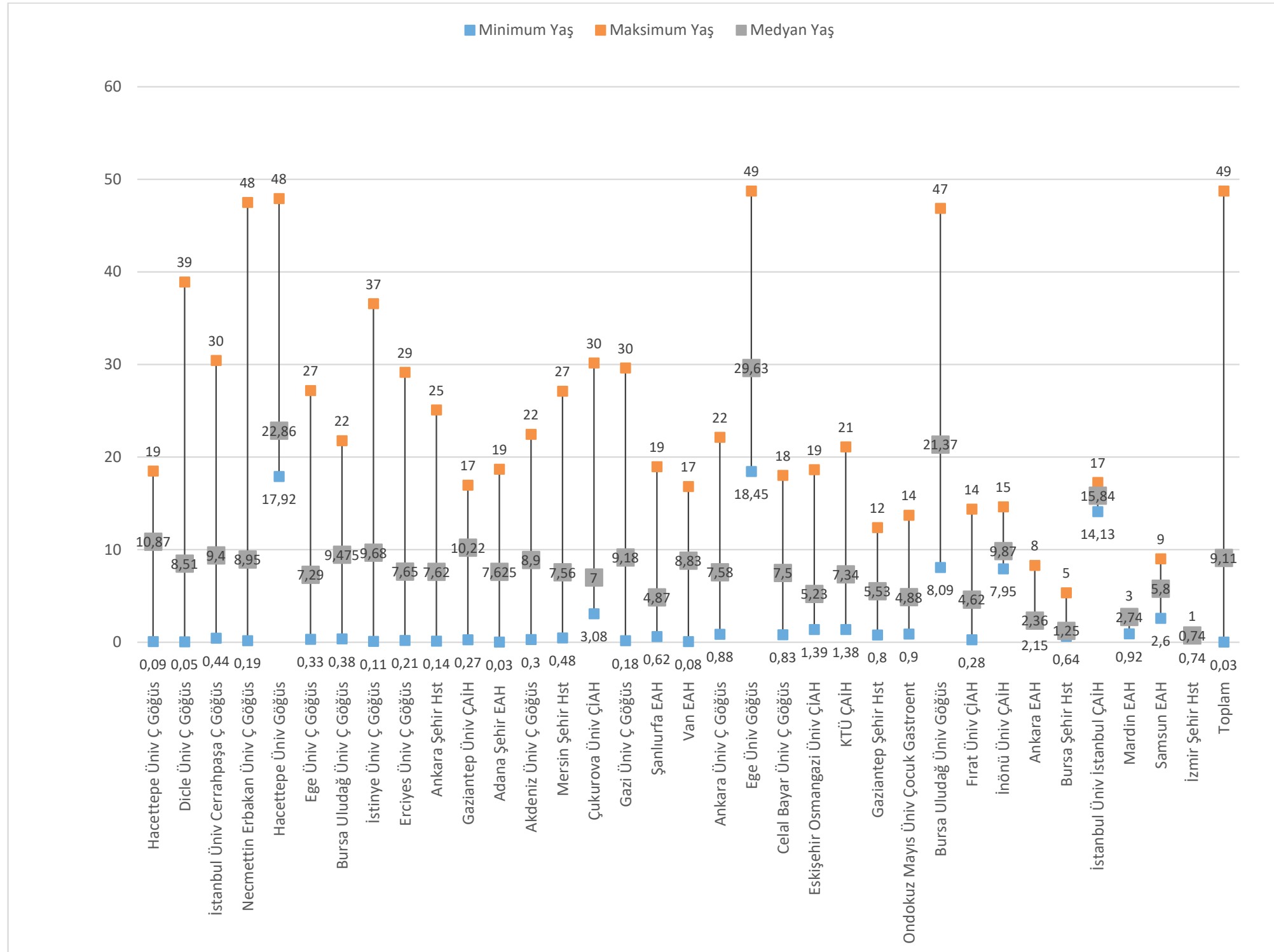
Tablo 1.3 Yaşayan takipli hastaların merkezlere göre yaş dağılımı

Merkez	Minimum Yaş (Yıl)	Maksimum Yaş (Yıl)	Medyan Yaş (Yıl)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	0,09	18,5	10,87
Dicle Üniv Ç Göğüs	0,05	38,92	8,51
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	0,44	30,45	9,40
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	0,19	47,52	8,95
Hacettepe Üniv Göğüs	17,92	47,94	22,86
Ege Üniv Ç Göğüs	0,33	27,19	7,29
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	0,38	21,77	9,475
İstinye Üniv Ç Göğüs	0,11	36,58	9,68
Erciyes Üniv Ç Göğüs	0,21	29,17	7,65
Ankara Şehir Hst	0,14	25,10	7,62
Gaziantep Üniv ÇAİH	0,27	16,97	10,22
Adana Şehir EAH	0,03	18,70	7,625
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	0,30	22,47	8,90
Mersin Şehir Hst	0,48	27,13	7,56
Çukurova Üniv ÇİAH	3,08	30,19	7,0
Gazi Üniv Ç Göğüs	0,18	29,63	9,18
Şanlıurfa EAH	0,62	18,97	4,87
Van EAH	0,08	16,82	8,83
Ankara Üniv Ç Göğüs	0,88	22,16	7,58
Ege Üniv Göğüs	18,45	48,75	29,63
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	0,83	18,04	7,50
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	1,39	18,64	5,23
KTÜ ÇAİH	1,38	21,12	7,34
Gaziantep Şehir Hst	0,8	12,39	5,53

Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	0,9	13,73	4,88
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	8,09	46,88	21,37
Fırat Üniv ÇİAH	0,28	14,39	4,62
İnönü Üniv ÇAİH	7,95	14,63	9,87
Ankara EAH	2,15	8,31	2,36
Bursa Şehir Hst	0,64	5,36	1,25
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	14,13	17,28	15,84
Mardin EAH	0,92	2,91	2,74
Samsun EAH	2,60	9,01	5,80
İzmir Şehir Hst	0,74	0,74	0,74
Toplam	0,03	48,75	9,11

Şekil 1.6 Yaşayan takipli hastaların merkezlere göre yaş dağılımı

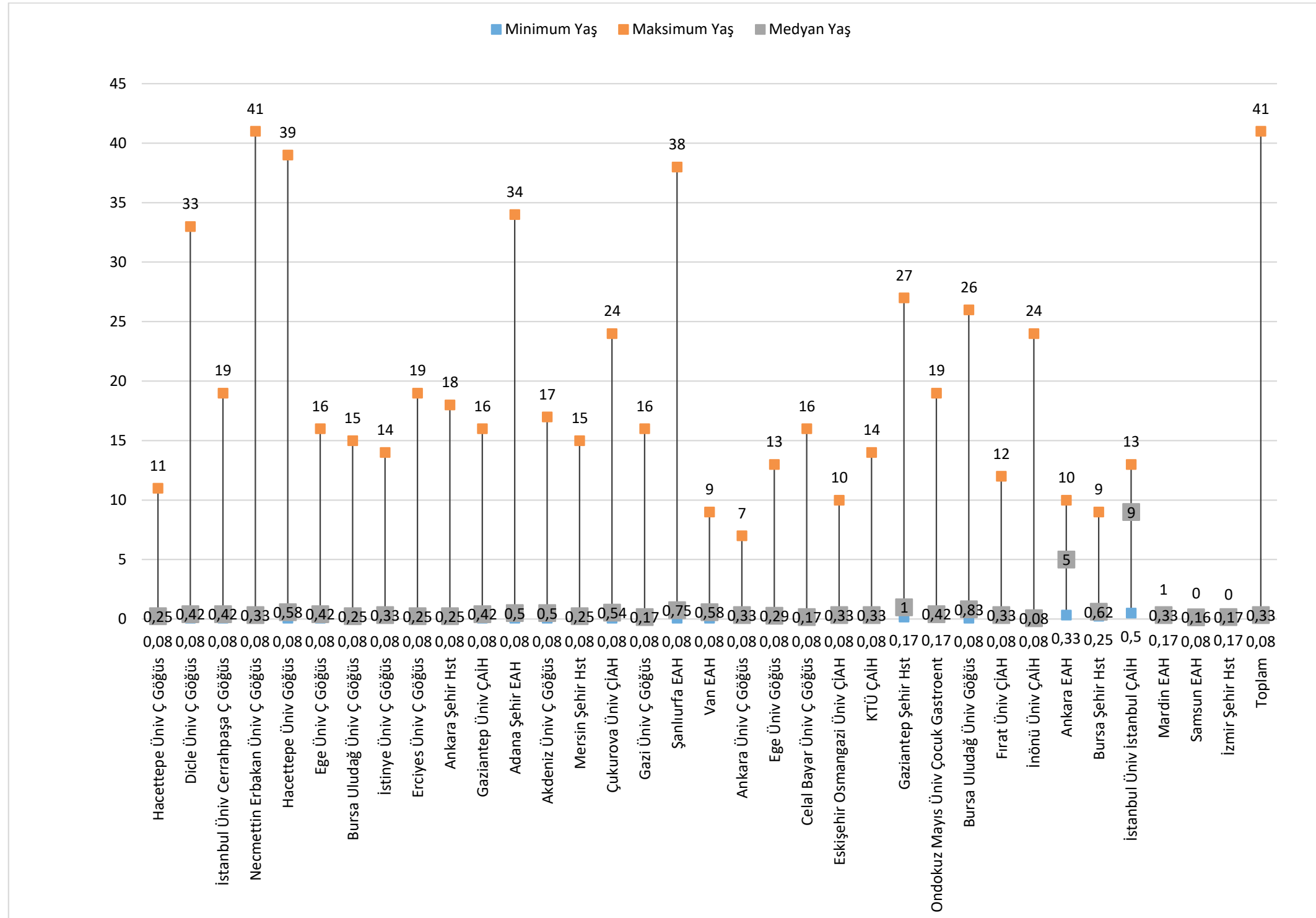
2 – TANI

Tablo 2.1 Merkezlere göre tanı yaşları

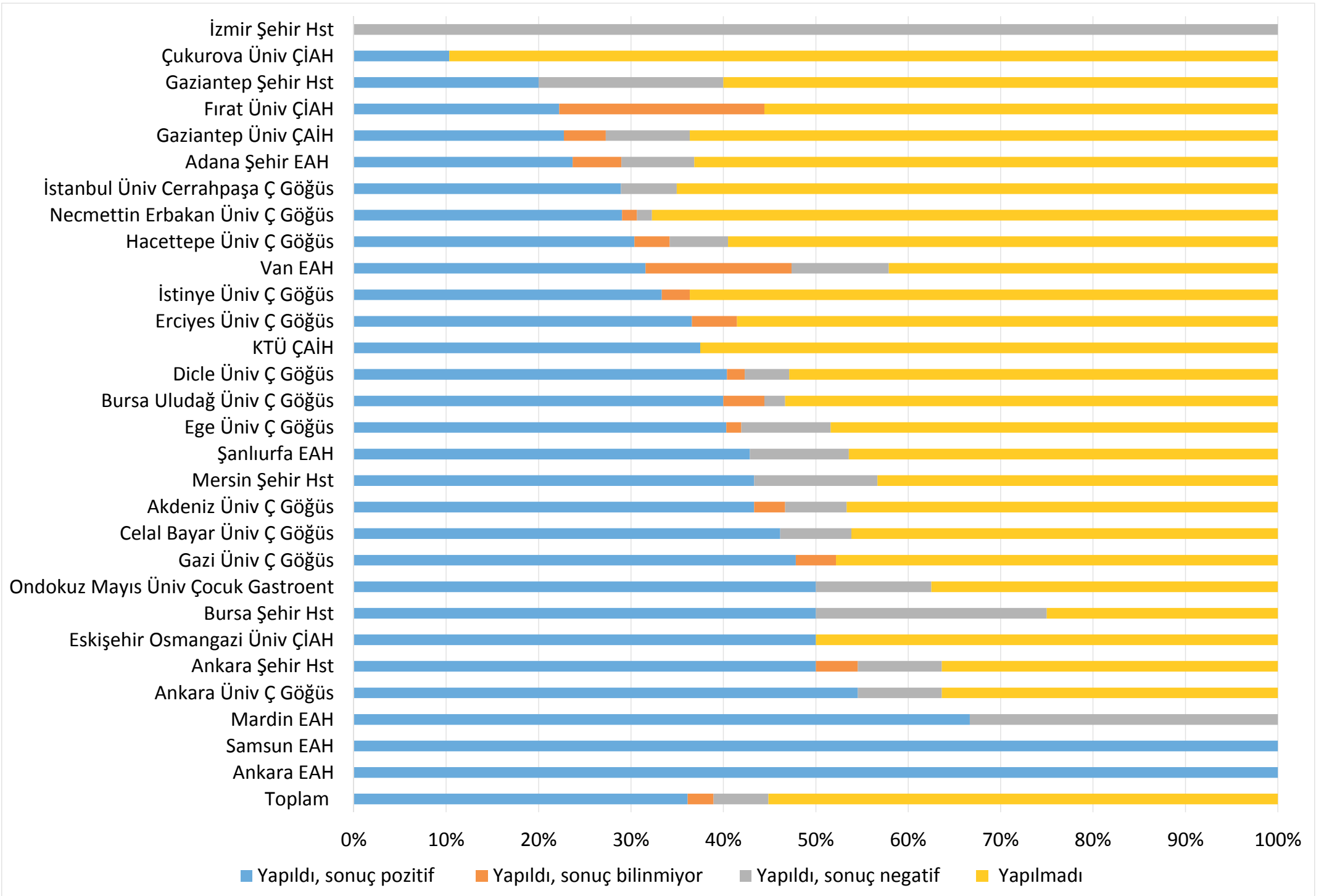
Merkez	Minimum Yaş (Yıl)	Maksimum Yaş (Yıl)	Medyan Yaş (Yıl)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	0,08	11	0,25
Dicle Üniv Ç Göğüs	0,08	33	0,42
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	0,08	19	0,42
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	0,08	41	0,33
Hacettepe Üniv Göğüs	0,08	39	0,58
Ege Üniv Ç Göğüs	0,08	16	0,42
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	0,08	15	0,25
İstinye Üniv Ç Göğüs	0,08	14	0,33
Erciyes Üniv Ç Göğüs	0,08	19	0,25
Ankara Şehir Hst	0,08	18	0,25
Gaziantep Üniv ÇAİH	0,08	16	0,42
Adana Şehir EAH	0,08	34	0,50
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	0,08	17	0,50
Mersin Şehir Hst	0,08	15	0,25
Çukurova Üniv ÇİAH	0,08	24	0,54
Gazi Üniv Ç Göğüs	0,08	16	0,17
Şanlıurfa EAH	0,08	38	0,75
Van EAH	0,08	9	0,58
Ankara Üniv Ç Göğüs	0,08	7	0,33
Ege Üniv Göğüs	0,08	13	0,29

Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	0,08	16	0,17
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	0,08	10	0,33
KTÜ ÇAİH	0,08	14	0,33
Gaziantep Şehir Hst	0,17	27	1,00
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	0,17	19	0,42
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	0,08	26	0,83
Fırat Üniv ÇİAH	0,08	12	0,33
İnönü Üniv ÇAİH	0,08	24	0,08
Ankara EAH	0,33	10	5,00
Bursa Şehir Hst	0,25	9	0,62
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	0,50	13	9,00
Mardin EAH	0,17	0,58	0,33
Samsun EAH	0,08	0,25	0,16
İzmir Şehir Hst	0,17	0,17	0,17
Toplam	0,08	41	0,33

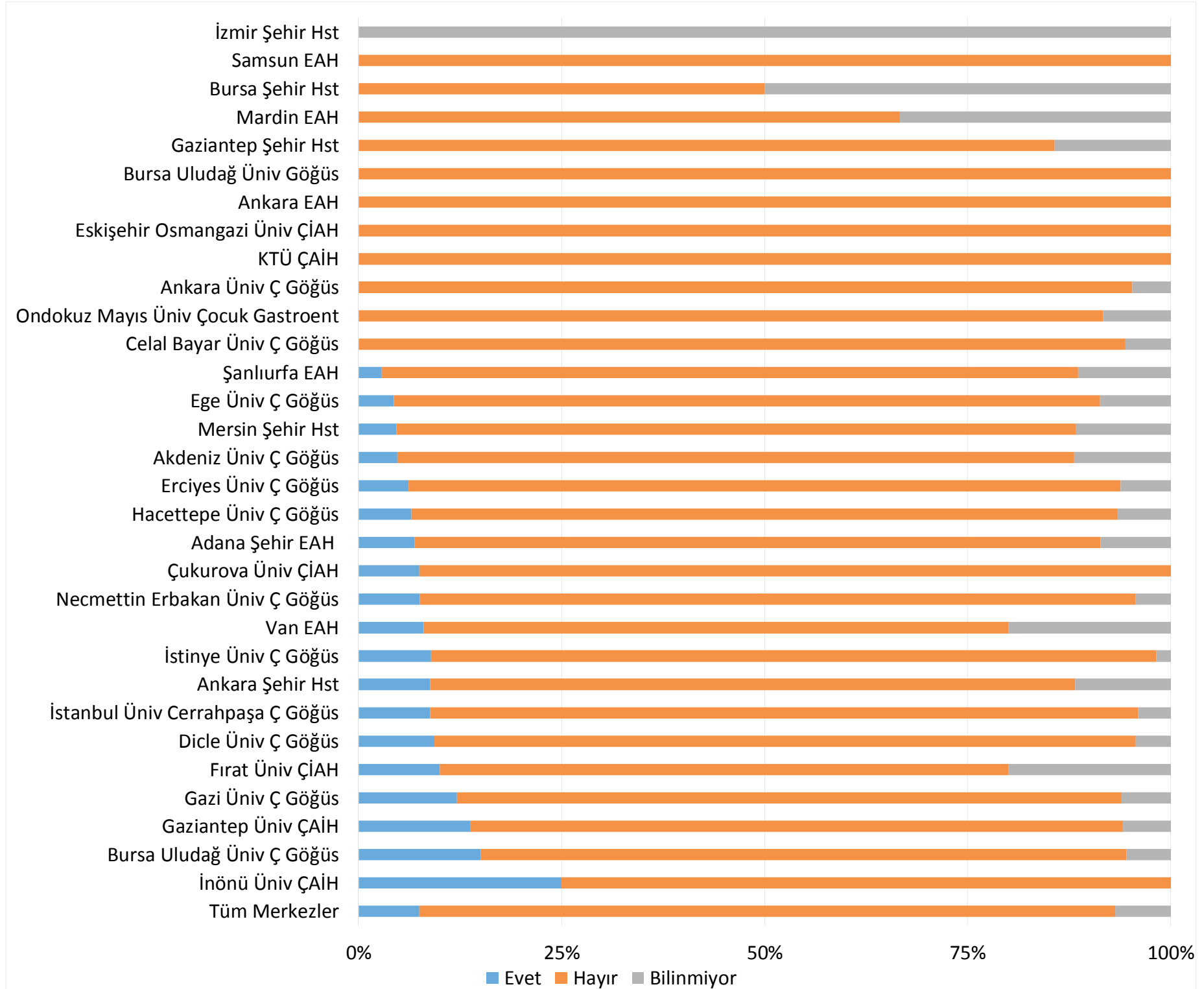
Şekil 2.1 Hastaların merkezlere göre tanı yaşı dağılımı

Şekil 2.2. 2023'te takipli, 7 yaşında ve daha küçük olup yenidoğan taraması yapılan hastalar

Şekil 2.3 2023'te 10 yaş ve daha küçük olup mekonyum ileusu tanısı alan hastalar

3 – GENETİK

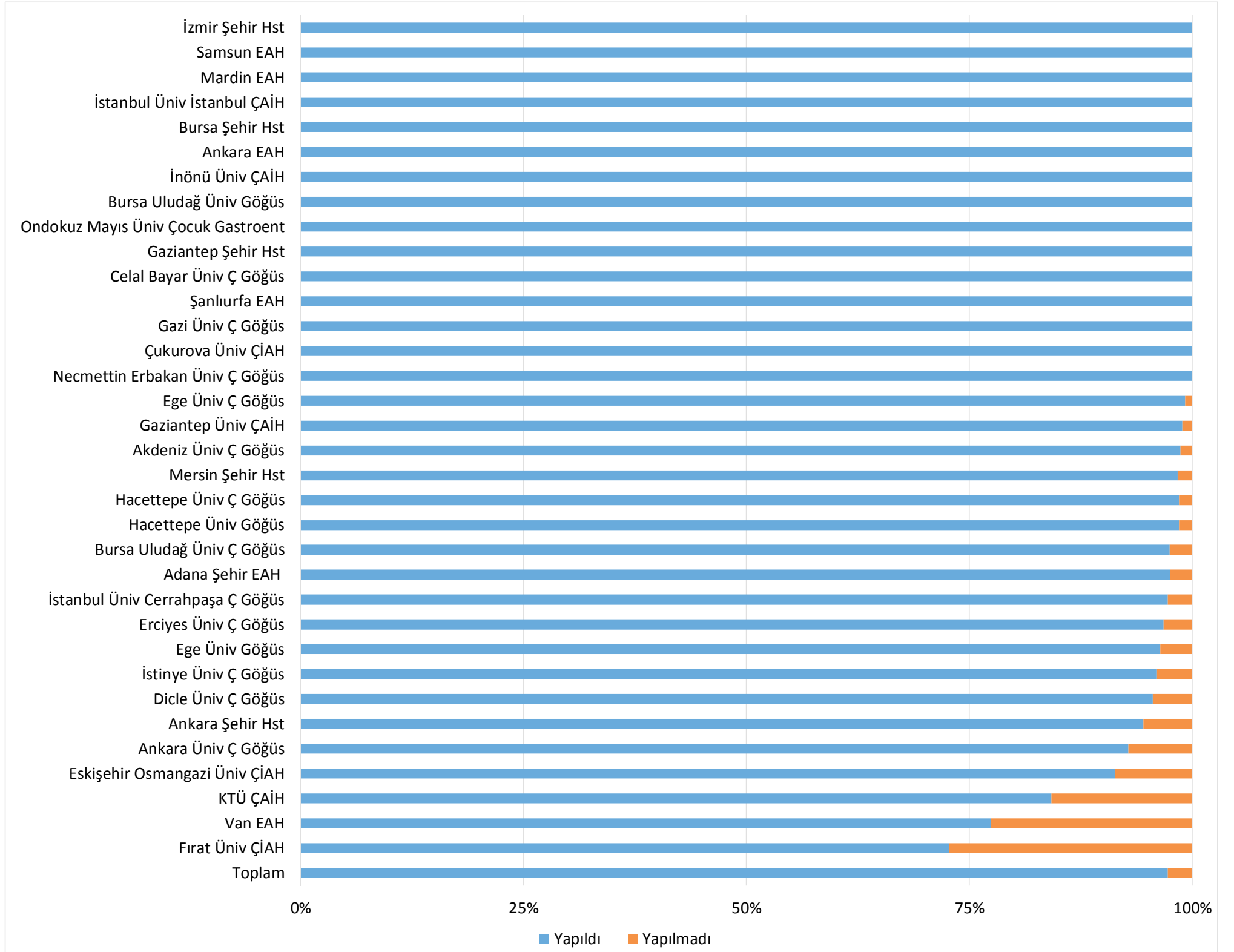
Tablo 3.1 Genotiplendirme Sonuçları

		Genotiplendirme		Genotiplendirme Yapılanlar		
Merkezler	Toplam Hasta Sayısı n	Yapıldı n (%)	Yapılmadı n (%)	2 Mutasyonu Bilinen n (%)	Tek Mutasyonu Bilinen n (%)	Mutasyon bilinmeyen n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	273	269 (98,53)	4 (1,47)	256 (95,17)	8 (2,97)	5 (1,86)
Dicle Üniv Ç Göğüs	249	238 (95,58)	11 (4,42)	164 (68,91)	22 (9,24)	52 (21,85)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	219	213 (97,26)	6 (2,74)	188 (88,26)	15 (7,04)	10 (4,69)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	162	162 (100)	0 (0)	156 (96,3)	5 (3,09)	1 (0,62)
Hacettepe Üniv Göğüs	134	132 (98,51)	2 (1,49)	116 (87,88)	11 (8,33)	5 (3,79)
Ege Üniv Ç Göğüs	127	126 (99,21)	1 (0,79)	114 (90,48)	11 (8,73)	1 (0,79)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	117	114 (97,44)	3 (2,56)	98 (85,96)	13 (11,4)	3 (2,63)
İstinye Üniv Ç Göğüs	101	97 (96,04)	4 (3,96)	79 (81,44)	15 (15,46)	3 (3,09)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	93	90 (96,77)	3 (3,23)	90 (100)	0 (0)	0 (0)
Ankara Şehir Hst	91	86 (94,51)	5 (5,49)	80 (93,02)	5 (5,81)	1 (1,16)
Gaziantep Üniv ÇAİH	91	90 (98,9)	1 (1,1)	68 (75,56)	13 (14,44)	9 (10)
Adana Şehir EAH	80	78 (97,5)	2 (2,5)	74 (94,87)	2 (2,56)	2 (2,56)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	76	75 (98,68)	1 (1,32)	60 (80)	11 (14,67)	4 (5,33)
Mersin Şehir Hst	60	59 (98,33)	1 (1,67)	53 (89,83)	1 (1,69)	5 (8,47)
Çukurova Üniv ÇİAH	56	56 (100)	0 (0)	47 (83,93)	3 (5,36)	6 (10,71)
Gazi Üniv Ç Göğüs	55	55 (100)	0 (0)	55 (100)	0 (0)	0 (0)
Şanlıurfa EAH	42	42 (100)	0 (0)	38 (90,48)	1 (2,38)	3 (7,14)

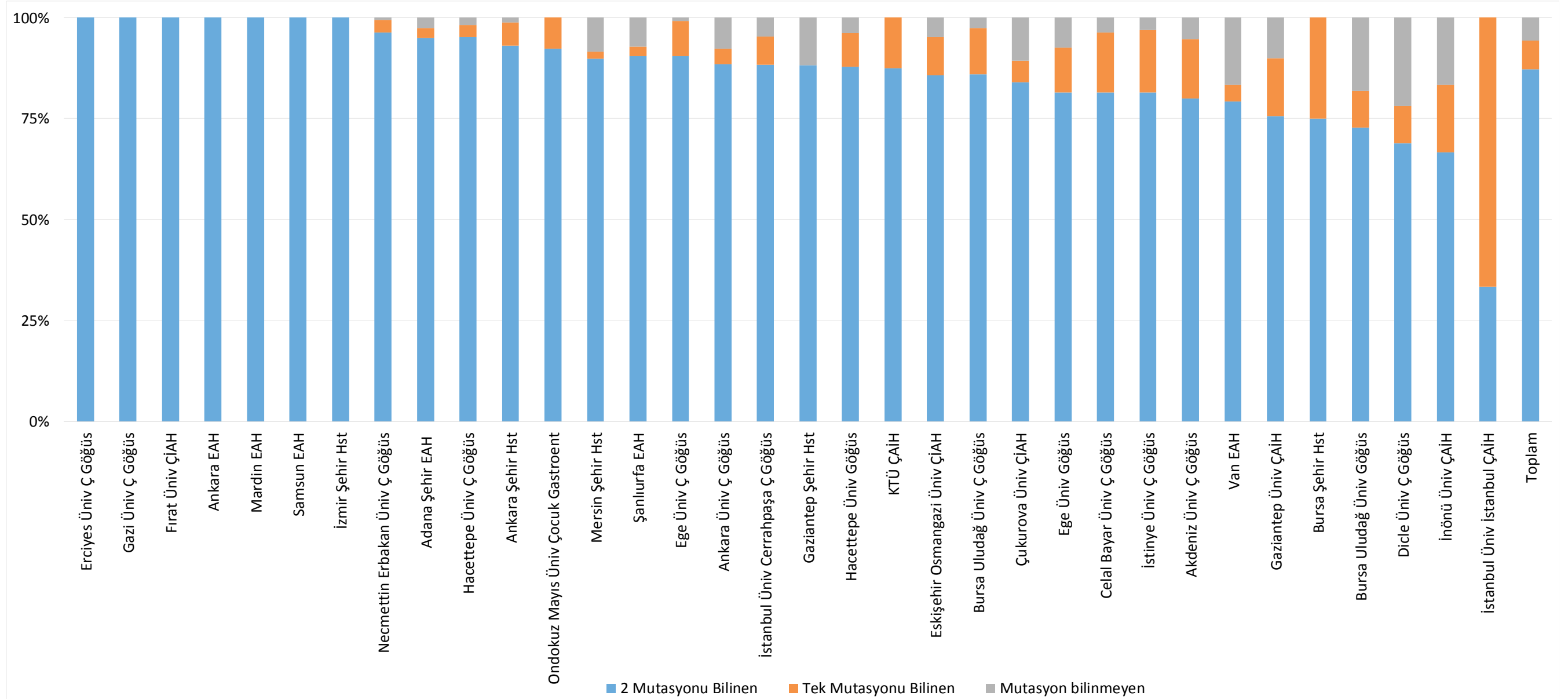

Van EAH	31	24 (77,42)	7 (22,58)	19 (79,17)	1 (4,17)	4 (16,67)
Ankara Üniv Ç Göğüs	28	26 (92,86)	2 (7,14)	23 (88,46)	1 (3,85)	2 (7,69)
Ege Üniv Göğüs	28	27 (96,43)	1 (3,57)	22 (81,48)	3 (11,11)	2 (7,41)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	27	27 (100)	0 (0)	22 (81,48)	4 (14,81)	1 (3,7)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	23	21 (91,3)	2 (8,7)	18 (85,71)	2 (9,52)	1 (4,76)
KTÜ ÇAİH	19	16 (84,21)	3 (15,79)	14 (87,5)	2 (12,5)	0 (0)
Gaziantep Şehir Hst	17	17 (100)	0 (0)	15 (88,24)	0 (0)	2 (11,76)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	13	13 (100)	0 (0)	12 (92,31)	1 (7,69)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	11	11 (100)	0 (0)	8 (72,73)	1 (9,09)	2 (18,18)
Fırat Üniv ÇİAH	11	8 (72,73)	3 (27,27)	8 (100)	0 (0)	0 (0)
İnönü Üniv ÇAİH	6	6 (100)	0 (0)	4 (66,67)	1 (16,67)	1 (16,67)
Ankara EAH	5	5 (100)	0 (0)	5 (100)	0 (0)	0 (0)
Bursa Şehir Hst	4	4 (100)	0 (0)	3 (75)	1 (25)	0 (0)
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	3	3 (100)	0 (0)	1 (33,33)	2 (66,67)	0 (0)
Mardin EAH	3	3 (100)	0 (0)	3 (100)	0 (0)	0 (0)
Samsun EAH	2	2 (100)	0 (0)	2 (100)	0 (0)	0 (0)
İzmir Şehir Hst	1	1 (100)	0 (0)	1 (100)	0 (0)	0 (0)
Tüm Merkezler	2258	2196 (97,25)	62 (2,75)	1916 (84,85)	155 (6,86)	125 (5,54)

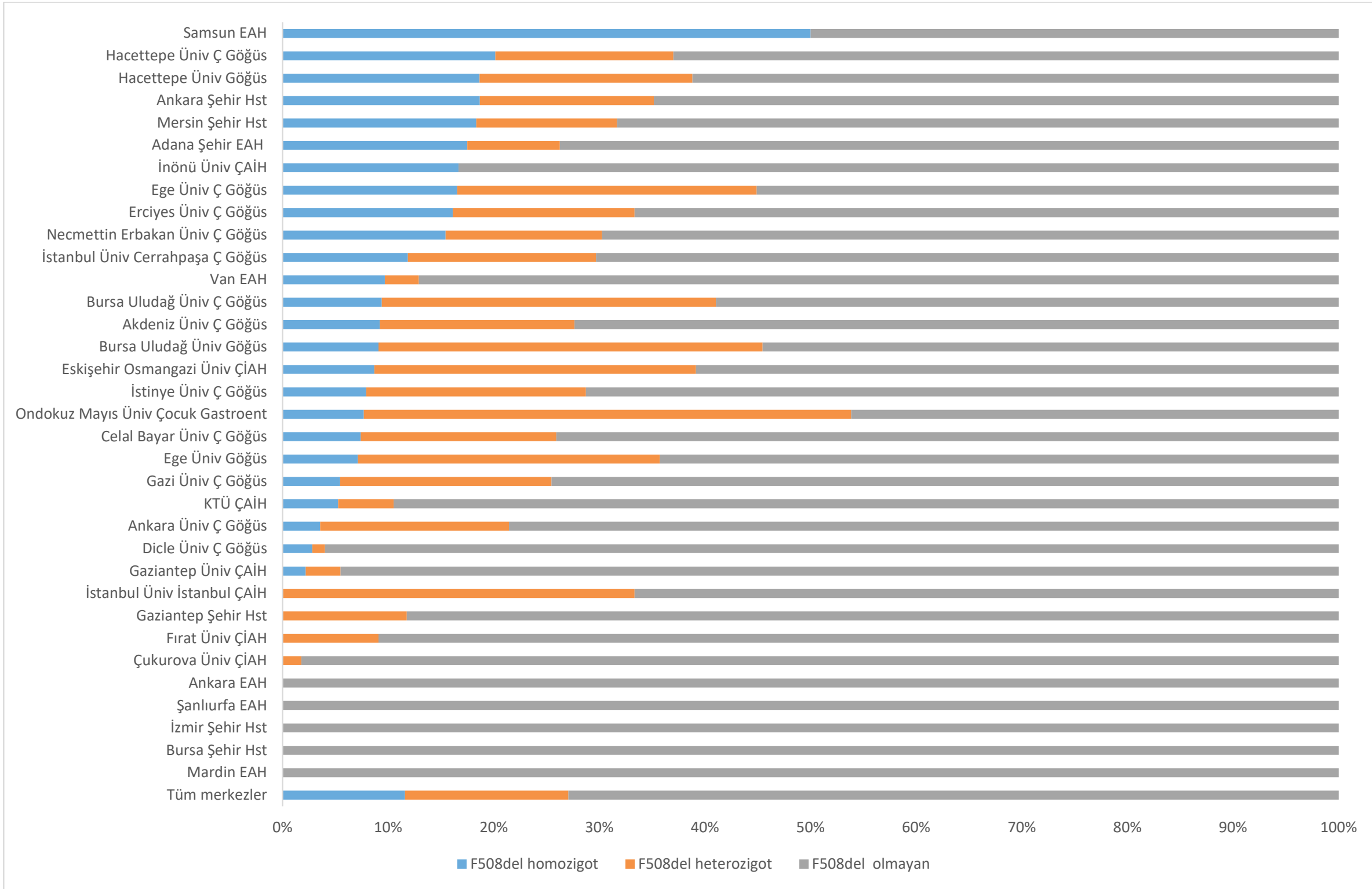
Şekil 3.1 Genotiplendirme yapılan ve yapılmayan hastaların merkezlere göre dağılımları

Şekil 3.2 Genotiplendirme yapılanlar içinde merkezlere göre mutasyon bilinme durumunun dağılımı

Şekil 3.3 Merkezlere göre F508del dağılımı

Tablo 3.2 Alel frekansları

Mutasyon Adı	Alel Sayısı	Alel Frekansı
F508del	880	22,08
N1303K	171	4,29
1677delTA	153	3,84
2789+ 5G>A	132	3,31
G542X	130	3,26
2183AA->G	130	3,26
E92K	112	2,81
G85E	102	2,56
R347P	78	1,96
W1282X	75	1,88
D110H	65	1,63
D1152H	64	1,61
CFTRdele2	64	1,61
2184delA	58	1,46
L997F	50	1,25
3130delA	49	1,23
L732X	49	1,23
F1052V	42	1,05
R117C	35	0,88
4096-3C->G	34	0,85
S945L	33	0,83
M470V	32	0,80
R334W	31	0,78
I1234V	30	0,75

E831X	29	0,73
3849+10kbC->T	28	0,70
CFTRdele4-11	28	0,70
P1013L	25	0,63
R1066C	25	0,63
R352Q	24	0,60
G178R	23	0,58
V470M	23	0,58
R1158X	22	0,55
1342-11TTT->G	21	0,53
2043delG	20	0,50
R1162X	19	0,48
1525-1G->A	19	0,48
621+1G->T	19	0,48
S1455X	18	0,45
I175V	17	0,43
M1101R	17	0,43
3120+1G->A	16	0,40
R785X	16	0,40
c.3131A>G	16	0,40
R347H	14	0,35
R1070Q	14	0,35
1898+ 3A->G	13	0,33
2184insA	13	0,33
3041- 15T->G	13	0,33
M952I	13	0,33
c.1520_1522delTCT	13	0,33

E217G	12	0,30
1531C/T (L467F)	11	0,28
2183delAA	11	0,28
Q220X	11	0,28
R668C	11	0,28
S466X(TAG)	11	0,28
D1312G	11	0,28
P5L	10	0,25
Q353X	10	0,25
CFTRdele10	10	0,25
G576A	9	0,23
I148T	9	0,23
CFTRdele2,3	9	0,23
Q1411X	8	0,20
R117H	8	0,20
R851X	8	0,20
1248+1G->A	7	0,18
3849+5G->A	7	0,18
I807M	7	0,18
IVS16+5G>A	7	0,18
L633I	7	0,18
Q1291R	7	0,18
S466X	7	0,18
W1098L	7	0,18
7T	7	0,18
182delT	6	0,15
2790-1G->C	6	0,15

3199del6	6	0,15
D993G	6	0,15
E1401X	6	0,15
G314R	6	0,15
H1054D	6	0,15
L571S	6	0,15
R764X	6	0,15
S434X	6	0,15
c.1542_1543delAT	6	0,15
CFTRdele19-21	6	0,15
C.1210-7_1210-6del	6	0,15
2694T/G	5	0,13
3129del4	5	0,13
A46D	5	0,13
D513G	5	0,13
E1044G	5	0,13
E585X	5	0,13
L1077P	5	0,13
R170H	5	0,13
c.1126-1127insA	5	0,13
c.1766+2T>C	5	0,13
2752-15C/G	4	0,10
306delTAGA	4	0,10
3121-1G->A	4	0,10
3750delAG	4	0,10
E1433K	4	0,10
G1247X	4	0,10

L183I	4	0,10
L568F	4	0,10
M152V	4	0,10
Q493R	4	0,10
R170C	4	0,10
R74W	4	0,10
R792X	4	0,10
S1196X	4	0,10
W496X	4	0,10
c.3874-3C>G	4	0,10
c.717delG	4	0,10
CFTRdele4-10	4	0,10
CFTR dele11	4	0,10
CFTR dele18 -20	4	0,10
CFTR dele19	4	0,10
IVS9-1G>A	4	0,10
1548delG	3	0,08
1802delC	3	0,08
3041-1G->A	3	0,08
3755delG	3	0,08
4521G/A	3	0,08
541del4	3	0,08
5T	3	0,08
D993A	3	0,08
E1228G	3	0,08
E1401G	3	0,08
E92X	3	0,08

G126D	3	0,08
G1349D	3	0,08
G551R	3	0,08
I506V	3	0,08
IVS8+1G>A	3	0,08
K1060T	3	0,08
K68E	3	0,08
M1137V	3	0,08
P111L	3	0,08
Q1291X	3	0,08
R297Q	3	0,08
R334Q	3	0,08
R75Q	3	0,08
S307N	3	0,08
S549R	3	0,08
T6041	3	0,08
W1310X	3	0,08
W401X	3	0,08
[delta]I507	3	0,08
c.1330G>C	3	0,08
c.1993-61A>G	3	0,08
c.2052dupA	3	0,08
c.3964-3C>G	3	0,08
CFTRdele22	3	0,08
V8551	3	0,08
c.2052delA	3	0,08
3272- 26A- >G	3	0,08

1213delT	2	0,05
1898+ 1G- >A	2	0,05
2143delT	2	0,05
2184A/G	2	0,05
2185insC	2	0,05
2691T/C	2	0,05
3271+18C/T	2	0,05
3601-2A->G	2	0,05
3750delA	2	0,05
3849G->A	2	0,05
3914_3c>6	2	0,05
4375- 2A- >C	2	0,05
4444delC	2	0,05
7T/9T	2	0,05
A96E	2	0,05
C524X	2	0,05
CFTRdele3-11,16-18	2	0,05
CFTRdele1	2	0,05
CFTRdele10-16	2	0,05
CFTRdele12-18	2	0,05
CFTRdele21	2	0,05
CFTRdele22-23	2	0,05
CFTRdele9	2	0,05
D806G	2	0,05
E1104X	2	0,05
E528K	2	0,05
E542X	2	0,05

G1069R	2	0,05
G970R	2	0,05
I1051V	2	0,05
I506V(1648A/G)	2	0,05
I556V	2	0,05
IVS10-1G>A	2	0,05
IVS14b+5G>A	2	0,05
IVS9-1G>T	2	0,05
K464N	2	0,05
K684SfsX38	2	0,05
K864S	2	0,05
L233P	2	0,05
P1234V	2	0,05
P1372H	2	0,05
R1066L	2	0,05
R1283G	2	0,05
R325Q	2	0,05
R709X	2	0,05
S1159F	2	0,05
S1371I	2	0,05
S549R(T->G)	2	0,05
S912L	2	0,05
T1036N	2	0,05
T1057R	2	0,05
V392G	2	0,05
V754M	2	0,05
W1098C	2	0,05

Y301C	2	0,05
Y304X	2	0,05
Y569D	2	0,05
Y919C	2	0,05
c.1130dupA	2	0,05
c.1210-12_1210-11del	2	0,05
c.1329_1350del	2	0,05
c.2909-1G>C	2	0,05
c.2997delA	2	0,05
c.3468+4delA	2	0,05
c.3469A>G	2	0,05
c.3477delT	2	0,05
c.3525_3537del	2	0,05
c.3879_3880delAT	2	0,05
c.3930G>C	2	0,05
c.3964-3A>G	2	0,05
c.427T>G	2	0,05
c.490-1G>C	2	0,05
c.755delinsG	2	0,05
p.Leu989TyrfsTer9	2	0,05
p.P740L	2	0,05
c.4061 T>A	2	0,05
CFTRdele2,11	2	0,05
1249-1G->A	1	0,03
125G/C	1	0,03
1342-2delAG	1	0,03
1524+1G->A	1	0,03

1716+77A/G	1	0,03
1766+2T>C	1	0,03
1898+5G->A	1	0,03
2113delA	1	0,03
223C/T	1	0,03
2752-26A->G	1	0,03
296+12T->C	1	0,03
3090del4	1	0,03
3154delG	1	0,03
3271+1G->A	1	0,03
3272-42G/T	1	0,03
3363delGT	1	0,03
3617G/T	1	0,03
3791C/T	1	0,03
4016insT	1	0,03
406-1G->A	1	0,03
406-2A->G	1	0,03
4374+1G->A	1	0,03
4404C/T	1	0,03
456insC	1	0,03
546insCTA	1	0,03
574delA	1	0,03
604insA	1	0,03
621+3A->G	1	0,03
711+3A->G	1	0,03
711+9A-G	1	0,03
A1136V	1	0,03

A120T	1	0,03
A455E	1	0,03
CFTR dele16-18	1	0,03
CFTR dele3-11	1	0,03
CFTR dele4	1	0,03
CFTRdup4-8	1	0,03
D1154Y	1	0,03
D1168G	1	0,03
D1270N	1	0,03
D579G	1	0,03
E148Q	1	0,03
E474K	1	0,03
E508X	1	0,03
E826K	1	0,03
Exon13 insT	1	0,03
F200I	1	0,03
F994C	1	0,03
G103E	1	0,03
G1130A	1	0,03
G1130S	1	0,03
G1244R	1	0,03
G194V	1	0,03
G406A	1	0,03
G42X	1	0,03
G576	1	0,03
I105N	1	0,03
I125T	1	0,03

I507del	1	0,03
IVS148+5G>A	1	0,03
IVS16+1G>A	1	0,03
IVS23+147 G>A	1	0,03
K1302X	1	0,03
K536X	1	0,03
K684N	1	0,03
K688Q	1	0,03
K710X	1	0,03
L1034F	1	0,03
L1480P	1	0,03
L233F	1	0,03
L467F	1	0,03
L511Q	1	0,03
L570X	1	0,03
M1407T	1	0,03
M348K	1	0,03
N369Y	1	0,03
P1290P (4002A/G)	1	0,03
P369S	1	0,03
PW401X	1	0,03
Q1042X	1	0,03
Q1071H	1	0,03
Q1352H(G->T)	1	0,03
Q1390X	1	0,03
Q1463Q	1	0,03
Q493P493	1	0,03

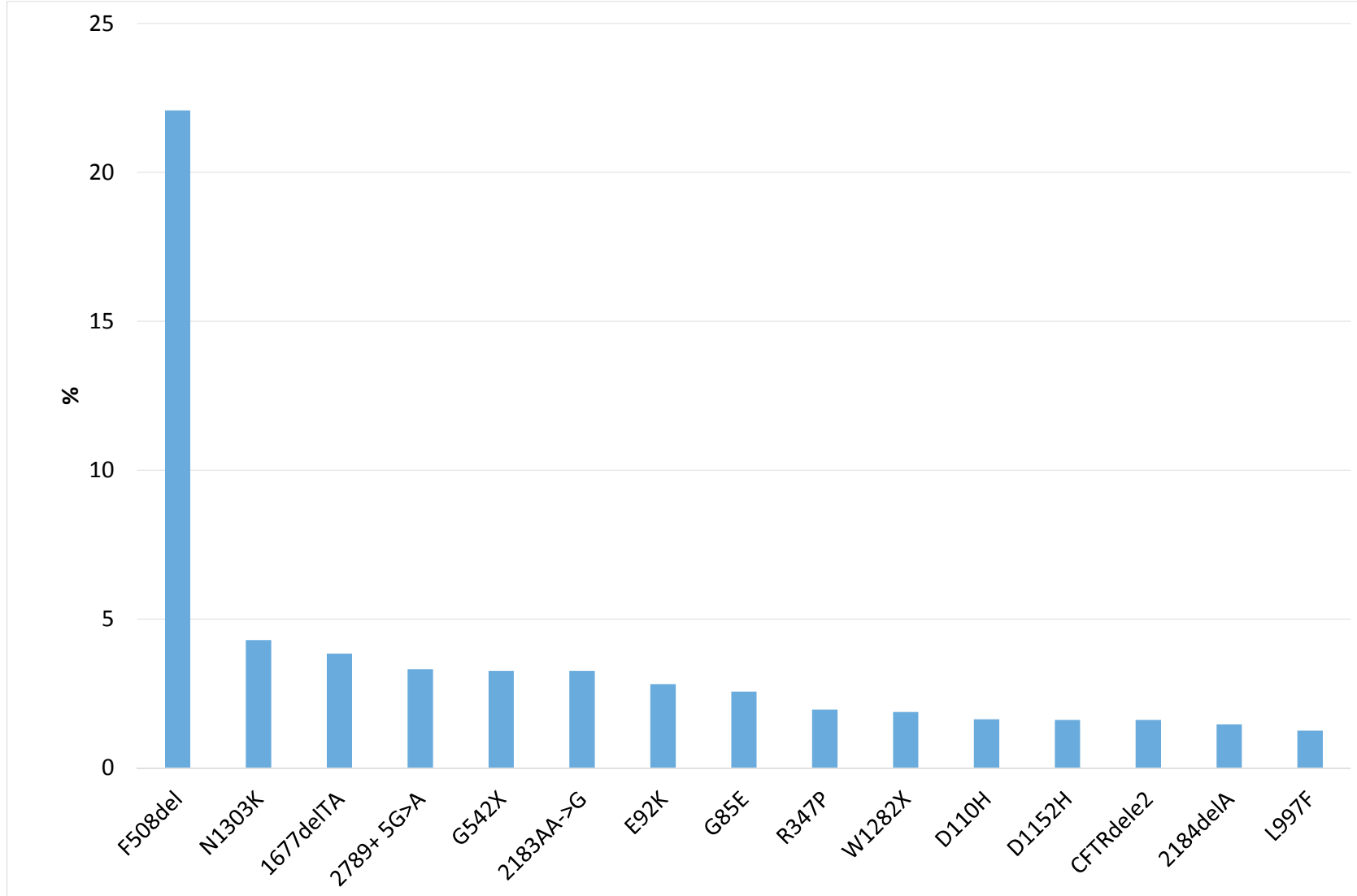

Q720X	1	0,03
R1066H	1	0,03
R117G	1	0,03
R134W	1	0,03
R157H	1	0,03
R202Q	1	0,03
R31C	1	0,03
R31S	1	0,03
R75X	1	0,03
R790X	1	0,03
S117F	1	0,03
S1251N	1	0,03
S557Y	1	0,03
S589N	1	0,03
S737F	1	0,03
T1220I	1	0,03
T360R	1	0,03
T788R	1	0,03
T854T	1	0,03
V1160X	1	0,03
V1198M	1	0,03
V201M	1	0,03
V232D	1	0,03
V407M	1	0,03
W1098X(TGA)	1	0,03
W1204X(3744G->A)	1	0,03
W1282C	1	0,03

W361R(T->C)	1	0,03
WR82X	1	0,03
Y1032C	1	0,03
Y1092	1	0,03
Y1092H	1	0,03
Y161C	1	0,03
Y161D	1	0,03
Y515H	1	0,03
[delta]T339	1	0,03
c.1210-34TG[12]T[5]	1	0,03
c.1210-35_1210-34insTG	1	0,03
c.1234_1238delGCAAA	1	0,03
c.1262delC	1	0,03
c.1265C>T	1	0,03
c.1270G>C	1	0,03
c.1364C>T	1	0,03
c.1392+89G>A	1	0,03
c.1542_1543delAT1	1	0,03
c.1645G>A	1	0,03
c.1689C>A	1	0,03
c.172_175delGATA	1	0,03
c.174_177delGATA	1	0,03
c.1935delG	1	0,03
c.2339delG	1	0,03
p.Gly780ValfsTer23	1	0,03
c.2579_2580del	1	0,03
c.2633_2634delinsT	1	0,03

c.2976T>A	1	0,03
c.2978A>C	1	0,03
c.2998del	1	0,03
c.3140-5C>G	1	0,03
c.3149C>T	1	0,03
c.3180delA	1	0,03
c.322T>C	1	0,03
c.325T>G	1	0,03
c.3587C>A	1	0,03
c.3718-24 G>A	1	0,03
c.376G>C	1	0,03
c.383_395del	1	0,03
c.3930G>A	1	0,03
c.3963+1del	1	0,03
c.4330delT	1	0,03
c.470G>A	1	0,03
c.472_473insA	1	0,03
c.869+2T>C	1	0,03
c.933C>A	1	0,03
c.972delC	1	0,03
c.994T>C	1	0,03
CFTRdele11	1	0,03
p.Tyr515Terfs	1	0,03
pG1123del	1	0,03
Toplam	3986	100

Şekil 3.4 Genotiplendirmede en sık görülen 15 mutasyonun dağılımı

4 – SOLUNUM FONKSİYONLARI

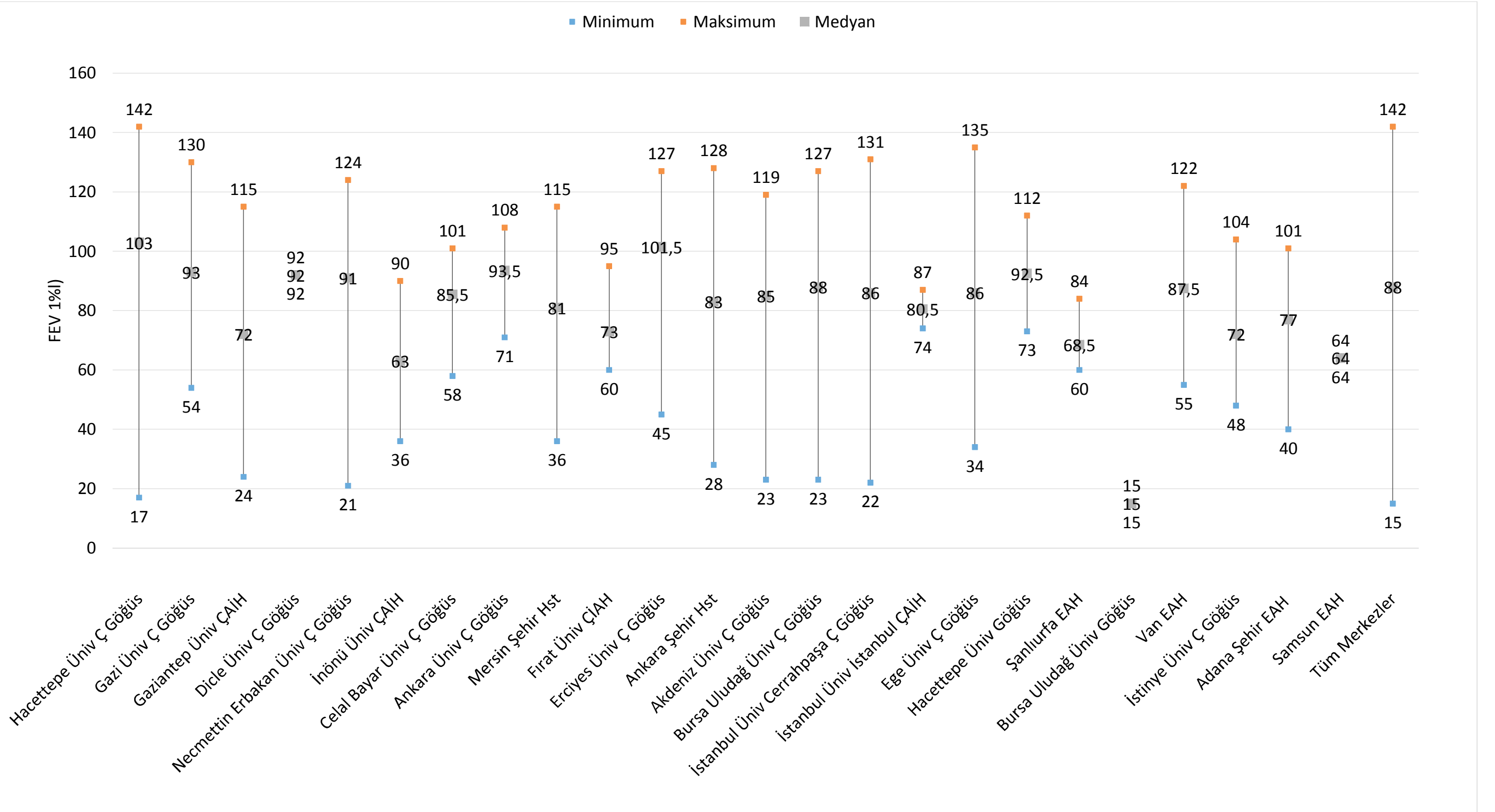
Tablo 4.1 6-17 yaş hastalarda solunum fonksiyon testi sonuçlarının merkezlere göre dağılımı

Merkezler	Minimum	Maksimum	Medyan
FEV1 (%)			
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	17	142	103
Gazi Üniv Ç Göğüs	54	130	93
Gaziantep Üniv ÇAİH	24	115	72
Dicle Üniv Ç Göğüs	92	92	92
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	21	124	91
İnönü Üniv ÇAİH	36	90	63
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	58	101	85,5
Ankara Üniv Ç Göğüs	71	108	93,5
Mersin Şehir Hst	36	115	81
Fırat Üniv ÇİAH	60	95	73
Erciyes Üniv Ç Göğüs	45	127	101,5
Ankara Şehir Hst	28	128	83
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	23	119	85
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	23	127	88
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	22	131	86
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	74	87	80,5
Ege Üniv Ç Göğüs	34	135	86
Hacettepe Üniv Göğüs	73	112	92,5
Şanlıurfa EAH	60	84	68,5
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	15	15	15
Van EAH	55	122	87,5
İstinye Üniv Ç Göğüs	48	104	72

Adana Şehir EAH	40	101	77
Samsun EAH	64	64	64
Tüm Merkezler	15	142	88
FVC (%)			
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	19	142	104
Gazi Üniv Ç Göğüs	54	130	93
Gaziantep Üniv ÇAİH	26	126	79
Dicle Üniv Ç Göğüs	92	92	92
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	21	142	101
İnönü Üniv ÇAİH	92	92	92
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	65	108	88
Ankara Üniv Ç Göğüs	71	108	95
Mersin Şehir Hst	43	116	82
Fırat Üniv ÇİAH	67	95	77
Erciyes Üniv Ç Göğüs	65	133	107,5
Ankara Şehir Hst	33	139	87
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	23	127	97
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	23	127	95,5
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	34	132	94
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	75	87	81
Ege Üniv Ç Göğüs	38	135	90
Hacettepe Üniv Göğüs	91	113	102
Şanlıurfa EAH	64	87	72
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	31	31	31
Van EAH	56	127	94

İstinye Üniv Ç Göğüs	48	109	78
Adana Şehir EAH	54	101	82
Samsun EAH	64	64	64
Tüm Merkezler	19	142	94

Şekil 4.1 6-17 yaş hastalarda FEV1 yüzdelerinin merkezlere göre dağılımı

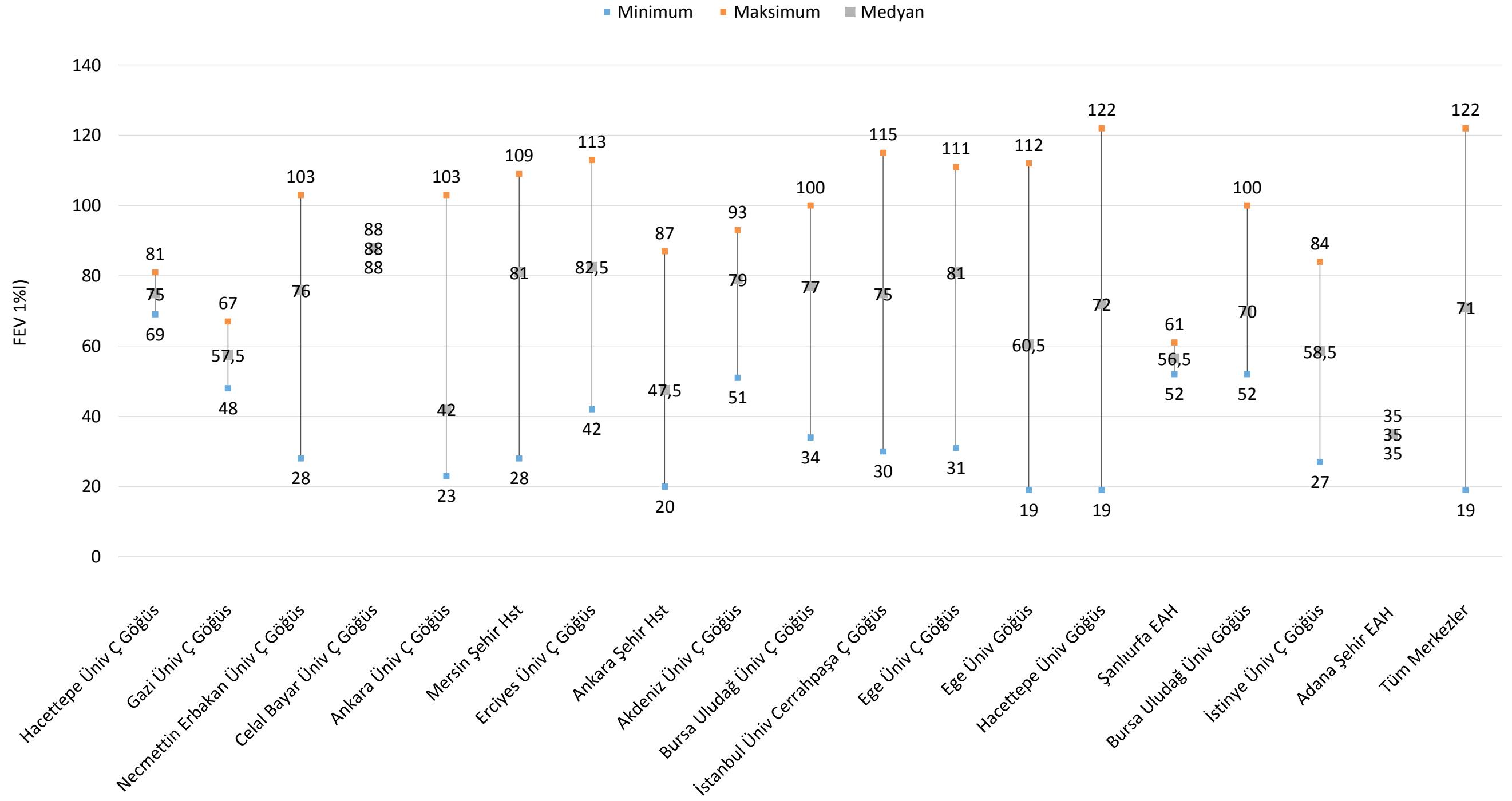

Tablo 4.2 18 yaş ve üzeri hastalarda solunum fonksiyon testi sonuçlarının merkezlere göre dağılımı

Merkezler	Minimum	Maksimum	Medyan
FEV1%			
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	69	81	75
Gazi Üniv Ç Göğüs	48	67	57,5
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	28	103	76
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	88	88	88
Ankara Üniv Ç Göğüs	23	103	42
Mersin Şehir Hst	28	109	81
Erciyes Üniv Ç Göğüs	42	113	82,5
Ankara Şehir Hst	20	87	47,5
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	51	93	79
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	34	100	77
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	30	115	75
Ege Üniv Ç Göğüs	31	111	81
Ege Üniv Göğüs	19	112	60,5
Hacettepe Üniv Göğüs	19	122	72
Şanlıurfa EAH	52	61	56,5
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	52	100	70
İstinye Üniv Ç Göğüs	27	84	58,5
Adana Şehir EAH	35	35	35
Tüm Merkezler	19	122	71
FVC %			
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	81	93	87
Gazi Üniv Ç Göğüs	61	67	64

Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	37	105	88
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	90	90	90
Ankara Üniv Ç Göğüs	24	110	50
Mersin Şehir Hst	40	115	87,5
Erciyes Üniv Ç Göğüs	64	121	100
Ankara Şehir Hst	20	87	56,5
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	64	97	90
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	39	110	85,5
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	40	129	85
Ege Üniv Ç Göğüs	34	112	83,5
Ege Üniv Göğüs	23	113	72
Hacettepe Üniv Göğüs	23	131	86,5
Şanlıurfa EAH	52	72	62
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	60	117	84
İstinye Üniv Ç Göğüs	27	90	69,5
Adana Şehir EAH	52	52	52
Tüm Merkezler	20	131	84

Şekil 4.2 18 yaş ve üzeri hastalarda FEV1 yüzdelerinin merkezlere göre dağılımı

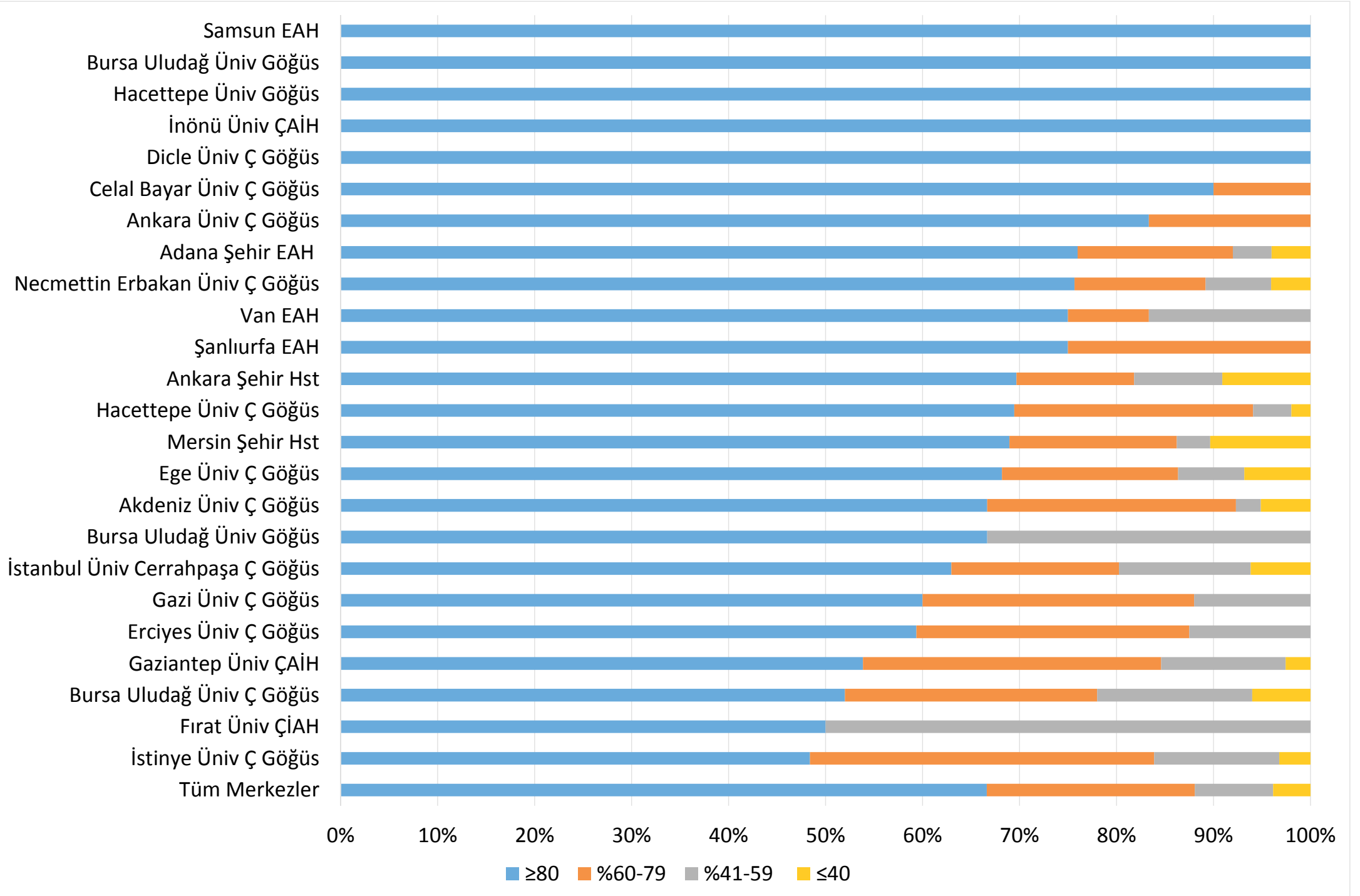

Tablo 4.3 6-17 yaş arasındaki hastaların FEV1 yüzdelerinin merkezlere göre gruplandırılması

Merkez	FEV1 %			
	≤%40 olan hasta sayısı n (%)	%41-59 olan hasta sayısı n (%)	%60-79 olan hasta sayısı n (%)	≥%80 olan hasta sayısı n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	4 (1,97)	8 (3,94)	50 (24,63)	141 (69,46)
Dicle Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (100)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	5 (6,17)	11 (13,58)	14 (17,28)	51 (62,96)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	3 (4,05)	5 (6,76)	10 (13,51)	56 (75,67)
Hacettepe Üniv Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (100)
Ege Üniv Ç Göğüs	3 (6,82)	3 (6,82)	8 (18,18)	30 (68,18)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	3 (6)	8 (16)	13 (26)	26 (52)
İstinye Üniv Ç Göğüs	1 (3,23)	4 (12,90)	11 (35,48)	15 (48,39)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	0 (0)	4 (12,5)	9 (28,12)	19 (59,37)
Ankara Şehir Hst	3 (9,09)	3 (9,09)	4 (12,12)	23 (69,70)
Gaziantep Üniv ÇİAH	1 (2,56)	5 (12,82)	12 (30,77)	21 (53,85)
Adana Şehir EAH	1 (4)	1 (4)	4 (16)	19 (76)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	2 (5,13)	1 (2,56)	10 (25,64)	26 (66,67)
Mersin Şehir Hst	3 (10,34)	1 (3,45)	5 (17,24)	20 (68,96)
Gazi Üniv Ç Göğüs	0 (0)	3 (12)	7 (28)	15 (60)
Şanlıurfa EAH	0 (0)	0 (0)	1 (25)	3 (75)
Van EAH	0 (0)	2 (16,67)	1 (8,33)	9 (75)
Ankara Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	2 (16,67)	10 (83,33)

Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	1 (10)	9 (90)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (100)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	0 (0)	1 (33,33)	0 (0)	2 (66,67)
Fırat Üniv ÇİAH	0 (0)	1 (50)	0 (0)	1 (50)
İnönü Üniv ÇAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (100)
Samsun EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (100)
Tüm Merkezler	29 (3,84)	61 (8,08)	162 (21,46)	503 (66,62)

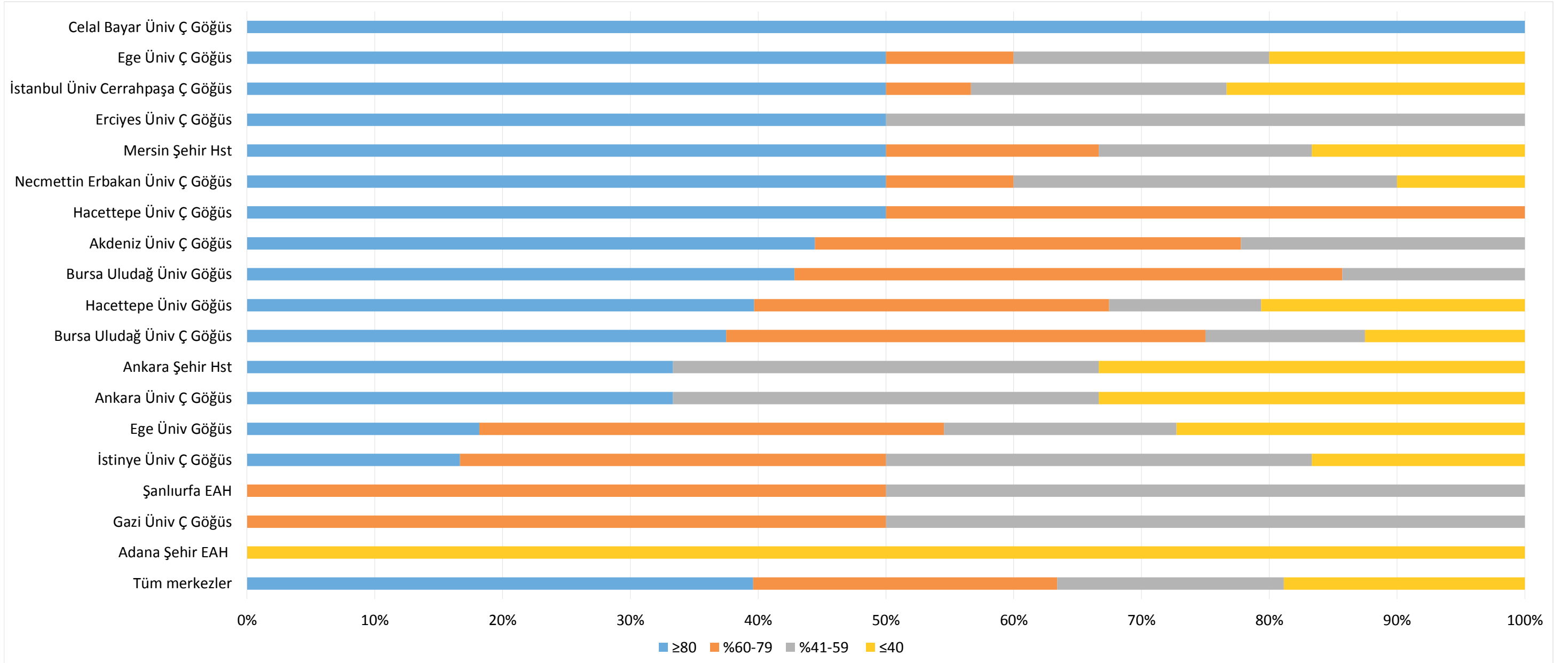
Şekil 4.3 6-17 yaş arasındaki hastaların FEV1 yüzdelerinin merkezlere göre gruplandırılması

Tablo 4.4 18 yaş ve üzerindeki hastaların FEV1 yüzdelerinin merkezlere göre gruplandırılması

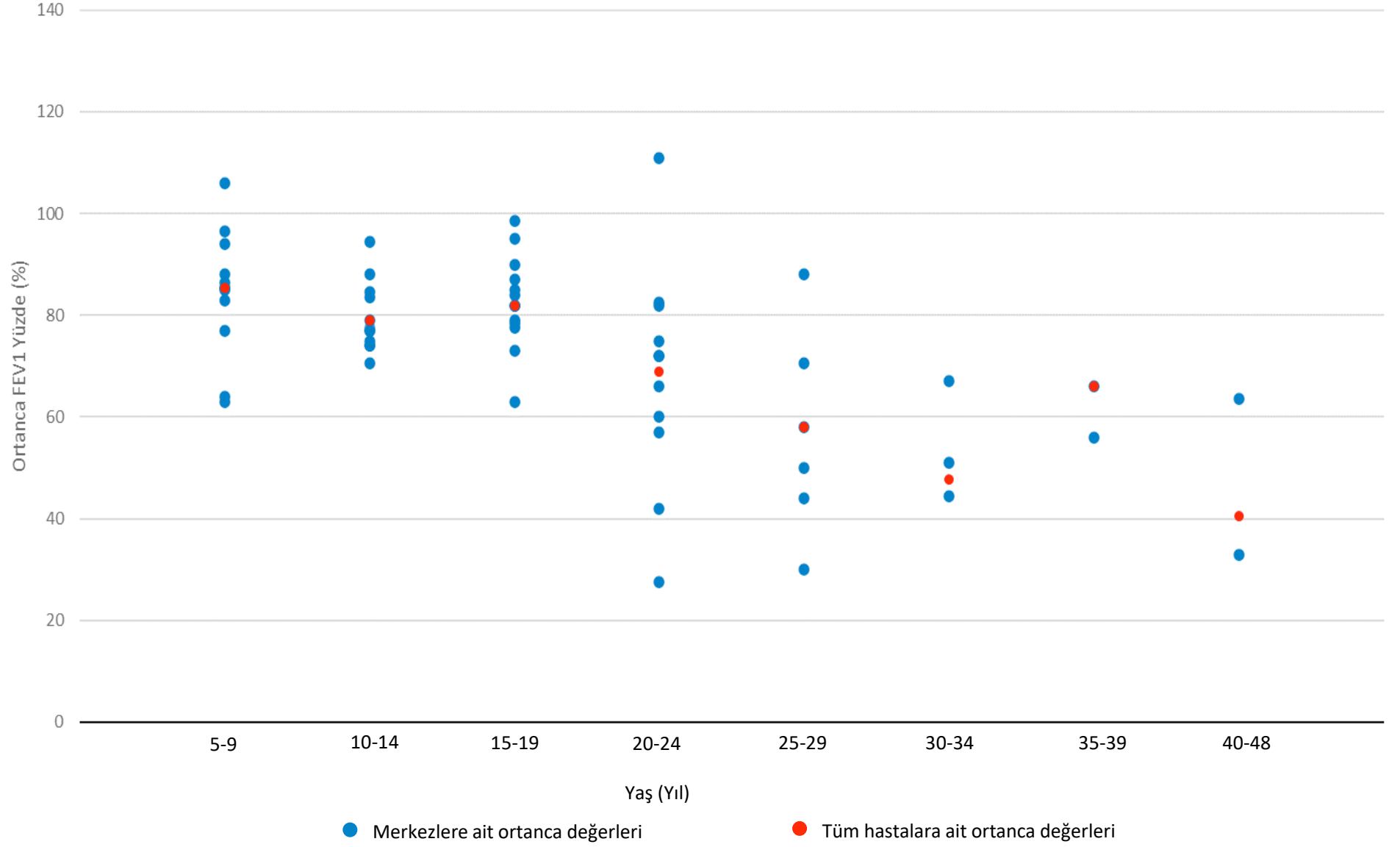
Merkez	FEV1 %			
	≤%40 olan hasta sayısı n (%)	%41-59 olan hasta sayısı n (%)	%60-79 olan hasta sayısı n (%)	≥%80 olan hasta sayısı n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	1 (50)	1 (50)
Gazi Üniv Ç Göğüs	0 (0)	1 (50)	1 (50)	0 (0)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	2 (10)	6 (30)	2 (10)	10 (50)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (100)
Ankara Üniv Ç Göğüs	1 (33,33)	1 (33,33)	0 (0)	1 (33,33)
Mersin Şehir Hst	1 (16,67)	1 (16,67)	1 (16,67)	3 (50)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	0 (0)	2 (50)	0 (0)	2 (50)
Ankara Şehir Hst	2 (33,33)	2 (33,33)	0 (0)	2 (33,33)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	0 (0)	2 (22,22)	3 (33,33)	4 (44,44)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	1 (12,5)	1 (12,5)	3 (37,5)	3 (37,5)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	7 (23,33)	6 (20)	2 (6,67)	15 (50)
Ege Üniv Ç Göğüs	2 (20)	2 (20)	1 (10)	5 (50)
Ege Üniv Göğüs	6 (27,27)	4 (18,18)	8 (36,36)	4 (18,18)
Hacettepe Üniv Göğüs	26 (20,63)	15 (11,90)	35 (27,78)	50 (39,68)
Şanlıurfa EAH	0 (0)	1 (50)	1 (50)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	0 (0)	1 (14,28)	3 (42,86)	3 (42,86)
İstinye Üniv Ç Göğüs	1 (16,67)	2 (33,33)	2 (33,33)	1 (16,67)
Adana Şehir EAH	1 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Tüm merkezler	50 (18,87)	47 (17,73)	63 (23,77)	105 (39,62)

Şekil 4.4 18 yaş ve üzerindeki hastaların FEV1 yüzdelerinin merkezlere göre gruplandırılması

Şekil 4.5 Tüm merkezlerde ortalanca FEV1 yüzdesinin yaş gruplarına göre dağılımı

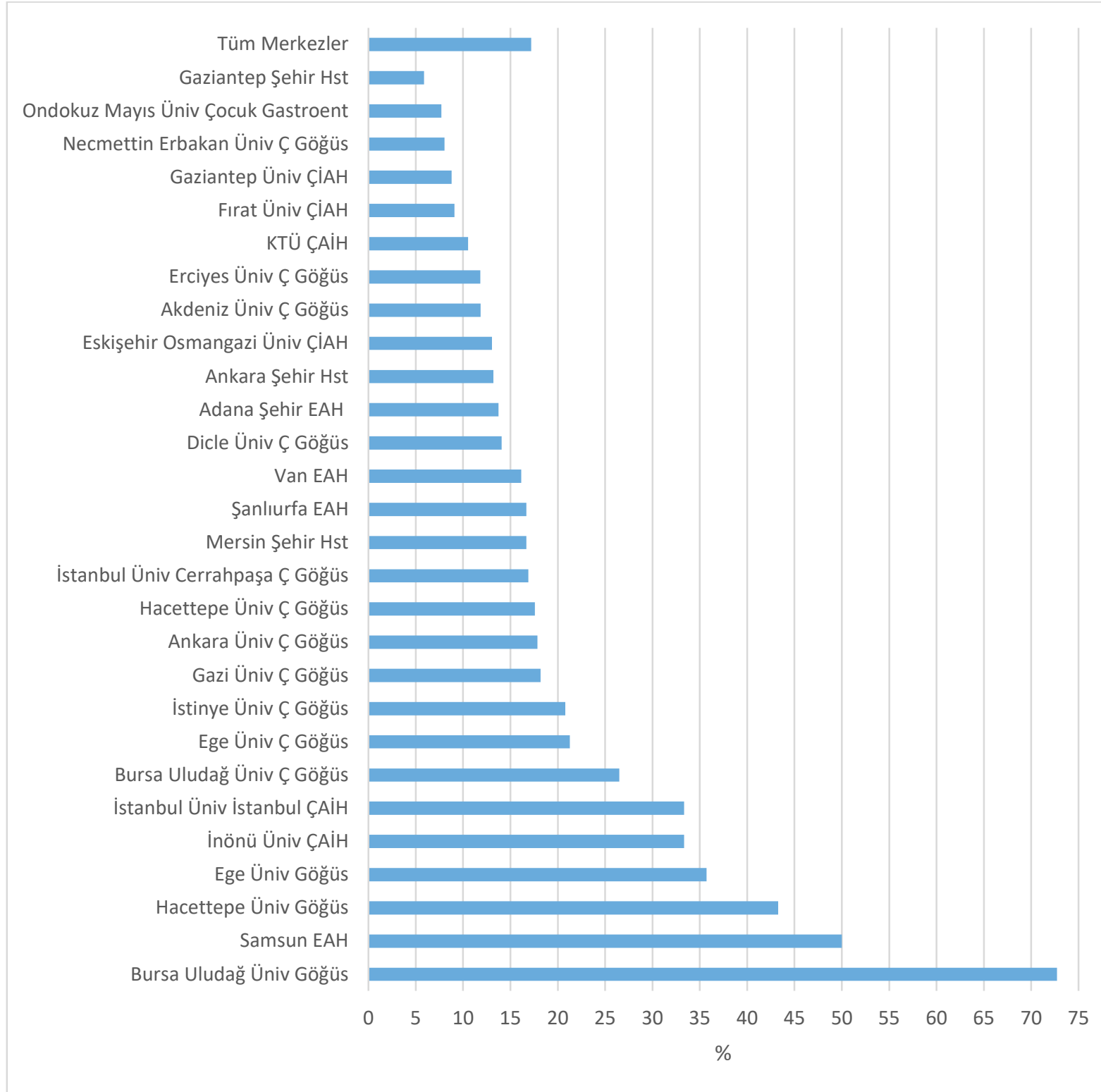
5 – MİKROBİYOLOJİ

Tablo 5.1 Merkezlere göre *Pseudomonas aeruginosa* prevalansı

	<i>Pseudomonas aeruginosa</i> n (%)	
Merkezler	Kronik	İntermitan
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	48 (17,58)	32 (11,72)
Dicle Üniv Ç Göğüs	35 (14,06)	4 (1,61)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	37 (16,89)	45 (20,55)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	13 (8,02)	11 (6,79)
Hacettepe Üniv Göğüs	58 (43,28)	5 (3,73)
Ege Üniv Ç Göğüs	27 (21,26)	2 (1,57)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	31 (26,5)	14 (11,97)
İstinye Üniv Ç Göğüs	21 (20,79)	7 (6,93)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	11 (11,83)	1 (1,08)
Ankara Şehir Hst	12 (13,19)	4 (4,4)
Gaziantep Üniv ÇAİH	8 (8,79)	0 (0)
Adana Şehir EAH	11 (13,75)	23 (28,75)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	9 (11,84)	9 (11,84)
Mersin Şehir Hst	10 (16,67)	13 (21,67)
Gazi Üniv Ç Göğüs	10 (18,18)	0 (0)
Şanlıurfa EAH	7 (16,67)	0 (0)
Van EAH	5 (16,13)	3 (9,68)
Ankara Üniv Ç Göğüs	5 (17,86)	0 (0)

Ege Üniv Göğüs	10 (35,71)	1 (3,57)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	0 (0)	5 (18,52)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	3 (13,04)	1 (4,35)
KTÜ ÇAİH	2 (10,53)	0 (0)
Gaziantep Şehir Hst	1 (5,88)	5 (29,41)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	1 (7,69)	2 (15,38)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	8 (72,73)	0 (0)
Fırat Üniv ÇİAH	1 (9,09)	0 (0)
İnönü Üniv ÇAİH	2 (33,33)	0 (0)
Bursa Şehir Hst	0 (0)	0 (0)
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	1 (33,33)	2 (66,67)
Samsun EAH	1 (50)	0 (0)
Tüm Merkezler	388 (17,18)	189 (8,37)

Şekil 5.1 Merkezlere göre kronik *Pseudomonas aeruginosa* enfeksiyonu prevalansı

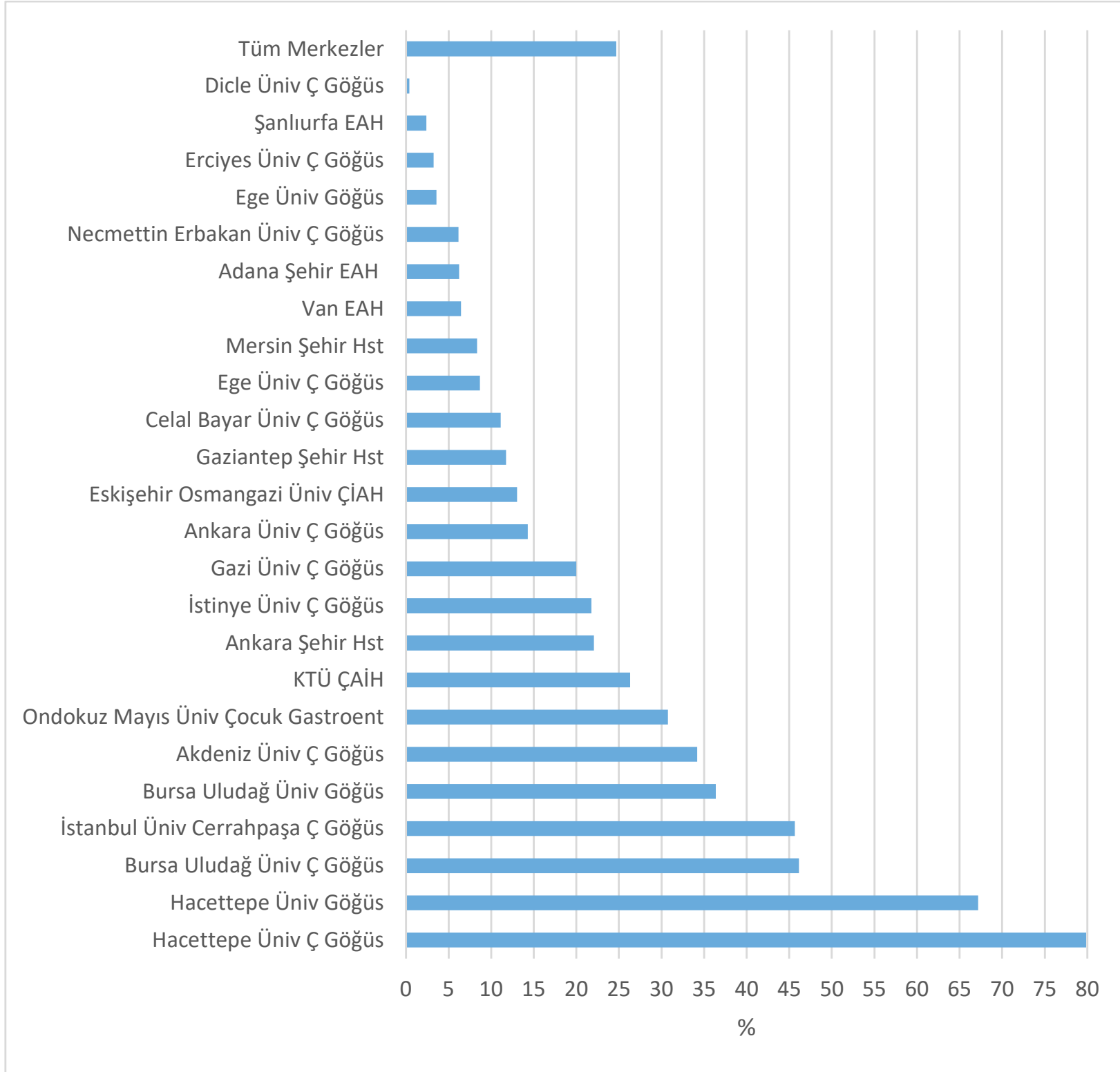

Tablo 5.2 Merkezlere göre kronik Metisilin hassas *Staphylococcus aureus* ve yıl içinde Metisilin dirençli *Staphylococcus aureus* (MRSA) enfeksiyonu prevalansı

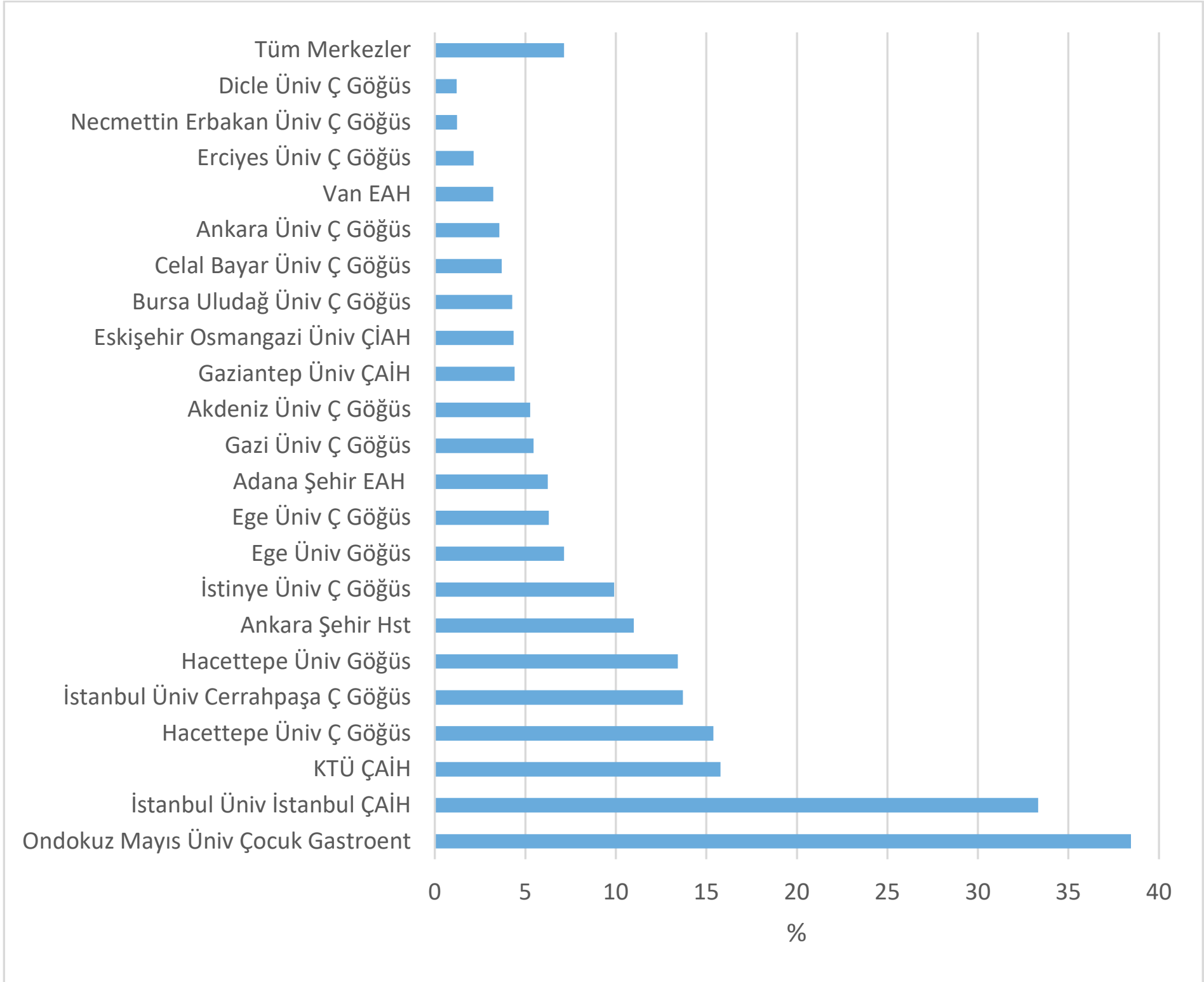
Merkezler	Metisilin hassas <i>Staphylococcus aureus</i> n (%)		Metisilin dirençli <i>Staphylococcus aureus</i> n (%)	
	Kronik	İntermitan	Kronik	İntermitan
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	136 (49,82)	41 (15,02)	15 (11,19)	3 (2,24)
Dicle Üniv Ç Göğüs	1 (0,4)	0 (0)	2 (2,5)	3 (3,75)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	22 (10,05)	78 (35,62)	4 (3,96)	6 (5,94)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	4 (2,47)	6 (3,7)	7 (3,2)	23 (10,5)
Hacettepe Üniv Göğüs	72 (53,73)	9 (6,72)	1 (3,23)	0 (0)
Ege Üniv Ç Göğüs	10 (7,87)	1 (0,79)	3 (23,08)	2 (15,38)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	22 (18,8)	32 (27,35)	0 (0)	1 (4,35)
İstinye Üniv Ç Göğüs	14 (13,86)	8 (7,92)	0 (0)	1 (3,57)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	0 (0)	3 (3,23)	1 (1,32)	3 (3,95)
Ankara Şehir Hst	15 (16,48)	6 (6,59)	1 (1,82)	2 (3,64)
Gaziantep Üniv ÇAİH	1 (1,1)	0 (0)	1 (0,4)	2 (0,8)
Adana Şehir EAH	1 (1,25)	4 (5)	0 (0)	2 (1,23)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	10 (13,16)	16 (21,05)	3 (15,79)	0 (0)
Mersin Şehir Hst	0 (0)	5 (8,33)	2 (2,15)	0 (0)
Gazi Üniv Ç Göğüs	8 (14,55)	3 (5,45)	0 (0)	0 (0)
Şanlıurfa EAH	1 (2,38)	0 (0)	88 (3,9)	73 (3,23)
Van EAH	2 (6,45)	0 (0)	8 (8,79)	2 (2,2)
Ankara Üniv Ç Göğüs	4 (14,29)	0 (0)	1 (3,7)	0 (0)

Ege Üniv Göğüs	1 (3,57)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	0 (0)	3 (11,11)	7 (5,51)	1 (0,79)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	3 (13,04)	0 (0)	0 (0)	1 (33,33)
KTÜ ÇAİH	5 (26,32)	0 (0)	2 (1,71)	3 (2,56)
Gaziantep Şehir Hst	0 (0)	2 (11,76)	2 (2,2)	2 (2,2)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	1 (7,69)	3 (23,08)	0 (0)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	2 (18,18)	2 (18,18)	0 (0)	0 (0)
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (7,14)
Tüm Merkezler	335 (14,84)	22 (9,83)	28 (10,26)	14 (5,13)

Şekil 5.2 Merkezlere göre Metisilin hassas *Staphylococcus aureus* (MSSA) kronik ve intermitan enfeksiyonu prevalansı

Şekil 5.3 Merkezlere göre Metisilin dirençli *Staphylococcus aureus* (MRSA) kronik ve intermitan enfeksiyonu prevalansı

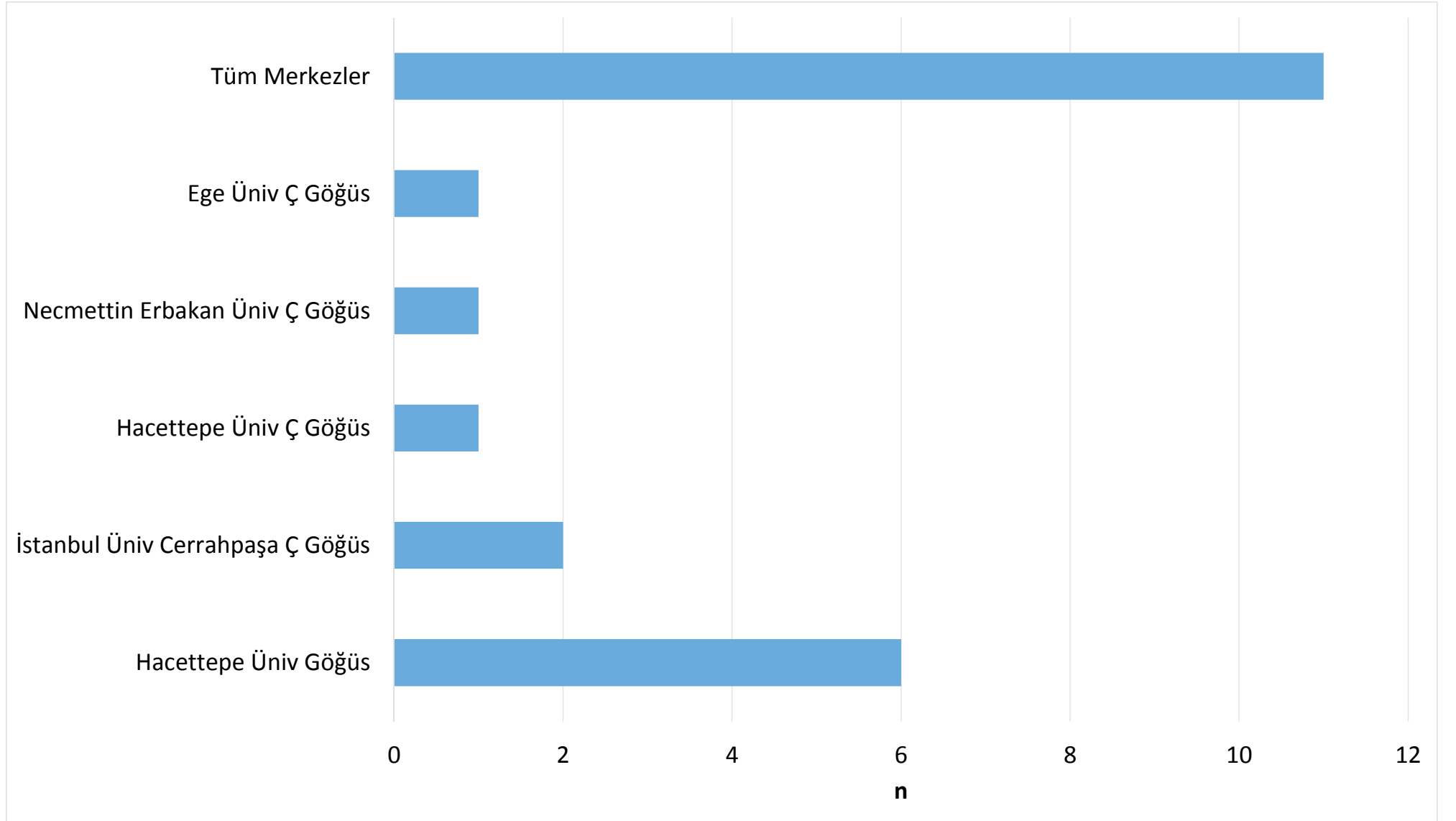

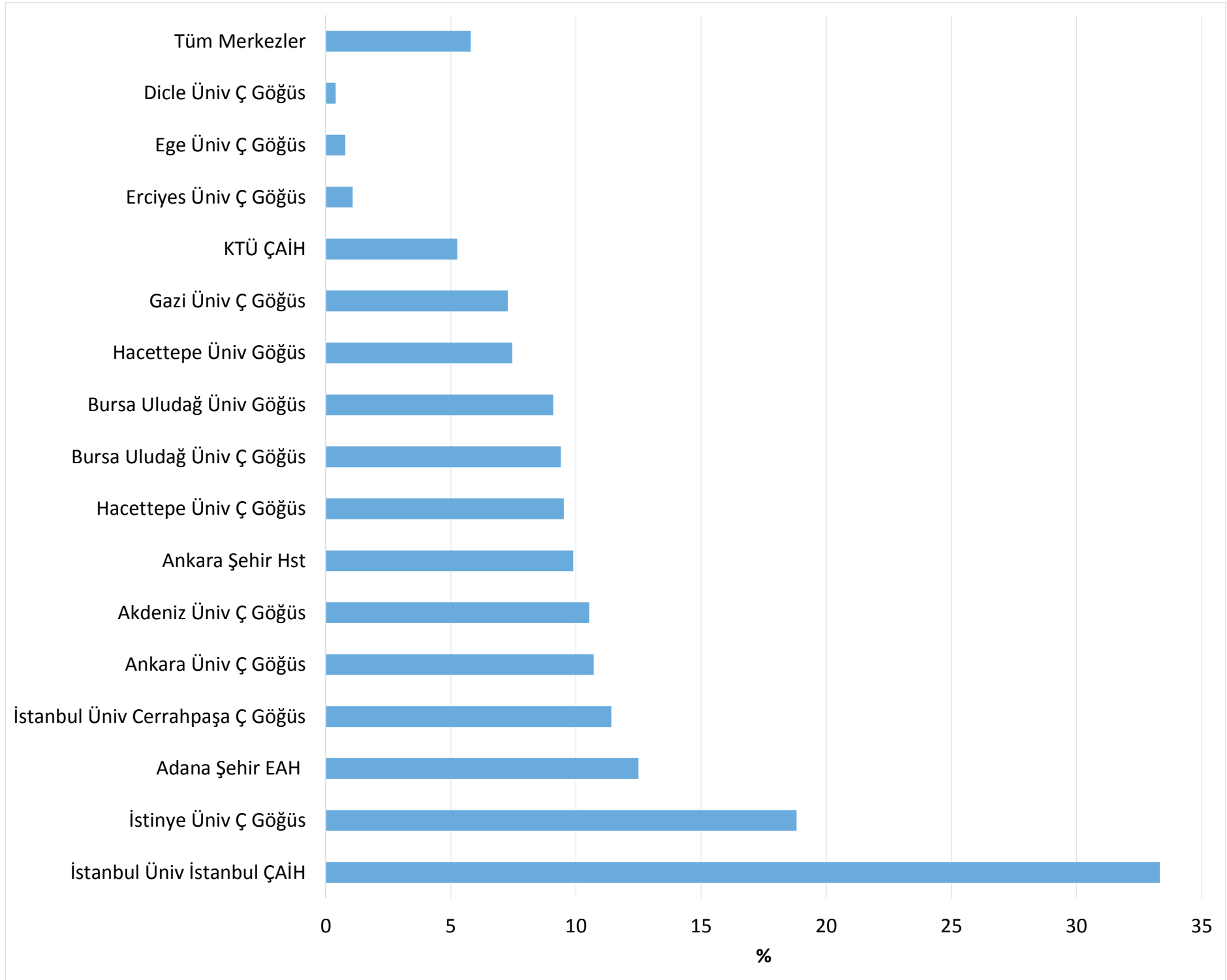
Tablo 5.3 Merkezlere göre *Burkholderia cepacia* complex ve yıl içinde *Haemophilus influenzae* enfeksiyonu prevalansı

	<i>Burkholderia cepacia</i> complex n (%)		<i>Haemophilus influenzae</i> n (%)	
Merkezler	Kronik	İntermitan	Kronik	İntermitan
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	1 (0,37)	0 (0)	3 (1,1)	23 (8,42)
Dicle Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	1 (0,4)	0 (0)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	1 (0,46)	1 (0,46)	4 (1,83)	21 (9,59)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	0 (0)	1 (0,62)	0 (0)	0 (0)
Hacettepe Üniv Göğüs	5 (3,73)	1 (0,75)	2 (1,49)	8 (5,97)
Ege Üniv Ç Göğüs	1 (0,79)	0 (0)	0 (0)	1 (0,79)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	11 (9,4)
İstinye Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	10 (9,9)	9 (8,91)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	1 (1,08)	0 (0)
Ankara Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	3 (3,3)	6 (6,59)
Adana Şehir EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10 (12,5)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	8 (10,53)
Gazi Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	2 (3,64)	2 (3,64)
Ankara Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	2 (7,14)	1 (3,57)
KTÜ ÇAİH	0 (0)	0 (0)	1 (5,26)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (9,09)
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (33,33)
Tüm Merkezler	8 (0,35)	3 (0,13)	29 (1,28)	102 (4,52)

Şekil 5.4 Merkezlere göre kronik ve intermitan *Burkholderia cepacia* complex enfeksiyonu olan hasta sayısı

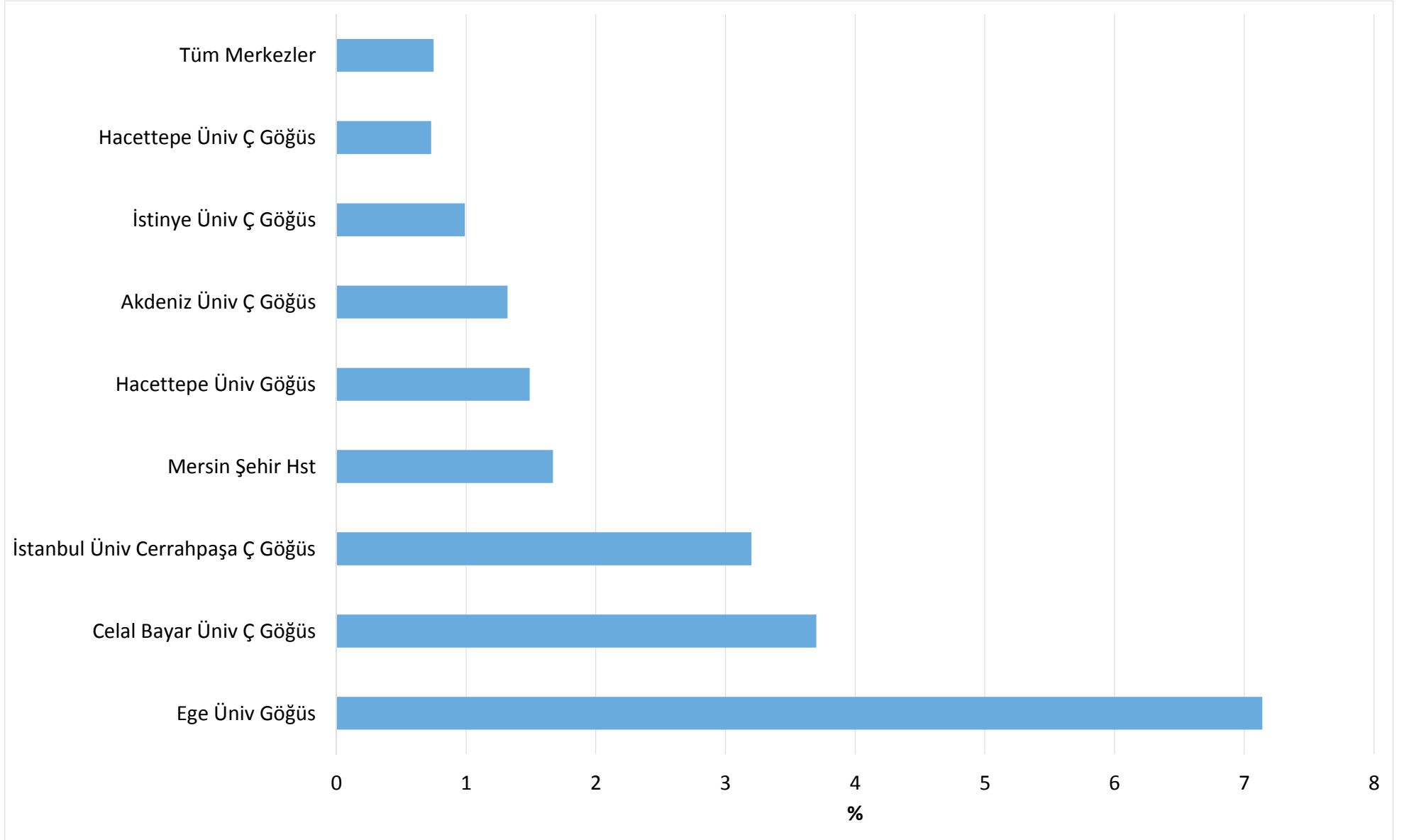
Şekil 5.5 Merkezlere göre yıl içinde kronik ve intermitan *Haemophilus influenzae* enfeksiyonu prevalansı

Tablo 5.4 Merkezlere göre Nontüberküloz mikobakteri enfeksiyonu prevalansı

Merkezler	Nontüberküloz mikobakteri n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	2 (0,73)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	7 (3,2)
Hacettepe Üniv Göğüs	2 (1,49)
İstinye Üniv Ç Göğüs	1 (0,99)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	1 (1,32)
Mersin Şehir Hst	1 (1,67)
Ege Üniv Göğüs	2 (7,14)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	1 (3,7)
Tüm Merkezler	17 (0,75)

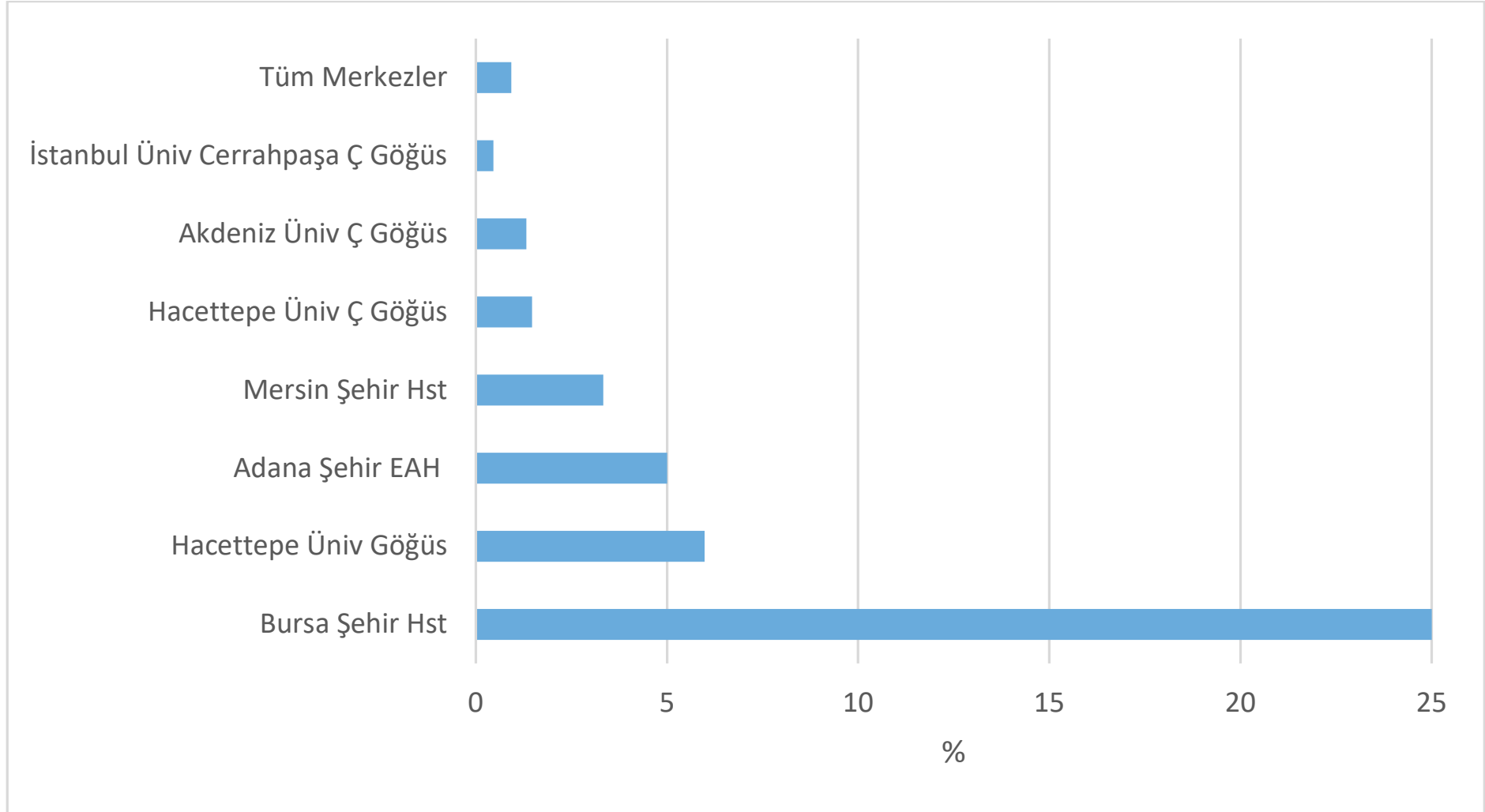
Şekil 5.6 Merkezlere göre Nontüberküloz mikobakteri enfeksiyonu prevalansı

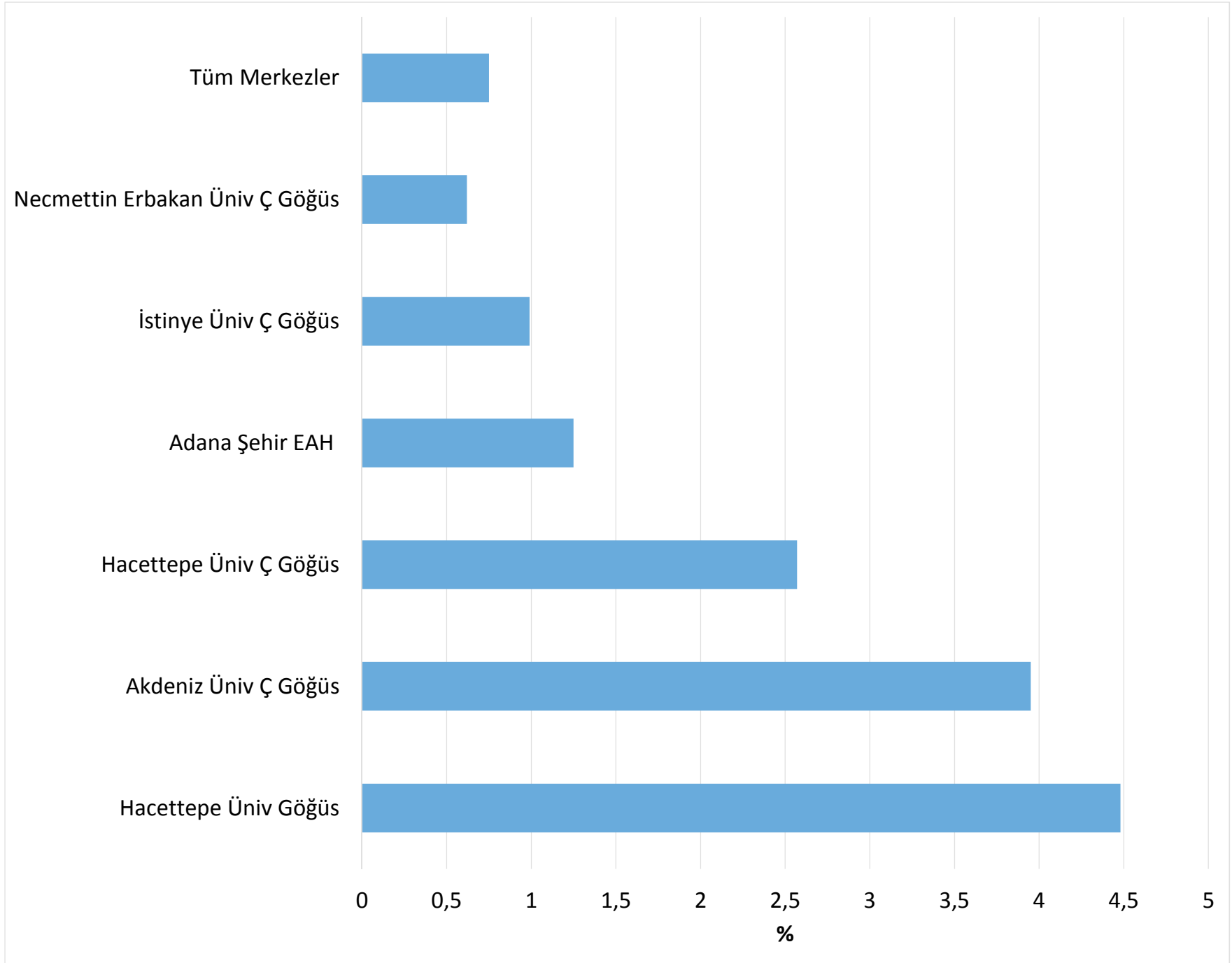
Tablo 5.5 Merkezlere göre *Stenotrophomonas maltophilia* ve yıl içinde *Achromobacter* türleri enfeksiyonu prevalansı

Merkezler	<i>Stenotrophomonas maltophilia</i> n (%)		<i>Achromobacter</i> türleri n (%)	
	Kronik	İntermitan	Kronik	İntermitan
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	1 (0,37)	6 (2,2)	0 (0)	4 (1,47)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	1 (0,46)	0 (0)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	0 (0)	1 (0,62)	0 (0)	0 (0)
Hacettepe Üniv Göğüs	1 (0,75)	5 (3,73)	4 (2,99)	4 (2,99)
İstinye Üniv Ç Göğüs	0 (0)	1 (0,99)	0 (0)	0 (0)
Adana Şehir EAH	0 (0)	1 (1,25)	2 (2,5)	2 (2,5)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	0 (0)	3 (3,95)	0 (0)	1 (1,32)
Mersin Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (3,33)
Bursa Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	1 (25)	0 (0)
Tüm Merkezler	2 (0,09)	17 (0,75)	8 (0,35)	13 (0,58)

Şekil 5.7 Merkezlere göre yıl içinde *Achromobacter* enfeksiyonu prevalansı

Şekil 5.8 Merkezlere göre yıl içinde *Stenotrophomonas maltophilia* enfeksiyonu prevalansı

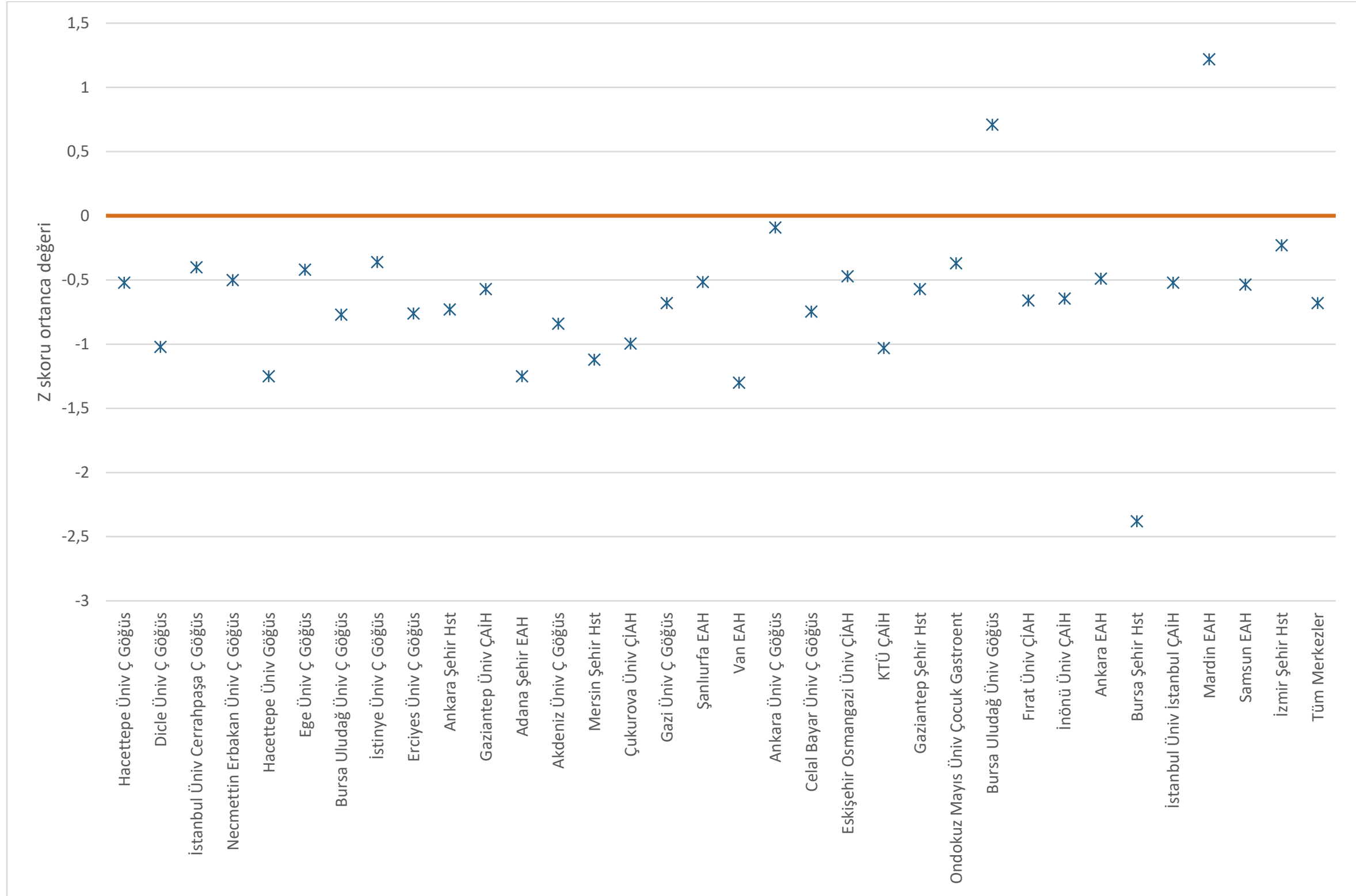
6 – BESLENME

Tablo 6.1 Vücut ağırlığı z-skoru değerleri: Merkezlere göre, 18 yaş altındaki hastalarda

Merkezler	Ortalama	Minimum	25. persentil	Medyan	75. persentil	Maksimum
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	-0,33	-4,19	-1,04	-0,52	0,28	4,49
Dicle Üniv Ç Göğüs	-0,93	-4,31	-1,6	-1,02	-0,42	2,31
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	-0,32	-4,10	-1,02	-0,4	0,30	6,49
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	-0,41	-2,94	-1,24	-0,50	0,17	4,14
Hacettepe Üniv Göğüs	-0,85	-1,32	-1,32	-1,25	-	0,02
Ege Üniv Ç Göğüs	-0,40	-3,74	-1,26	-0,42	0,19	5,06
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	-0,51	-2,77	-1,23	-0,77	-0,26	5,63
İstinye Üniv Ç Göğüs	-0,29	-4,20	-1,08	-0,36	0,38	2,86
Erciyes Üniv Ç Göğüs	-0,66	-2,91	-1,395	-0,76	-0,04	2,76
Ankara Şehir Hst	-0,55	-3,40	-1,08	-0,73	0,11	3,43
Gaziantep Üniv ÇİAH	-0,51	-2,99	-1,26	-0,57	0,14	2,08
Adana Şehir EAH	-1,11	-4,20	-1,66	-1,25	-0,77	2,04
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	-0,71	-3,03	-1,27	-0,84	-0,15	2,04
Mersin Şehir Hst	-0,73	-3,70	-1,58	-1,12	-0,15	3,86
Çukurova Üniv ÇİAH	-0,74	-2,63	-1,31	-0,99	-0,19	2,41
Gazi Üniv Ç Göğüs	-0,63	-3,40	-1,14	-0,68	-0,21	2,82
Şanlıurfa EAH	-0,49	-2,01	-1,37	-0,51	0,23	2,50
Van EAH	-1,26	-3,67	-1,82	-1,30	-0,64	1,34
Ankara Üniv Ç Göğüs	0,12	-1,81	-0,89	-0,09	0,61	3,95
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	-0,48	-2,15	-1,31	-0,74	-0,20	3,33
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	-0,48	-2,36	-1,28	-0,47	0,27	2,37

KTÜ ÇAİH	-0,64	-2,14	-1,59	-1,03	0,072	2,85
Gaziantep Şehir Hst	-0,30	-1,76	-0,99	-0,57	0,125	1,94
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	-0,35	-1,78	-1,39	-0,37	0,26	3,34
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	0,71	0,71	0,71	0,71	0,71	0,71
Fırat Üniv ÇİAH	-1,01	-4,31	-1,60	-0,66	-0,3	1,63
İnönü Üniv ÇAİH	-0,44	-1,31	-1,10	-0,64	0,2	1,07
Ankara EAH	-0,74	-2,23	-2,22	-0,49	0,62	1,54
Bursa Şehir Hst	-1,86	-2,63	-2,63	-2,38	-	-0,56
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	0,10	-0,83	-0,83	-0,52	-	1,64
Mardin EAH	1,72	0,28	0,28	1,22	-	3,65
Samsun EAH	-0,53	-1,66	-1,66	-0,53	-	0,59
İzmir Şehir Hst	-0,23	-0,23	-0,23	-0,23	-0,23	-0,23
Tüm Merkezler	-0,55	-4,31	-1,28	-0,68	0,04	6,49

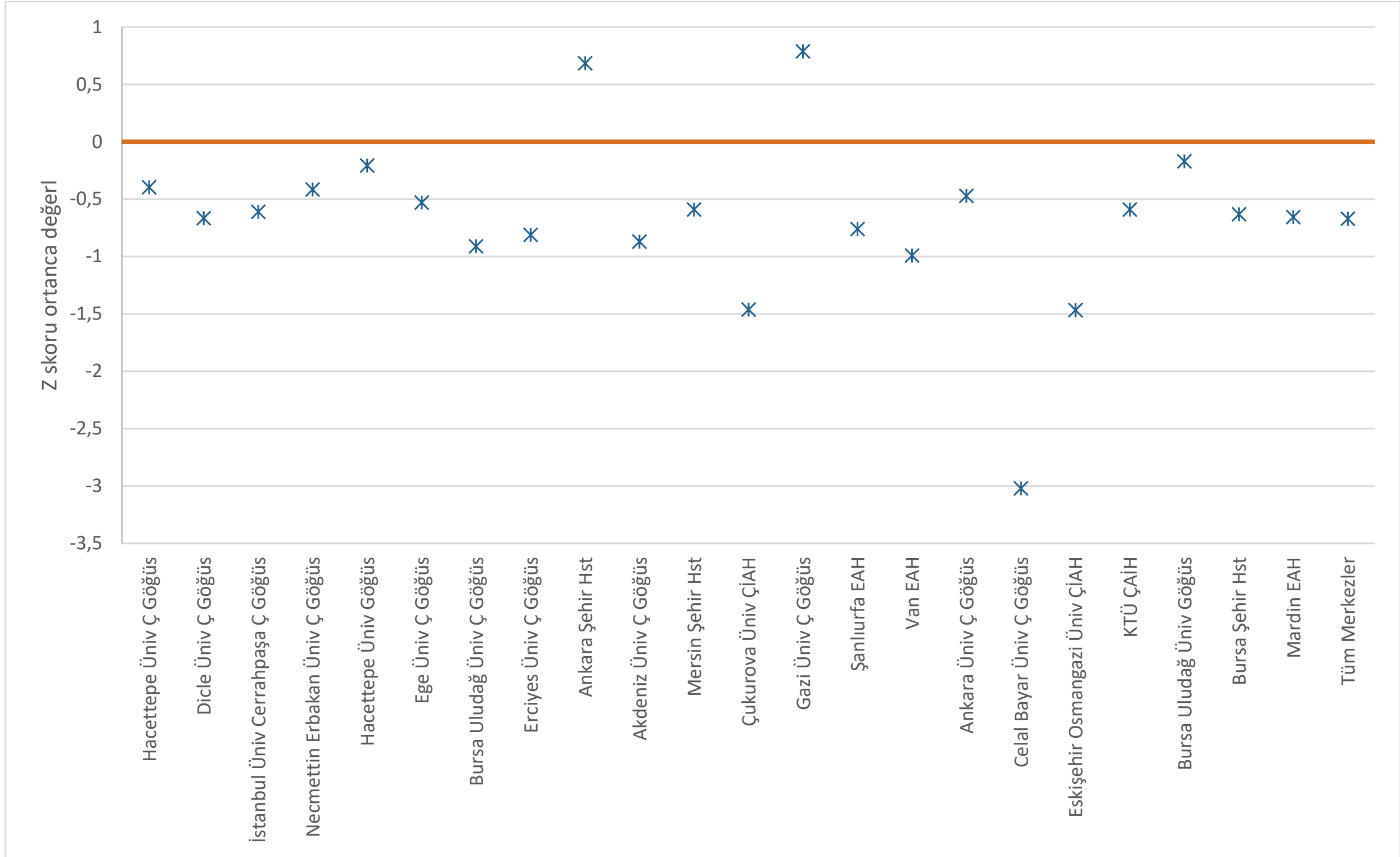
Şekil 6.1 Vücut ağırlığı ortanca z-skoru dağılımı: Merkezlere göre, 18 yaş altı hastalarda

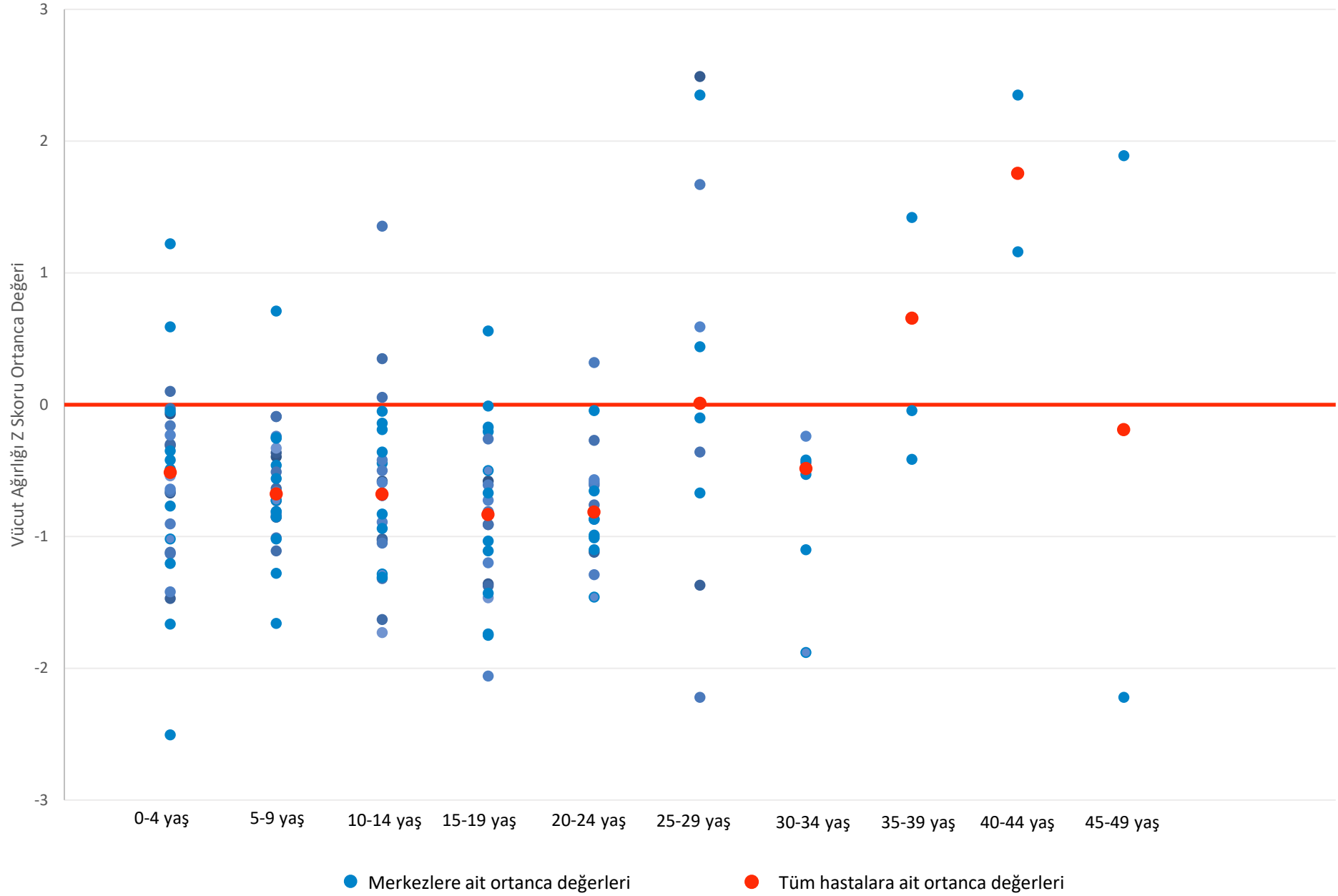
Tablo 6.2 Vücut ağırlığı z-skoru değerleri:
Merkezlere göre, 18 yaş ve üzerindeki hastalarda

Merkezler	Ortalama	Minimum	25. persentil	Medyan	75. persentil	Maksimum
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	-0,39	-0,58	-0,58	-0,395	-	-0,21
Dicle Üniv Ç Göğüs	-0,71	-2,05	-1,46	-0,665	-	1,50
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	-0,83	-3,73	-1,52	-0,61	-0,23	1,46
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	-0,22	-2,24	-1,33	-0,415	-0,24	2,92
Hacettepe Üniv Göğüs	-0,46	-2,9	-1,28	-0,205	0,44	2,35
Ege Üniv Ç Göğüs	-0,29	-1,8	-1,28	-0,53	-	2,35
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	-0,81	-2,02	-1,42	-0,91	-0,59	0,87
Erciyes Üniv Ç Göğüs	-0,80	-2,22	-1,42	-0,81	-0,33	0,46
Ankara Şehir Hst	0,26	-2,9	-0,48	0,685	-0,19	1,67
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	-0,64	-1,7	-1,40	-0,87	1,23	0,61
Mersin Şehir Hst	-0,91	-2,56	-1,49	-0,59	-	-0,24
Çukurova Üniv ÇİAH	-1,20	-1,88	-1,88	-1,46	-0,24	-0,25
Gazi Üniv Ç Göğüs	0,79	-0,91	-0,91	0,79	-	2,49
Şanlıurfa EAH	-0,54	-2,81	-1,29	-0,76	0,20	2,60
Van EAH	-0,69	-2,3	-1,43	-0,99	-	1,89
Ankara Üniv Ç Göğüs	-0,70	-1,35	-1,35	-0,47	-3,02	-0,27
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	-3,02	-3,02	-3,02	-3,02	0,72	-3,02
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	-1,46	-1,72	-1,72	-1,465	-	-1,21
KTÜ ÇİAH	-0,59	-0,59	-0,59	-0,59	0,27	-0,59
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	-0,17	-0,54	-0,54	-0,17	0,01	0,20
Bursa Şehir Hst	-0,63	-0,63	-0,63	-0,63	0,19	-0,63
Mardin EAH	-0,47	-1,8	-0,99	-0,655	-0,03	1,42
Tüm Merkezler	-0,5715	-3,73	-1,35	-0,67	-0,63	2,92

Şekil 6.2 Vücut ağırlığı ortanca z-skoru dağılımı: Merkezlere göre, 18 yaş ve üzerindeki hastalarda

Şekil 6.3 Vücut ağırlığı ortanca z-skorlarının dağılımı: Tüm merkezlerde, yaş gruplarına göre

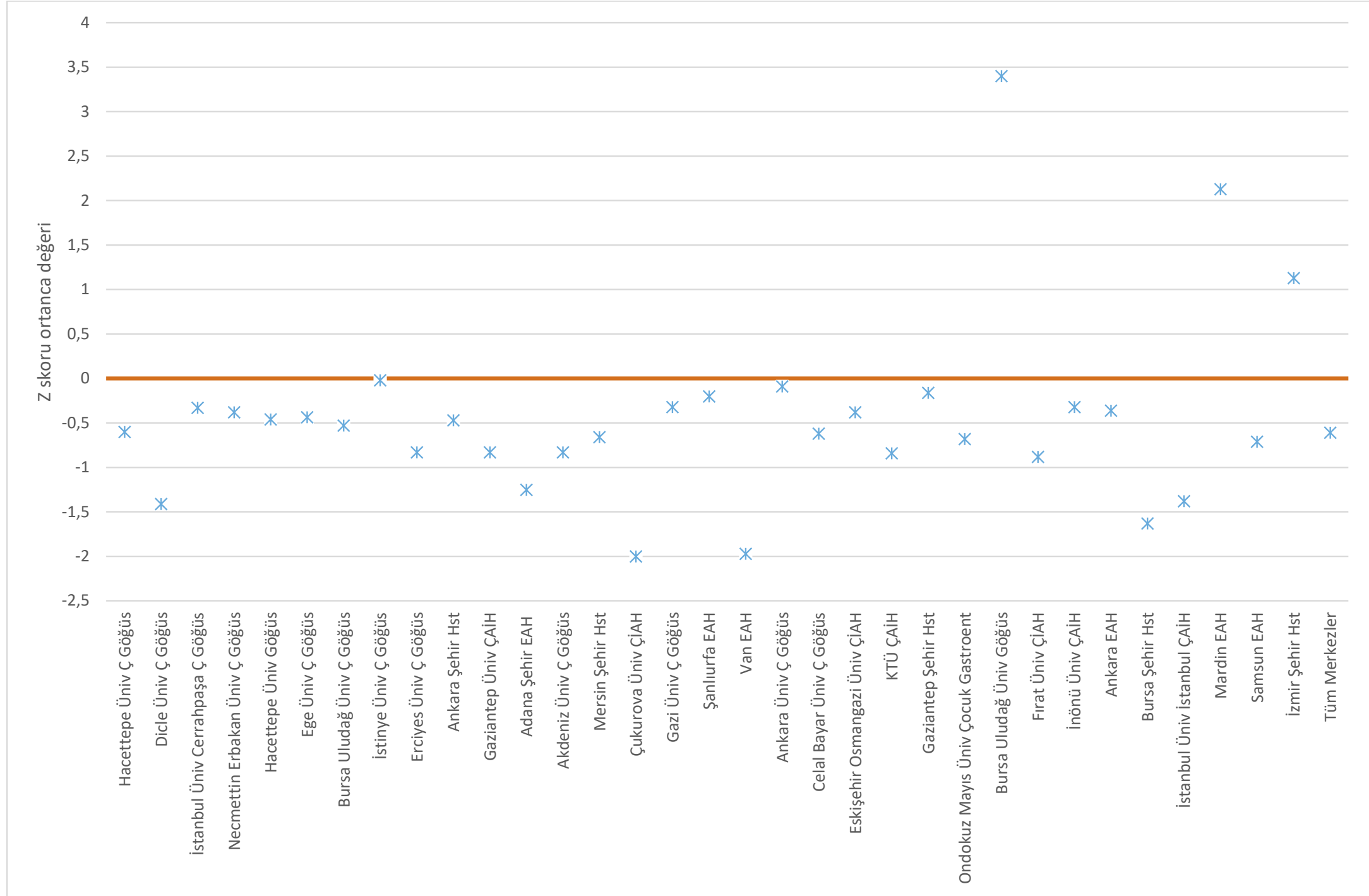
Tablo 6.4 Boy z-skoru değerleri:
Merkezlere göre, 18 yaş altındaki hastalarda

Merkezler	Ortalama	Minimum	25. persentil	Medyan	75. persentil	Maksimum
Hacettepe Üniv  Göğüs	-0,52	-5,39	-1,33	-0,6	0,32	2,85
Dicle Üniv  Göğüs	-1,33	-5,39	-2,25	-1,41	-0,32	3,54
İstanbul Üniv Cerrahpaşa  Göğüs	-0,21	-5,82	-0,96	-0,33	0,57	3,8
Necmettin Erbakan Üniv  Göğüs	-0,34	-3,99	-1,15	-0,38	0,62	4,07
Hacettepe Üniv Göğüs	-0,86	-1,87	-1,87	-0,46	-	-0,26
Ege Üniv  Göğüs	-0,46	-4,32	-1,29	-0,435	0,36	3,53
Bursa Uludağ Üniv  Göğüs	-0,38	-3,28	-1,38	-0,53	0,51	3,77
İstinye Üniv  Göğüs	0,01	-7,12	-0,68	-0,02	0,87	4,1
Erciyes Üniv  Göğüs	-1,01	-4,17	-1,94	-0,83	-0,13	2,9
Ankara şehir Hst	-0,27	-2,72	-0,94	-0,47	0,375	3,55
Gaziantep Üniv AİH	-0,92	-5,31	-1,59	-0,83	0,15	1,44
Adana şehir EAH	-1,06	-4,73	-1,85	-1,25	-0,43	2,74
Akdeniz Üniv  Göğüs	-0,75	-5,40	-1,78	-0,83	0,32	2,58
Mersin şehir Hst	-0,59	-4,61	-1,44	-0,66	0,21	6,3
ukurova Üniv İAH	-1,73	-5,11	-2,67	-2	-0,92	2,89
Gazi Üniv  Göğüs	-0,38	-3,81	-1,20	-0,32	0,42	2,43
şanlıurfa EAH	-0,07	-2,69	-1,13	-0,2	0,96	4,36
Van EAH	-1,71	-5,6	-2,85	-1,97	-0,13	1,95
Ankara Üniv  Göğüs	0,16	-2,43	-0,35	-0,09	0,84	3,33
Celal Bayar Üniv  Göğüs	-0,45	-3,00	-1,26	-0,62	0,53	1,82
Eskişehir Osmangazi Üniv İAH	-0,49	-3,71	-1,61	-0,38	0,77	1,54
KT İAH	-0,95	-3,27	-2,32	-0,84	0,24	1,83
Gaziantep şehir Hst	-0,15	-1,38	-0,95	-0,16	0,40	1,78

Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	-0,32	-2,54	-1,95	-0,68	1,11	2,33
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	3,40	3,40	3,40	3,4	3,40	3,4
Fırat Üniv ÇİAH	-1,05	-4,67	-1,81	-0,88	0,09	1,23
İnönü Üniv ÇAİH	-0,57	-2,34	-1,69	-0,32	0,18	1,21
Ankara EAH	-0,79	-3,35	-2,94	-0,36	1,13	1,82
Bursa Şehir Hst	-2,16	-5,16	-5,16	-1,63	-	0,32
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	-0,68	-1,4	-1,40	-1,38	-	0,73
Mardin EAH	2,41	1,54	1,54	2,13	-	3,57
Samsun EAH	-0,71	-3,00	-3,00	-0,71	-	1,58
İzmir Şehir Hst	1,13	1,13	1,13	1,13	1,13	1,13
Tüm Merkezler	-0,63	-7,12	-1,55	-0,61	0,28	6,3

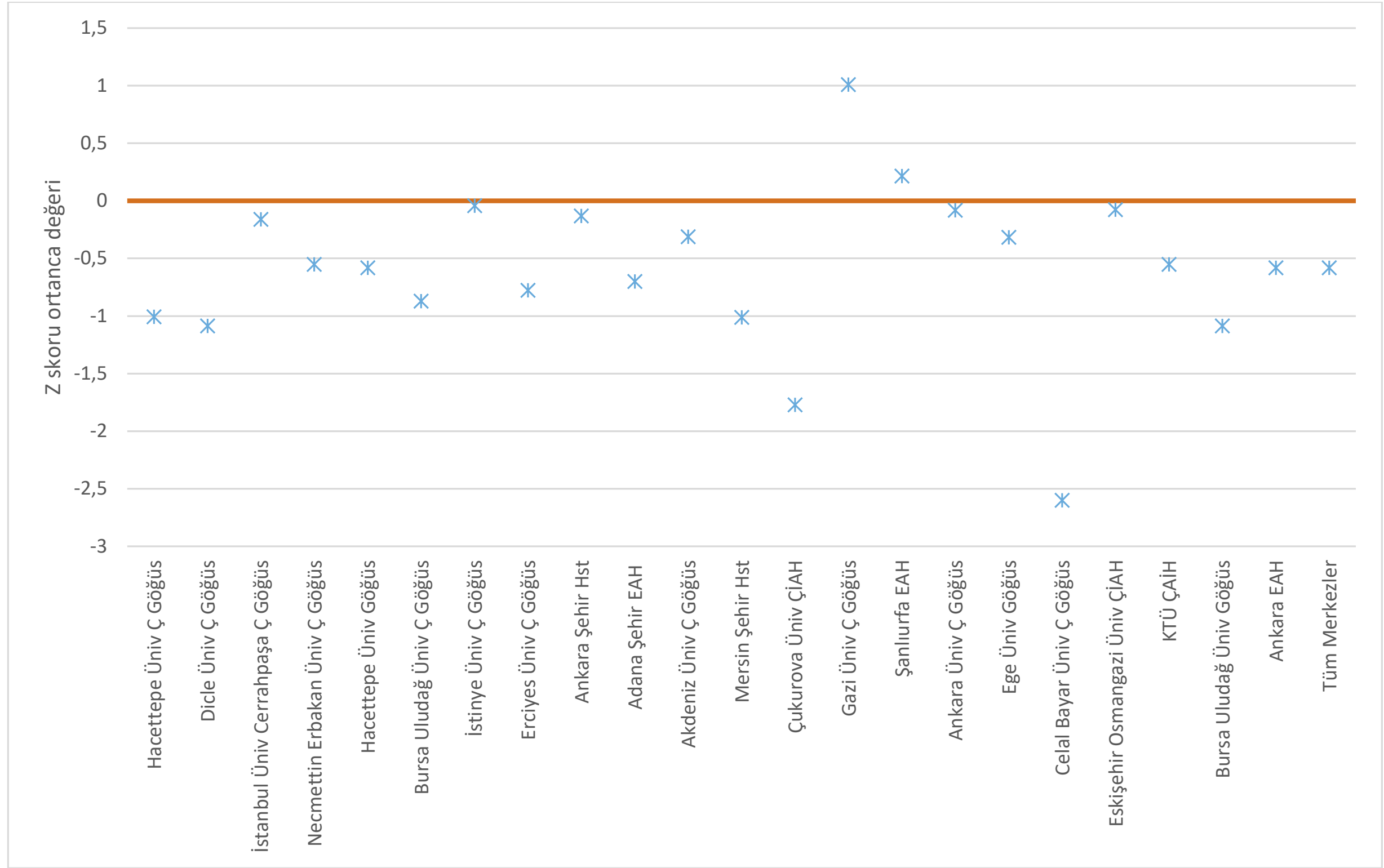
Şekil 6.4 Boy ortalanca z-skoru dağılımı: Merkezlere göre, 18 yaş altındaki hastalarda

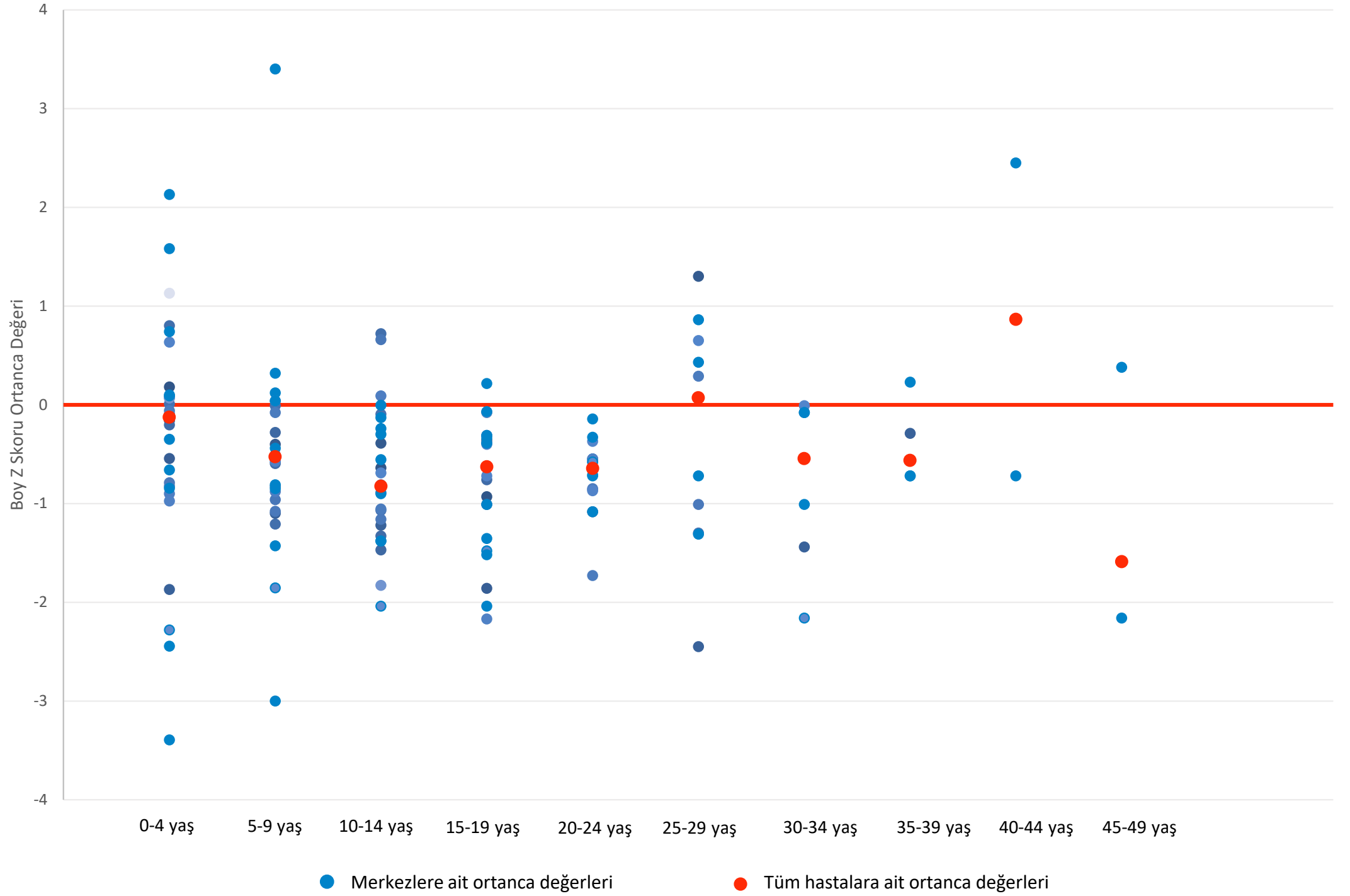
Tablo 6.5 Boy z-skoru değerleri: Merkezlere göre, 18 yaş ve üzerindeki hastalarda

Merkezler	Ortalama	Minimum	25. persentil	Medyan	75. persentil	Maksimum
Hacettepe Üniv  Göğüs	-1,00	-1,16	-1,16	-1,00	-	-0,85
Dicle Üniv  Göğüs	-0,96	-2,45	-1,48	-1,08	-0,54	1,29
İstanbul Üniv Cerrahpaşa  Göğüs	-0,53	-6,78	-0,94	-0,16	0,22	1,87
Necmettin Erbakan Üniv  Göğüs	-0,56	-1,88	-1,05	-0,55	0,07	0,38
Hacettepe Üniv Göğüs	-0,62	-3,89	-1,16	-0,58	0	1,58
Bursa Uludağ Üniv  Göğüs	-0,58	-1,16	-1,08	-0,87	-0,50	1,76
İstinye Üniv  Göğüs	-0,23	-1,73	-0,94	-0,04	0,39	1,15
Erciyes Üniv  Göğüs	-0,71	-1,77	-1,55	-0,77	-0,18	0,84
Ankara şehir Hst	-0,58	-2,16	-1,84	-0,13	0,31	0,38
Adana şehir EAH	-0,70	-0,70	-0,70	-0,70	-0,70	-0,70
Akdeniz Üniv  Göğüs	-0,31	-1,30	-1,015	-0,31	0,50	0,68
Mersin şehir Hst	-0,95	-1,30	-1,30	-1,01	-0,55	-0,55
ukurova Üniv İAH	-1,50	-2,16	-2,16	-1,77	-	-0,58
Gazi Üniv  Göğüs	1,01	0,72	0,72	1,01	-	1,30
şanlıurfa EAH	0,21	-0,72	-0,72	0,21	-	1,15
Ankara Üniv  Göğüs	-0,25	-0,58	-0,58	-0,08	-	-0,08
Ege Üniv Göğüs	-0,17	-2,16	-1,01	-0,31	0,81	2,45
Celal Bayar Üniv  Göğüs	-2,6	-2,60	-2,60	-2,6	-2,6	-2,60
Eskişehir Osmangazi Üniv İAH	-0,07	-0,58	-0,58	-0,07	-	0,43
KT İAH	-0,55	-0,55	-0,55	-0,55	-0,55	-0,55
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	-1,23	-2,85	-2,23	-1,08	-0,48	0,38
Ankara EAH	-0,59	-1,93	-1,31	-0,58	0,14	0,72
Tüm Merkezler	-0,60	-6,78	-1,16	-0,58	0,07	2,45

Şekil 6.5 Boy ortalanca z-skoru dağılımı:
Merkezlere göre, 18 yaş ve üzerindeki hastalarda

Şekil 6.6 Boy ortalanca z-skorlarının dağılımı:
Tüm merkezlerde, yaş gruplarına göre

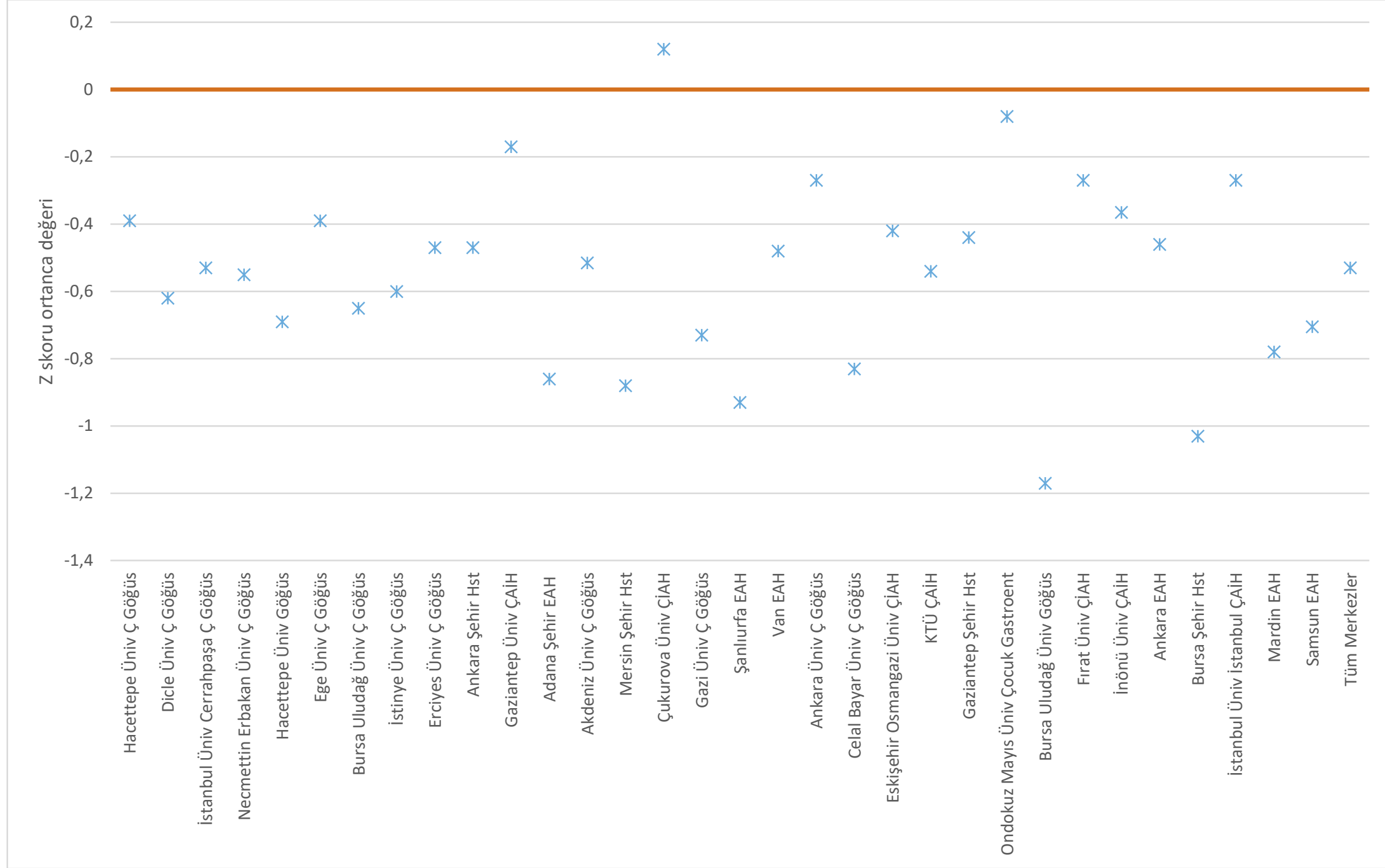

**Tablo 6.6 Vücut kitle indeksi z-skoru değerleri:
Merkezlere göre, 2-18 yaş arasındaki hastalarda**

Merkezler	Ortalama	Minimum	25. persentil	Medyan	75. persentil	Maksimum
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	-0,10	-2,46	-0,81	-0,39	0,41	4,60
Dicle Üniv Ç Göğüs	-0,28	-2,95	-1,12	-0,62	0,15	5,11
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	-0,33	-2,54	-1,12	-0,53	0,20	6,31
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	-0,42	-2,65	-1,28	-0,55	0,24	3,57
Hacettepe Üniv Göğüs	-0,59	-1,24	-1,24	-0,69	-	0,16
Ege Üniv Ç Göğüs	-0,19	-2,12	-1,08	-0,39	0,67	3,75
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	-0,56	-3,13	-1,14	-0,65	-0,13	5,11
İstinye Üniv Ç Göğüs	-0,50	-3,65	-1,16	-0,6	0,29	1,95
Erciyes Üniv Ç Göğüs	-0,27	-2,72	-0,94	-0,47	0,37	3,55
Ankara Şehir Hst	-0,27	-2,72	-0,94	-0,47	0,37	3,55
Gaziantep Üniv ÇAİH	-0,12	-2,59	-0,86	-0,17	0,50	3,43
Adana Şehir EAH	-0,79	-4,23	-1,42	-0,86	-0,45	3,14
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	-0,48	-2,47	-1,17	-0,51	0,19	1,86
Mersin Şehir Hst	-0,76	-2,87	-1,47	-0,88	-0,19	2,46
Çukurova Üniv ÇİAH	0,23	-2,01	-0,81	0,12	1,09	3,92
Gazi Üniv Ç Göğüs	-0,66	-2,17	-1,19	-0,73	-0,17	2,34
Şanlıurfa EAH	-0,64	-2,14	-1,41	-0,93	0,01	1,66
Van EAH	-0,43	-2,1	-1,09	-0,48	0,22	1,91
Ankara Üniv Ç Göğüs	0,11	-1,51	-0,78	-0,27	0,85	2,80
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	-0,50	-2,00	-1,32	-0,83	-0,16	3,70
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	-0,31	-1,66	-1,16	-0,42	0,02	2,43
KTÜ ÇAİH	-0,41	-2,45	-1,65	-0,54	0,49	2,80

Gaziantep Şehir Hst	-0,40	-1,97	-1,43	-0,44	0,22	2,45
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	-0,14	-1,63	-1,04	-0,08	0,07	3,31
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	-1,17	-1,17	-1,17	-1,17	-1,17	-1,17
Fırat Üniv ÇiAH	-0,16	-2,69	-1,19	-0,27	1,09	1,98
İnönü Üniv ÇiAH	-0,30	-1,09	-0,65	-0,36	0,19	0,43
Ankara EAH	-0,43	-1,99	-1,57	-0,46	0,72	1,71
Bursa Şehir Hst	-1,03	-1,03	-1,03	-1,03	-1,03	-1,03
İstanbul Üniv İstanbul ÇiAH	0,41	-1,01	-1,01	-0,27	-	2,51
Mardin EAH	-0,78	-1,18	-1,18	-0,78	-	-0,38
Samsun EAH	-0,70	-0,73	-0,73	-0,70	-	-0,68
Tüm Merkezler	-0,34	-4,23	-1,07	-0,53	0,21	6,31

Şekil 6.7 Vücut kitle indeksi ortanca z-skoru dağılımı :
Merkezlere göre, 2-18 yaş arasındaki hastalarda

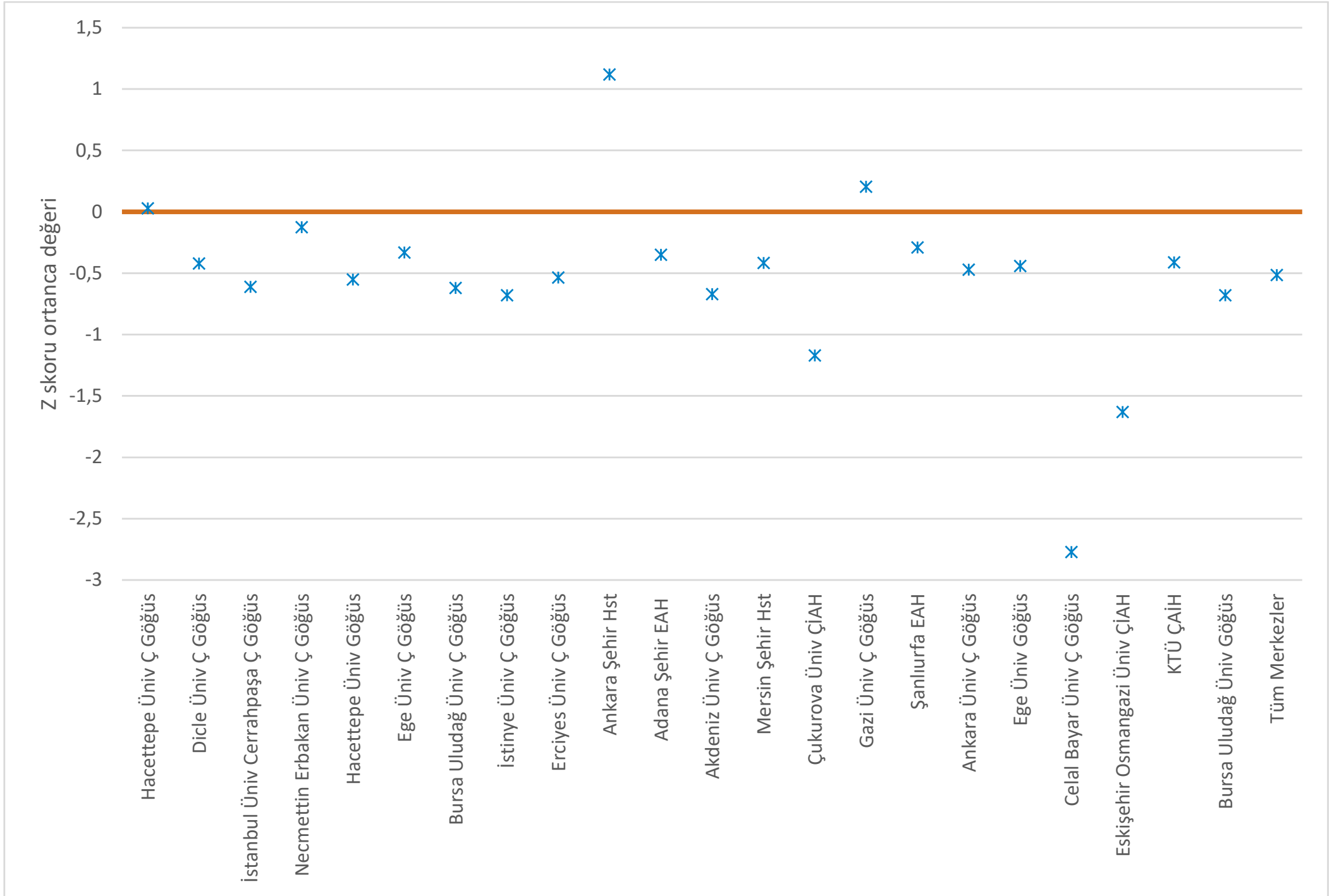

**Tablo 6.7 Vücut kitle indeksi z skorları değerleri:
Merkezlere göre, 18 yaş ve üzerindeki hastalarda**

Merkezler	Ortalama	Minimum	25. persentil	Medyan	75. persentil	Maksimum
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	0,03	-0,13	-0,13	0,03	-	0,19
Dicle Üniv Ç Göğüs	-0,37	-1,54	-1,135	-0,42	0,22	1,45
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	-0,75	-2,62	-1,48	-0,61	-0,26	1,87
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	-0,02	-1,96	-1,20	-0,12	0,84	3,41
Hacettepe Üniv Göğüs	-0,36	-2,64	-1,11	-0,55	0,23	3,24
Ege Üniv Ç Göğüs	-0,12	-1,93	-0,84	-0,33	0,44	2,13
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	-0,66	-2,19	-1,235	-0,62	-0,36	1,33
İstinye Üniv Ç Göğüs	-0,40	-2,20	-1,05	-0,68	0,27	1,92
Erciyes Üniv Ç Göğüs	-0,56	-2,05	-1,21	-0,53	0,33	0,6
Ankara Şehir Hst	0,48	-2,45	-0,41	1,12	1,36	1,53
Adana Şehir EAH	-0,35	-0,35	-0,35	-0,35	-0,35	-0,35
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	-0,59	-1,47	-1,20	-0,67	0,05	0,46
Mersin Şehir Hst	-0,61	-2,34	-1,24	-0,41	0,16	0,24
Çukurova Üniv ÇİAH	-0,63	-1,36	-1,36	-1,17	-	0,64
Gazi Üniv Ç Göğüs	0,205	-1,29	-1,29	0,20	-	1,7
Şanlıurfa EAH	-0,29	-0,30	-0,30	-0,29	-	-0,28
Ankara Üniv Ç Göğüs	-0,62	-1,35	-1,35	-0,47	-	-0,05
Ege Üniv Göğüs	-0,47	-2,99	-0,93	-0,44	0,26	1,01
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	-2,77	-2,77	-2,77	-2,77	-2,77	-2,77
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	-1,63	-1,75	-1,75	-1,63	-	-1,51
KTÜ ÇİAH	-0,41	-0,41	-0,41	-0,41	-0,41	-0,41
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	-0,26	-1,71	-1,105	-0,68	1,05	1,63
Tüm Merkezler	-0,40	-2,99	-1,12	-0,51	0,22	3,41

Şekil 6.8 Vücut kitle indeksi ortanca z skorları değerlerinin dağılımı:
Merkezlere göre, 18 yaş ve üzerindeki hastalarda

7 – SOLUNUM SİSTEMİ KOMPLİKASYONLARI VE HASTANEYE YATIŞ DURUMU

Tablo 7.1 Merkezlere göre, en az 1 gün hastanede damardan antibiyotik alan (KF nedenli) hasta sayısı ve en az 1 gün hastanede olan (KF nedeniyle + KF dışı nedenlerle) (Rutin kontrol hariç) hasta prevalansı

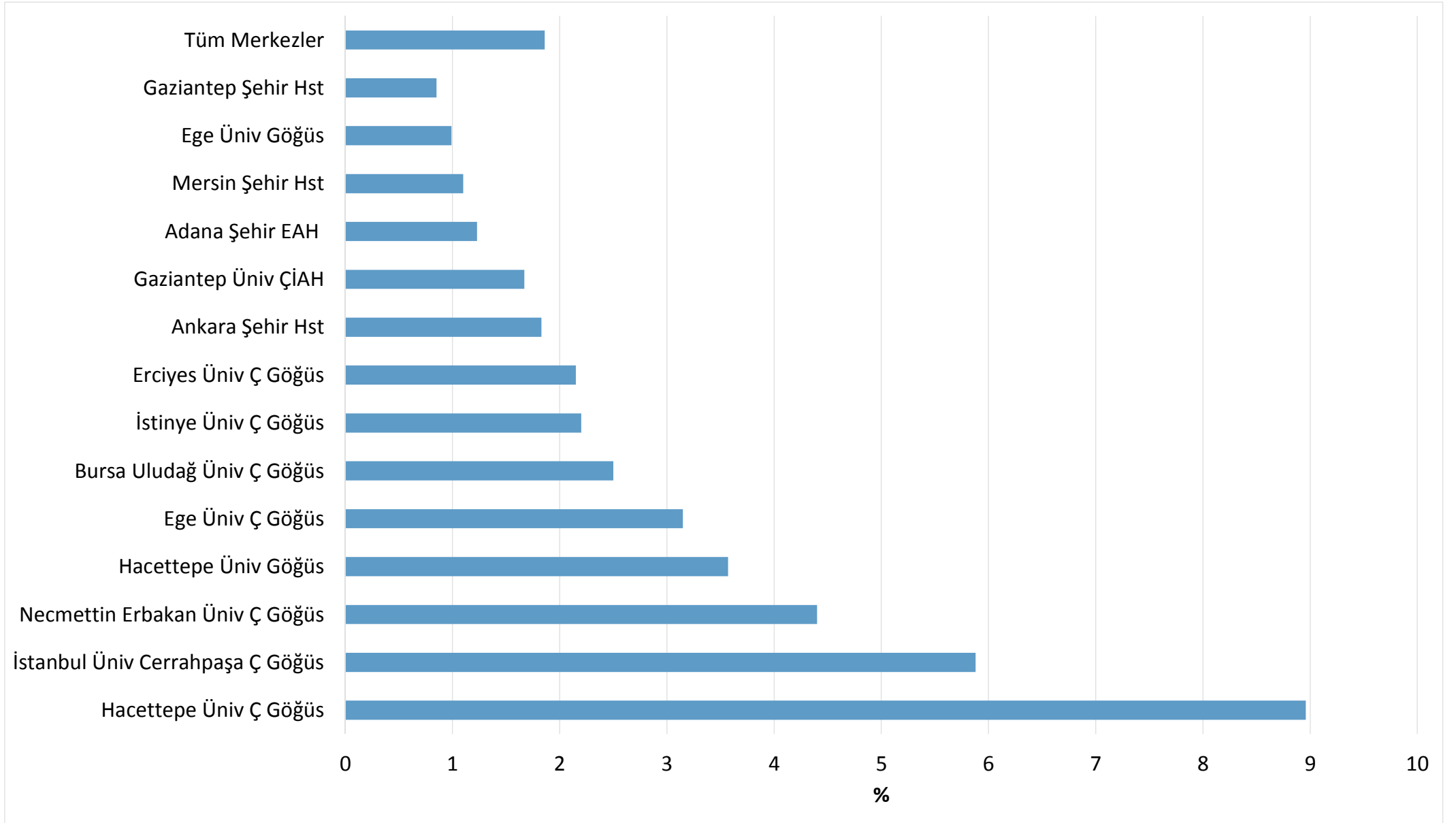
Merkezler	En az 1 gün hastanede damardan antibiyotik alan (KF nedenli) hasta sayısı n (%)	En az 1 gün hastanede olan (KF nedeniyle + KF dışı nedenlerle) (Rutin kontrol hariç) hasta sayısı n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	46 (16,85)	94 (34,43)
Dicle Üniv Ç Göğüs	22 (8,84)	26 (10,44)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	41 (18,72)	47 (21,46)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	28 (17,28)	49 (30,25)
Hacettepe Üniv Göğüs	33 (24,63)	38 (28,36)
Ege Üniv Ç Göğüs	27 (21,26)	35 (27,56)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	29 (24,79)	33 (28,21)
İstinye Üniv Ç Göğüs	14 (13,86)	20 (19,80)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	7 (7,53)	7 (7,53)
Ankara Şehir Hst	29 (31,87)	37 (40,66)
Gaziantep Üniv ÇAİH	12 (13,19)	13 (14,29)
Adana Şehir EAH	11 (13,75)	12 (15,00)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	25 (32,89)	40 (52,63)
Mersin Şehir Hst	22 (36,67)	29 (48,33)
Çukurova Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)
Gazi Üniv Ç Göğüs	10 (18,18)	18 (32,73)

Şanlıurfa EAH	12 (28,57)	14 (33,33)
Van EAH	4 (12,90)	26 (83,87)
Ankara Üniv Ç Göğüs	4 (14,29)	9 (32,14)
Ege Üniv Göğüs	7 (25,00)	8 (28,57)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	11 (40,74)	27 (100)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	1 (4,35)	2 (8,70)
KTÜ ÇAİH	5 (26,32)	5 (26,32)
Gaziantep Şehir Hst	0 (0)	4 (23,53)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	2 (15,38)	2 (15,38)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	6 (54,55)	6 (54,55)
Fırat Üniv ÇİAH	2 (18,18)	2 (18,18)
İnönü Üniv ÇAİH	2 (33,33)	3 (50,00)
Ankara EAH	0 (0)	0 (0)
Bursa Şehir Hst	0 (0)	3 (75)
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	1 (33,33)	1 (33,33)
Mardin EAH	1 (33,33)	1 (33,33)
Samsun EAH	1 (50,00)	1 (50,00)
İzmir Şehir Hst	0 (0)	0 (0)
Tüm Merkezler	415 (18,38)	612 (27,10)

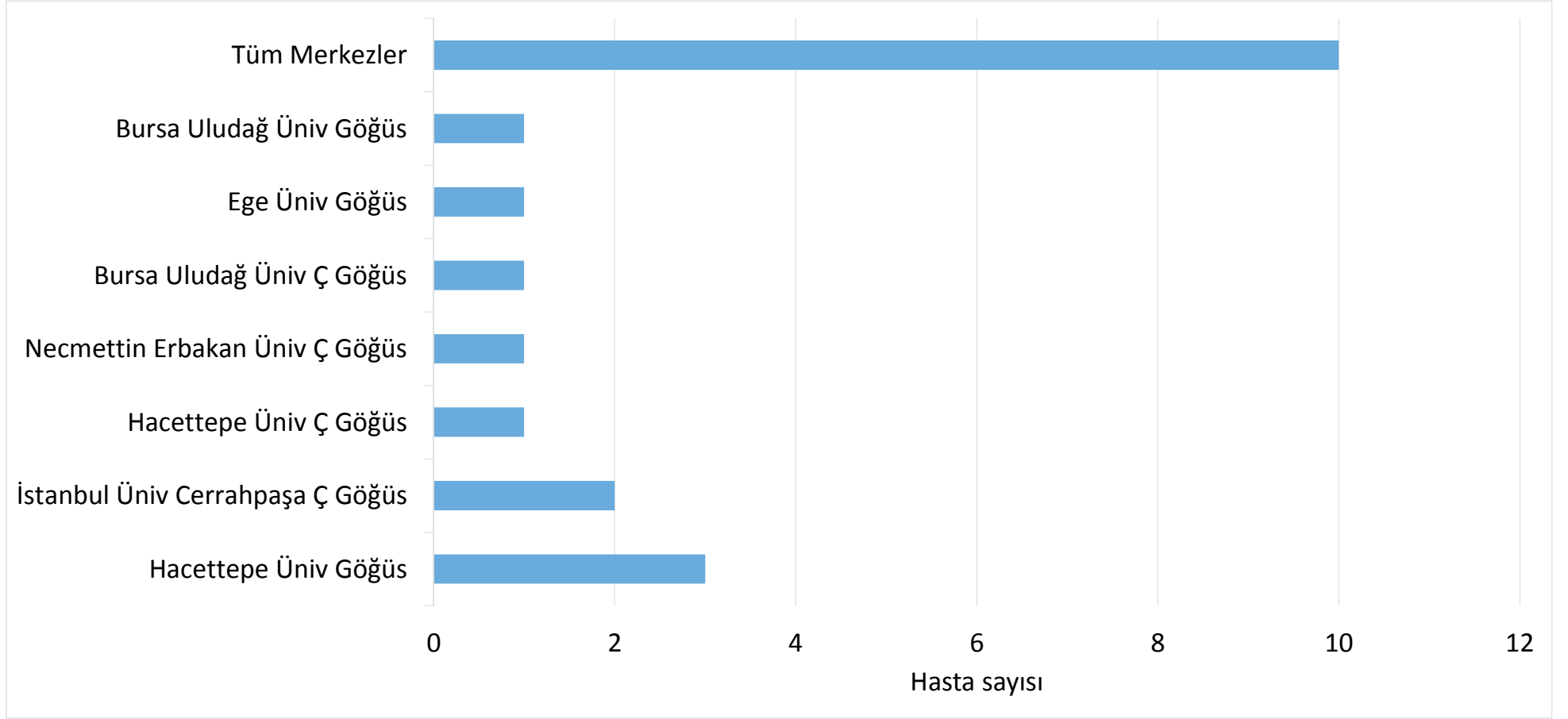
Tablo 7.2 Merkezlere göre solunum sistemi komplikasyonları prevalansı

Merkezler	ABPA n (%)	Pnömotoraks n (%)	Major Hemoptizi n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	6 (2,2)	1 (0,37)	3 (1,1)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	4 (1,83)	2 (0,91)	10 (4,57)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	2 (1,23)	1 (0,62)	0 (0)
Hacettepe Üniv Göğüs	12 (8,96)	3 (2,24)	0 (0)
Ege Üniv Ç Göğüs	4 (3,15)	0 (0)	1 (0,79)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	1 (0,85)	1 (0,85)	0 (0)
İstinye Üniv Ç Göğüs	1 (0,99)	0 (0)	0 (0)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	2 (2,15)	0 (0)	0 (0)
Ankara Şehir Hst	1 (1,1)	0 (0)	0 (0)
Gaziantep Üniv ÇAİH	4 (4,4)	0 (0)	0 (0)
Adana Şehir EAH	2 (2,5)	0 (0)	0 (0)
Mersin Şehir Hst	1 (1,67)	0 (0)	0 (0)
Ankara Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	1 (3,57)
Ege Üniv Göğüs	1 (3,57)	1 (3,57)	0 (0)
KTÜ ÇAİH	1 (5,88)	0 (0)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	0 (0)	1 (9,09)	1 (9,09)
Tüm Merkezler	42 (1,86)	10 (0,44)	16 (0,71)

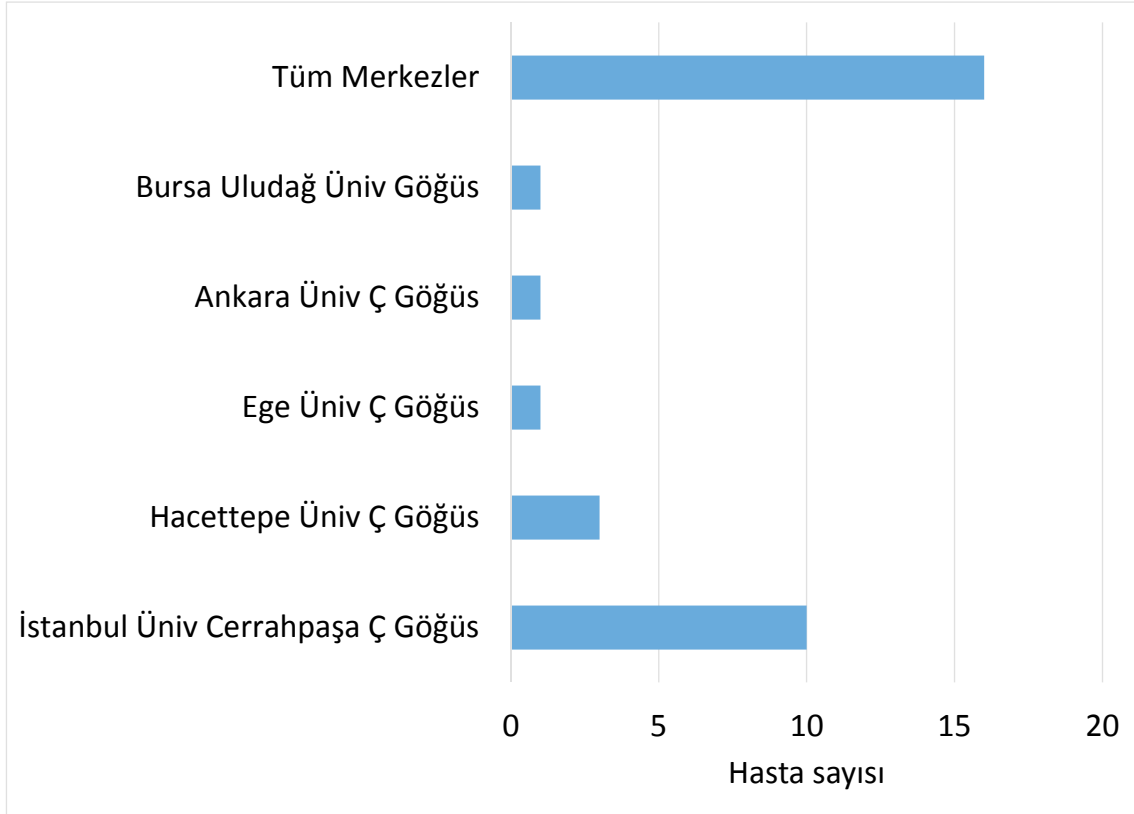
Şekil 7.1 Merkezlere göre yıl içinde ABPA prevalansı

Şekil 7.2 Merkezlere göre yıl içinde Pnömotoraks olan hasta sayısı

Şekil 7.3 Merkezlere göre yıl içinde major hemoptizi olan hasta sayısı

8 – SOLUNUM SİSTEMİ TEDAVİLERİ

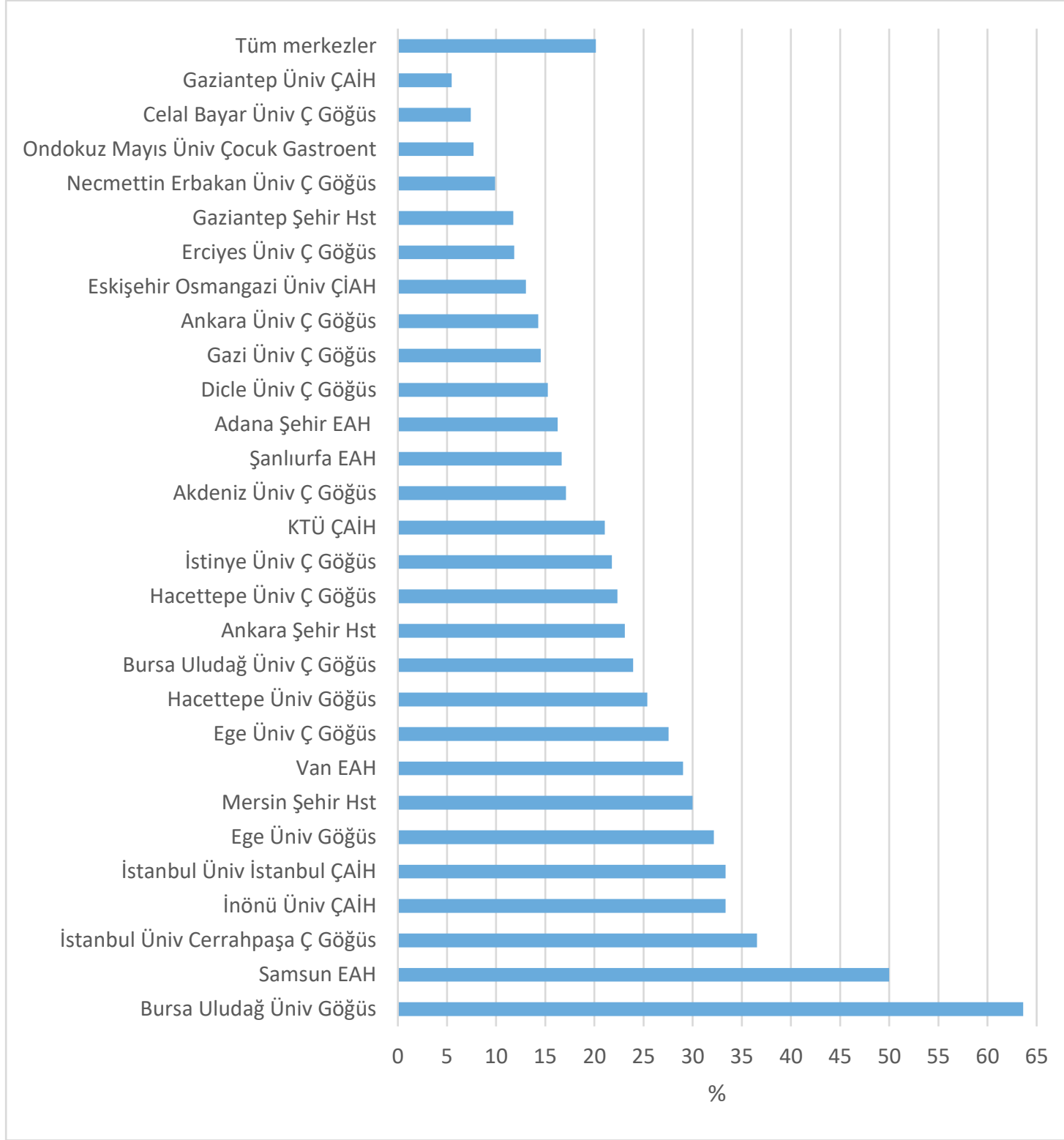
Tablo 8.1 Merkezlere göre uygulanan solunum sistemi tedavileri – 1

Merkezler	İnhale antibiyotik kullanan hasta sayısı n (%)	rhDNaz n (%)	Hipertonik Salin n (%)	Mannitol n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	61 (22,34)	255 (93,41)	39 (14,29)	17 (6,23)
Dicle Üniv Ç Göğüs	38 (15,26)	246 (98,80)	53 (21,29)	7 (2,81)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	80 (36,53)	212 (96,80)	82 (37,44)	0 (0)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	16 (9,88)	131 (80,86)	56 (34,57)	19 (11,73)
Hacettepe Üniv Göğüs	34 (25,37)	101 (75,37)	16 (11,94)	7 (5,22)
Ege Üniv Ç Göğüs	35 (27,56)	112 (88,19)	18 (14,17)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	28 (23,93)	110 (94,02)	24 (20,51)	0 (0)
İstinye Üniv Ç Göğüs	22 (21,78)	82 (81,19)	57 (56,44)	0 (0)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	11 (11,83)	69 (74,19)	15 (16,13)	0 (0)
Ankara Şehir Hst	21 (23,08)	83 (91,21)	36 (39,56)	1 (1,10)
Gaziantep Üniv ÇAiH	5 (5,49)	83 (91,21)	2 (2,20)	0 (0)
Adana Şehir EAH	13 (16,25)	76 (95)	33 (41,25)	0 (0)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	13 (17,11)	72 (94,74)	27 (35,53)	5 (6,58)
Mersin Şehir Hst	18 (30)	50 (83,33)	28 (46,67)	0 (0)
Gazi Üniv Ç Göğüs	8 (14,55)	50 (90,91)	26 (47,27)	6 (10,91)
Şanlıurfa EAH	7 (16,67)	41 (97,62)	2 (4,76)	1 (2,38)

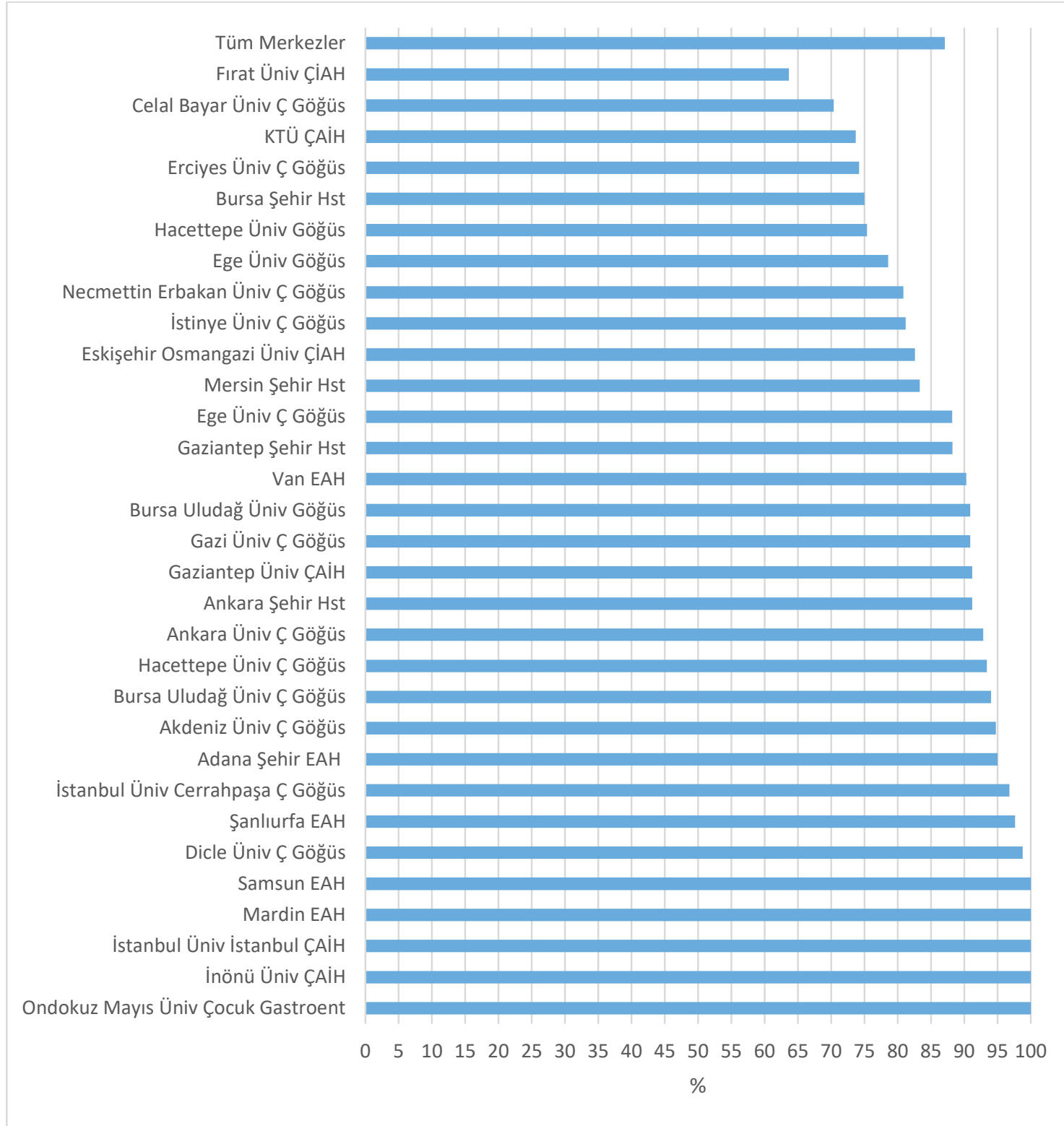

Van EAH	9 (29,03)	28 (90,32)	1 (3,22)	0 (0)
Ankara Üniv Ç Göğüs	4 (14,29)	26 (92,86)	4 (14,29)	0 (0)
Ege Üniv Göğüs	9 (32,14)	22 (78,57)	5 (17,86)	0 (0)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	2 (7,41)	19 (70,37)	8 (29,63)	0 (0)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	3 (13,04)	19 (82,61)	8 (34,78)	0 (0)
KTÜ ÇAİH	4 (21,05)	14 (73,68)	1 (5,26)	0 (0)
Gaziantep Şehir Hst	2 (11,76)	15 (88,23)	1 (5,88)	0 (0)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	1 (7,69)	13 (100)	0 (0)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	7 (63,64)	10 (90,91)	1 (9,10)	0 (0)
Fırat Üniv ÇİAH	0 (0)	7 (63,64)	0 (0)	0 (0)
İnönü Üniv ÇAİH	2 (33,33)	6 (100)	0 (0)	0 (0)
Bursa Şehir Hst	0 (0)	3 (75)	0 (0)	0 (0)
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	1 (33,33)	3 (100)	2 (66,67)	0 (0)
Mardin EAH	0 (0)	3 (100)	0 (0)	0 (0)
Samsun EAH	1 (50)	2 (100)	0 (0)	0 (0)
Tüm Merkezler	455 (20,15)	1966 (87,10)	545 (24,14)	63 (2,79)

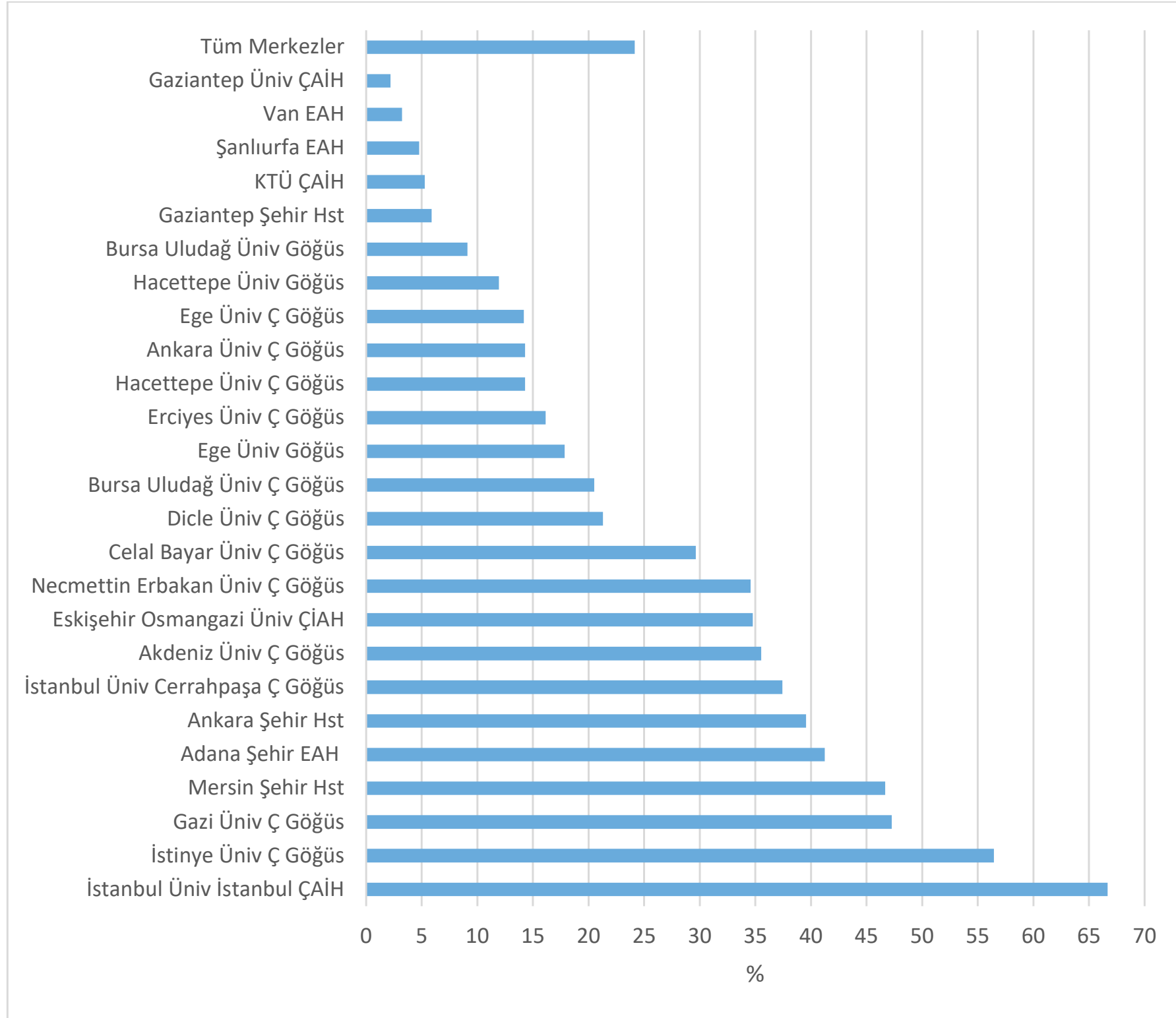
Şekil 8.1 Merkezlere göre İn hale Antibiyotik kullanımı

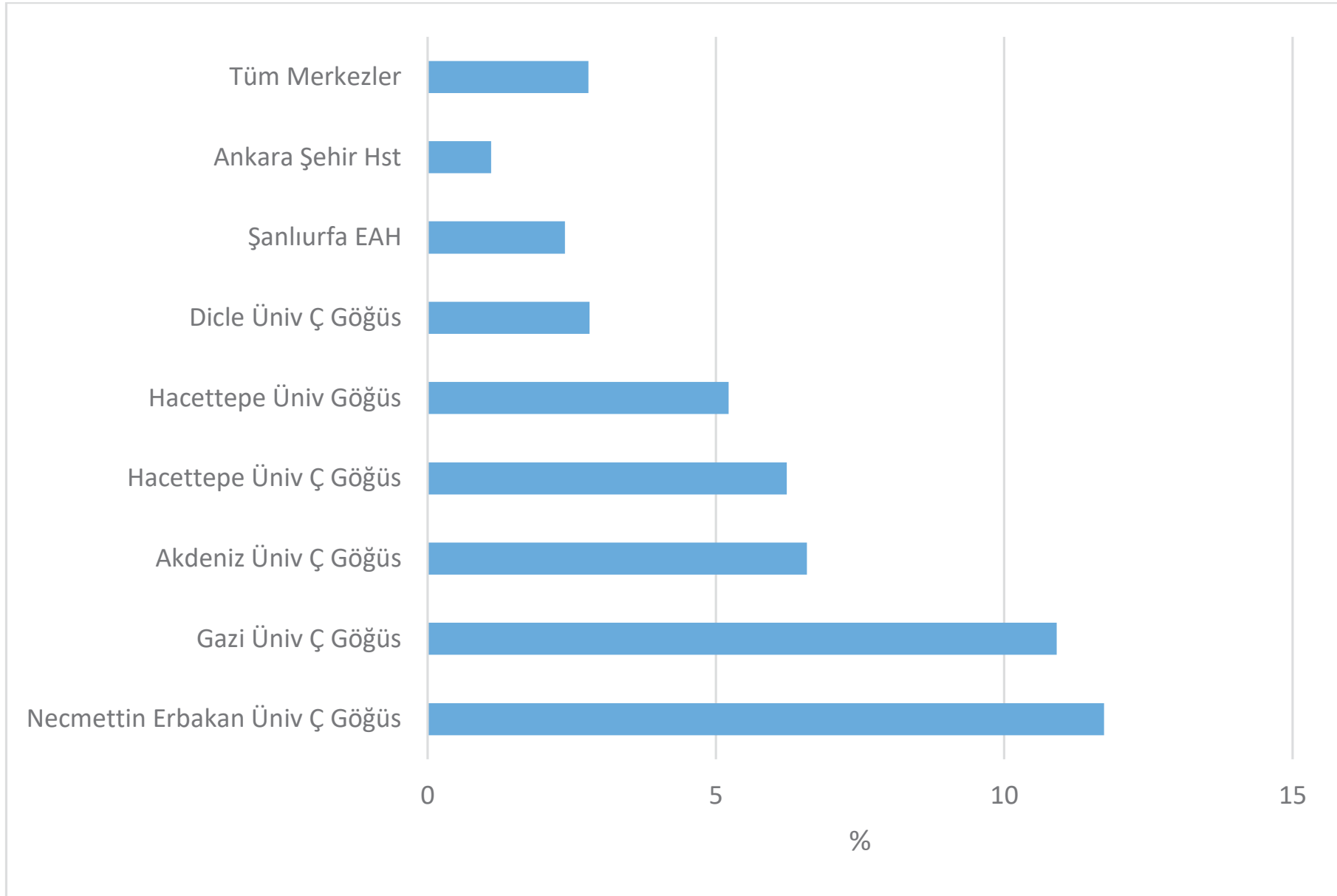
Şekil 8.2 Merkezlere göre rhDNaz kullanımı

Şekil 8.3 Merkezlere göre hipertonic salin kullanımı

Şekil 8.4 Merkezlere göre mannitol kullanımı

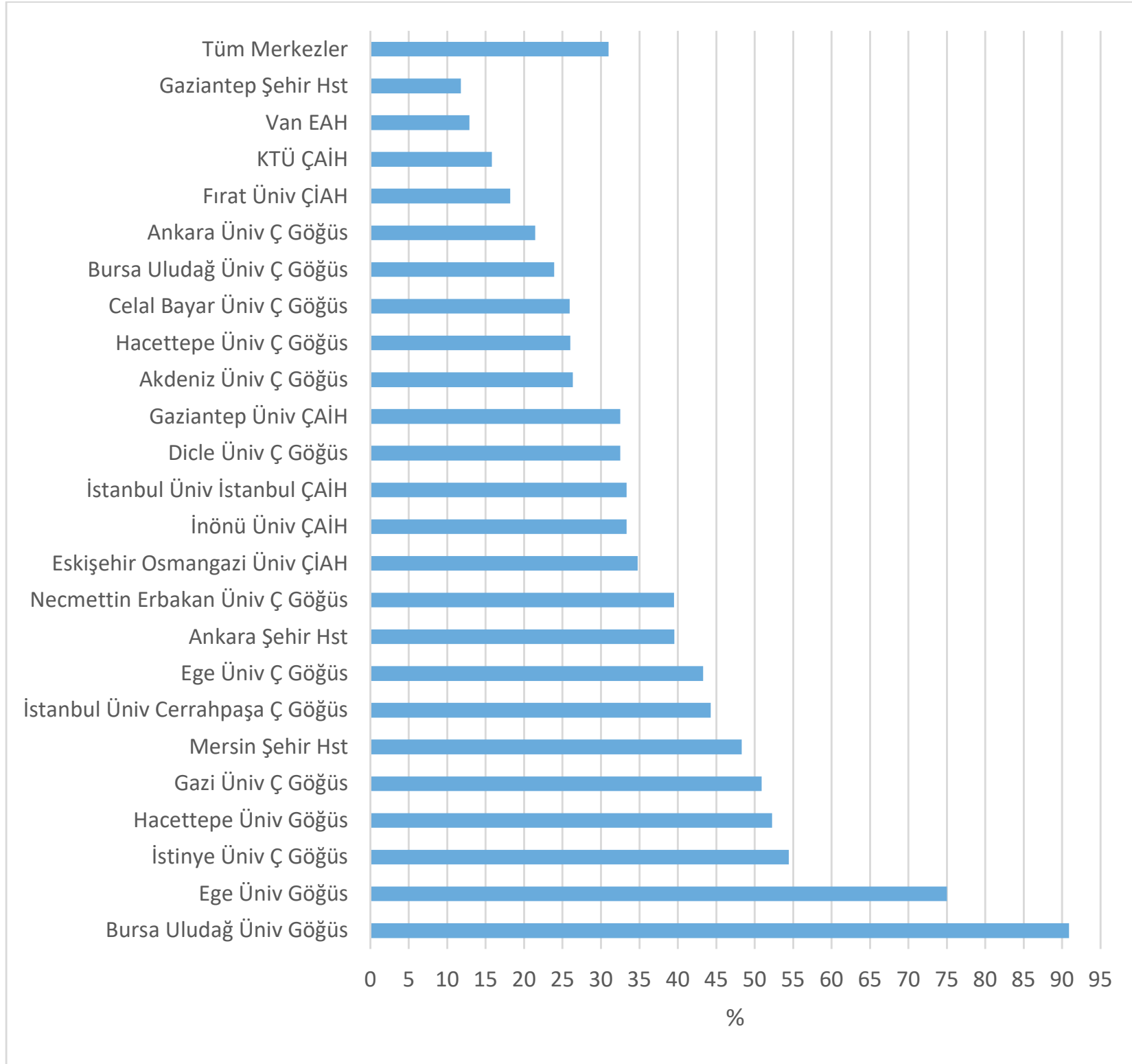

Tablo 8.2 Merkezlere göre uygulanan solunum sistemi tedavileri – 2

Merkezler	İnhale bronkodilatör n (%)	İnhale steroid n (%)	Oral Steroid n (%)	Azitromisin n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	71 (26,01)	18 (6,59)	3 (1,10)	8 (2,93)
Dicle Üniv Ç Göğüs	81 (32,53)	65 (26,10)	9 (3,61)	40 (16,06)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	97 (44,29)	27 (12,33)	5 (2,28)	48 (21,92)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	64 (39,51)	59 (36,42)	3 (1,85)	55 (33,95)
Hacettepe Üniv Göğüs	70 (52,24)	15 (11,19)	1 (0,75)	4 (2,99)
Ege Üniv Ç Göğüs	55 (43,31)	6 (4,72)	1 (0,79)	5 (3,94)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	28 (23,93)	41 (35,04)	0 (0)	17 (14,53)
İstinye Üniv Ç Göğüs	55 (54,46)	10 (9,90)	0 (0)	9 (8,91)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (3,23)
Ankara Şehir Hst	36 (39,56)	2 (2,20)	1 (1,10)	0 (0)
Gaziantep Üniv ÇİAH	81 (32,53)	5 (5,49)	0 (0)	0 (0)
Adana Şehir EAH	0 (0)	2 (2,5)	0 (0)	3 (3,75)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	20 (26,32)	21 (27,63)	0 (0)	5 (6,58)
Mersin Şehir Hst	29 (48,33)	3 (5)	0 (0)	4 (6,67)
Çukurova Üniv ÇİAH	0 (0)	10 (17,86)	1 (1,79)	9 (16,07)
Gazi Üniv Ç Göğüs	28 (50,91)	0 (0)	0 (0)	4 (7,27)
Şanlıurfa EAH	0 (0)	1 (2,38)	0 (0)	7 (16,67)
Van EAH	4 (12,90)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

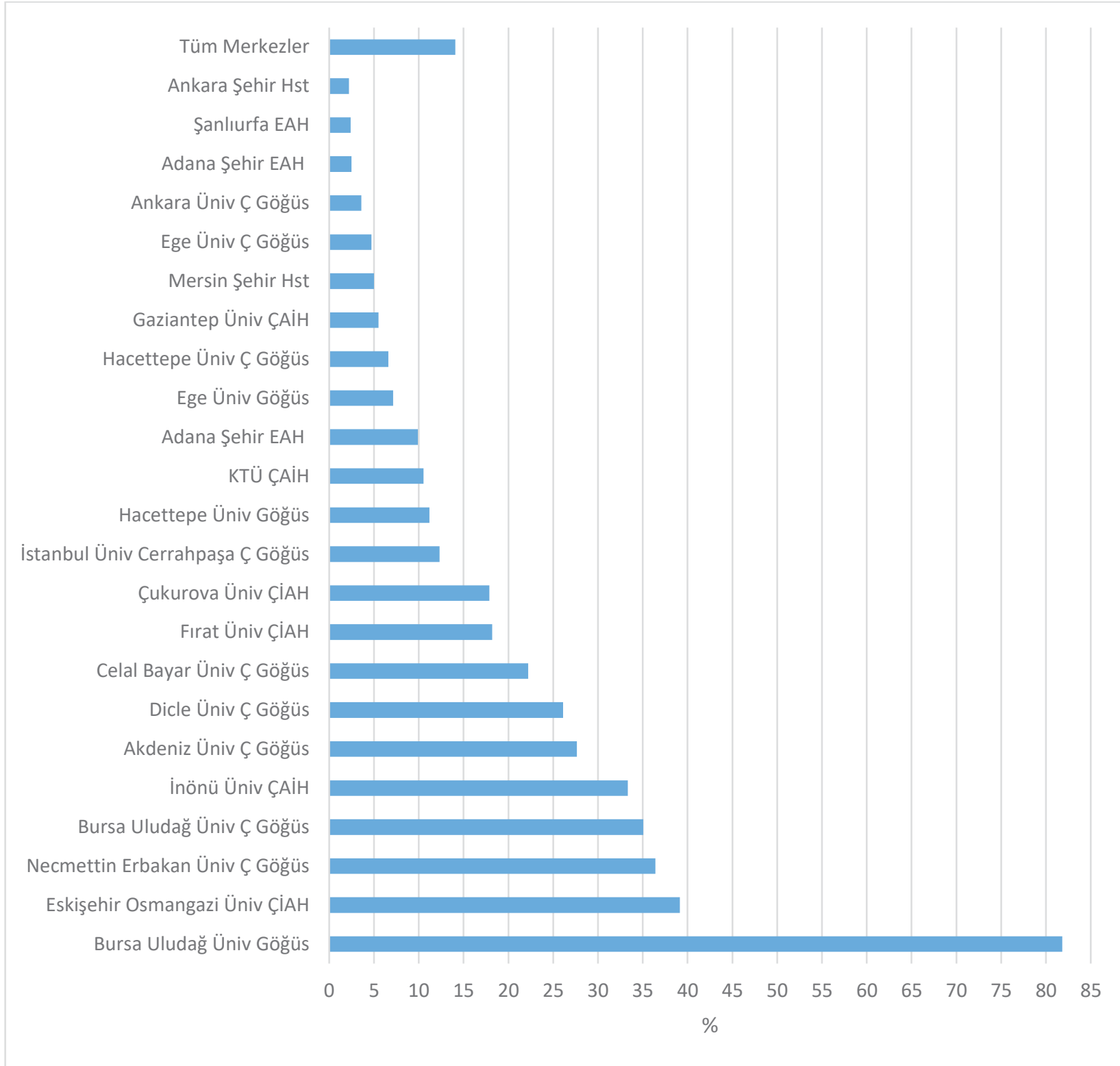
Ankara Üniv Ç Göğüs	6 (21,43)	1 (3,57)	0 (0)	1 (3,57)
Ege Üniv Göğüs	21 (75)	2 (7,14)	5 (17,86)	0 (0)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	7 (25,93)	6 (22,22)	0 (0)	3 (11,11)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	8 (34,78)	9 (39,13)	0 (0)	0 (0)
KTÜ ÇAİH	3 (15,79)	2 (10,53)	0 (0)	1 (5,26)
Gaziantep Şehir Hst	2 (11,76)	0 (0)	1 (5,88)	4 (23,50)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (7,69)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	10 (90,91)	9 (81,81)	0 (0)	0 (0)
Fırat Üniv ÇİAH	2 (18,18)	2 (18,18)	0 (0)	0 (0)
İnönü Üniv ÇAİH	2 (33,33)	2 (33,33)	0 (0)	1 (16,67)
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	1 (33,33)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Tüm Merkezler	700 (31,00)	318 (14,08)	30 (1,33)	232 (10,27)

Şekil 8.5 Merkezlere göre inhale bronkodilatör kullanımı

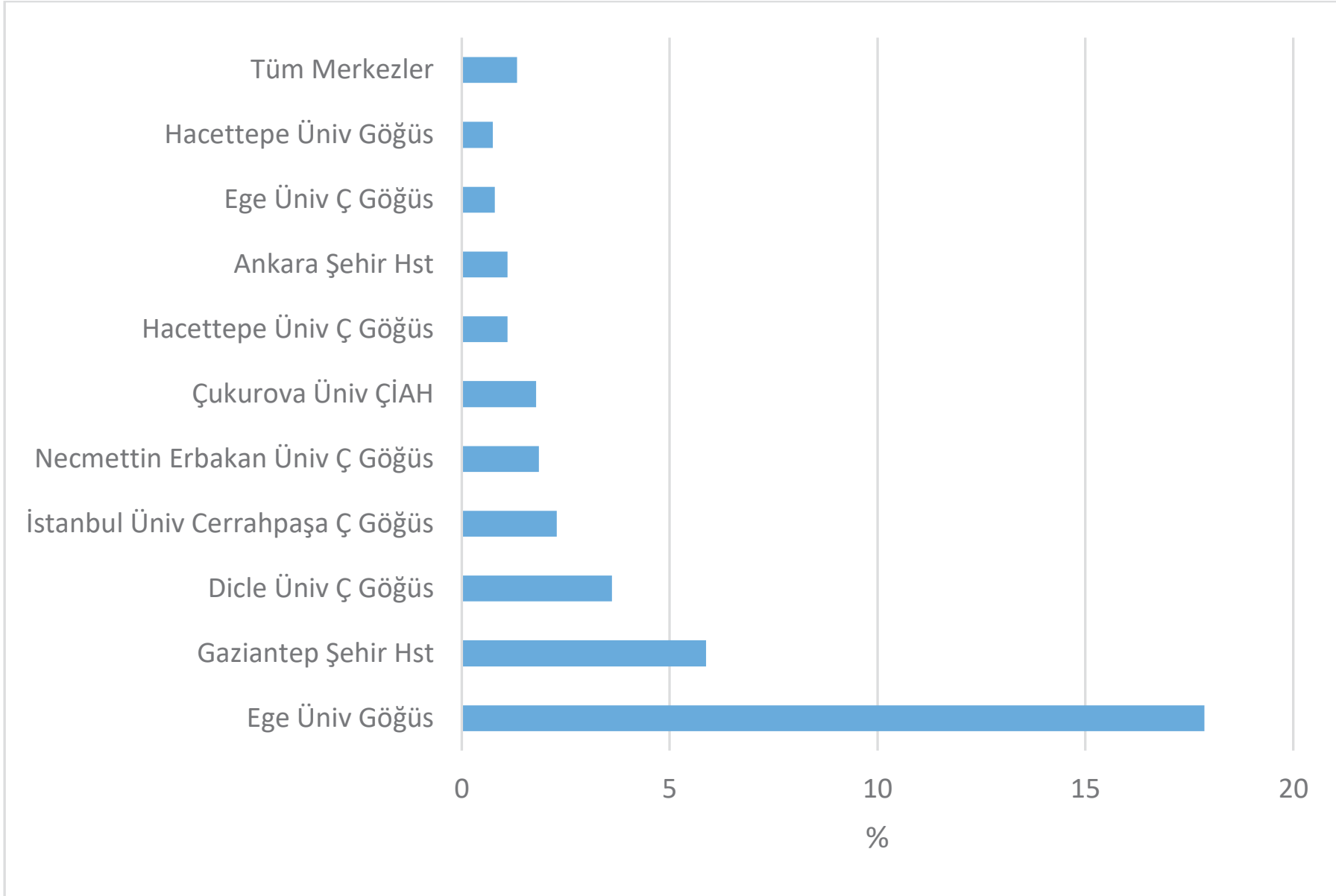

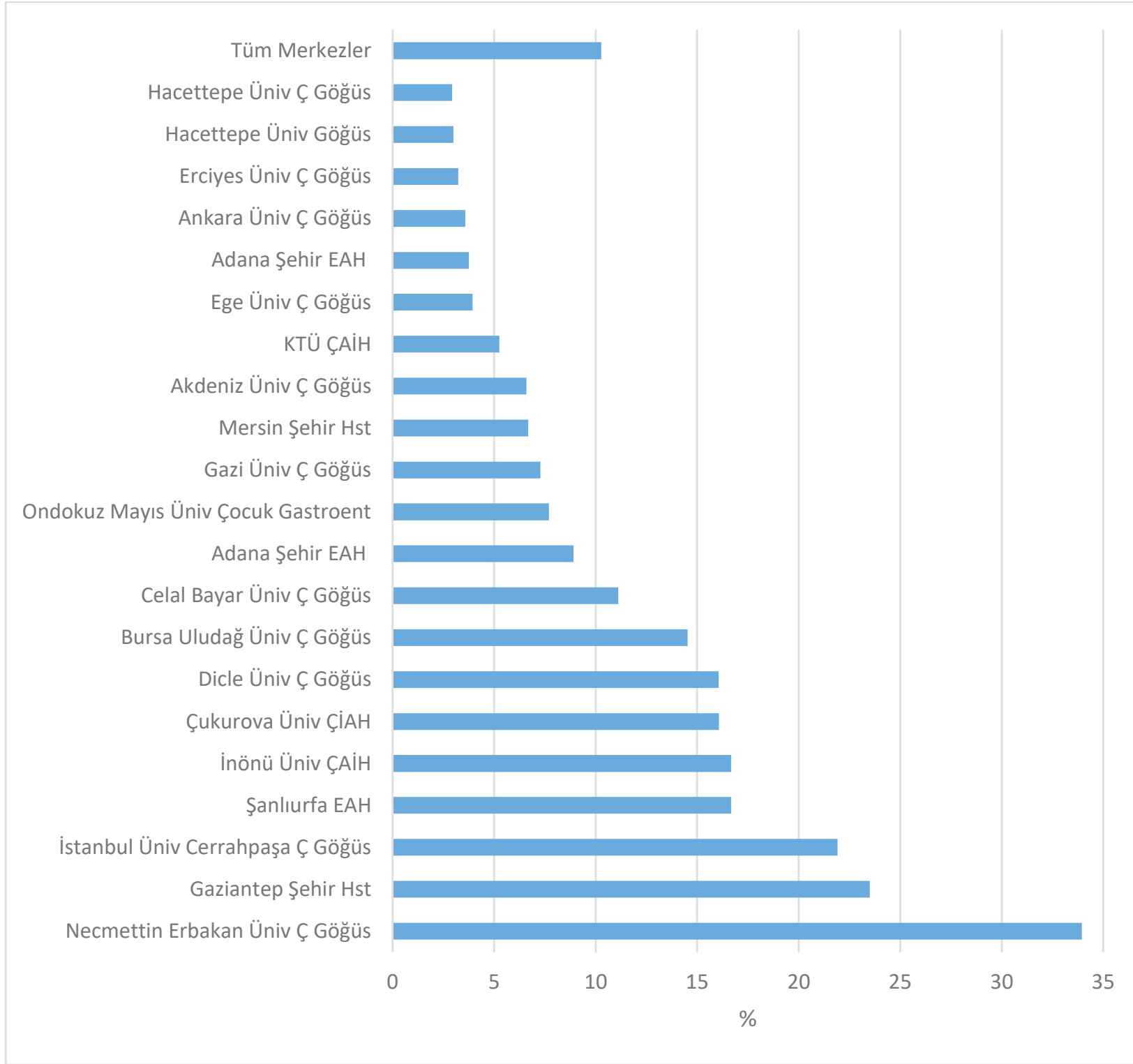
Şekil 8.6 Merkezlere göre inhale steroid kullanımı

Şekil 8.7 Merkezlere göre oral steroid kullanımı

Şekil 8.8 Merkezlere göre azitromisin kullanımı

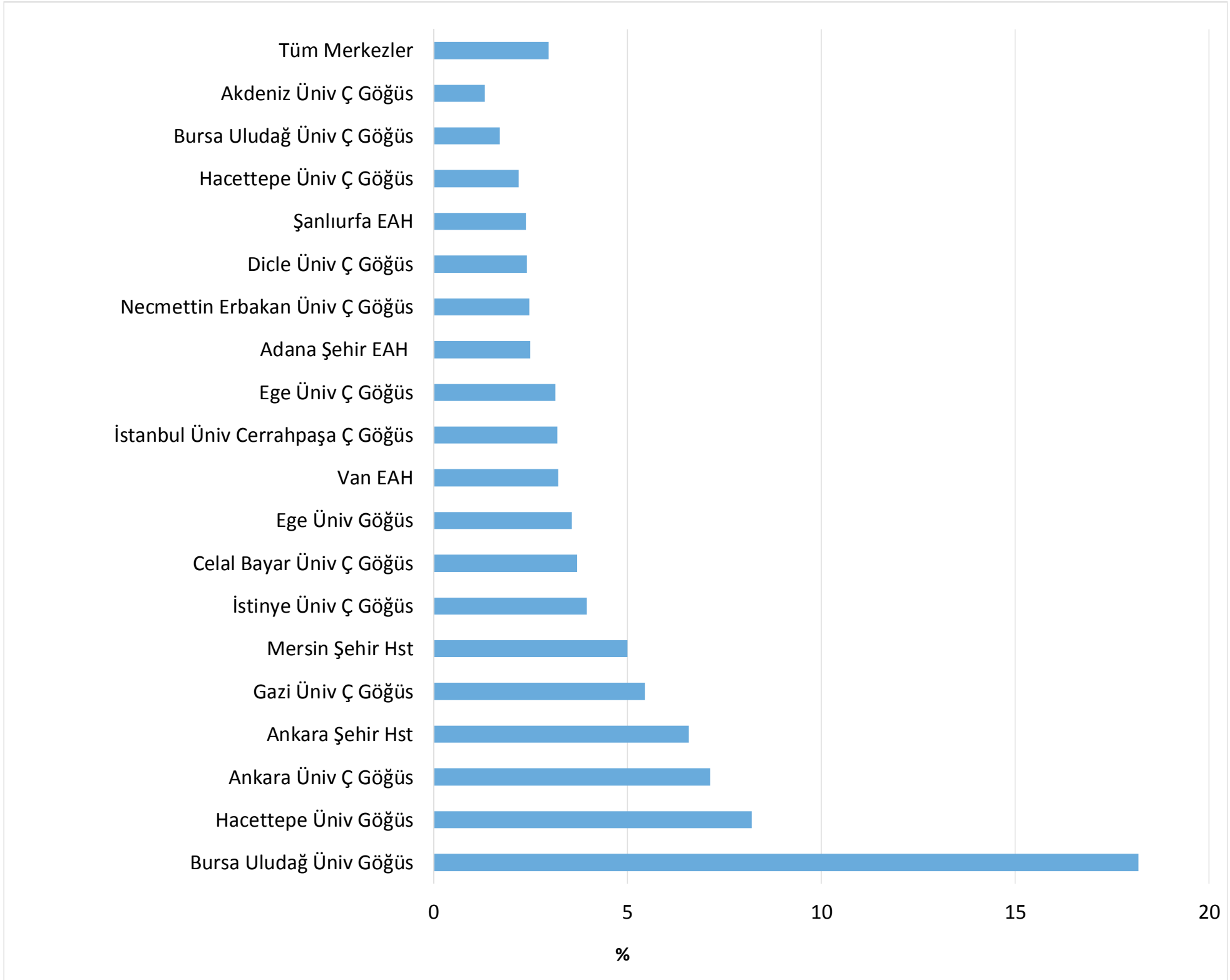

Tablo 8.3 Merkezlere göre uygulanan solunum sistemi tedavileri – 3

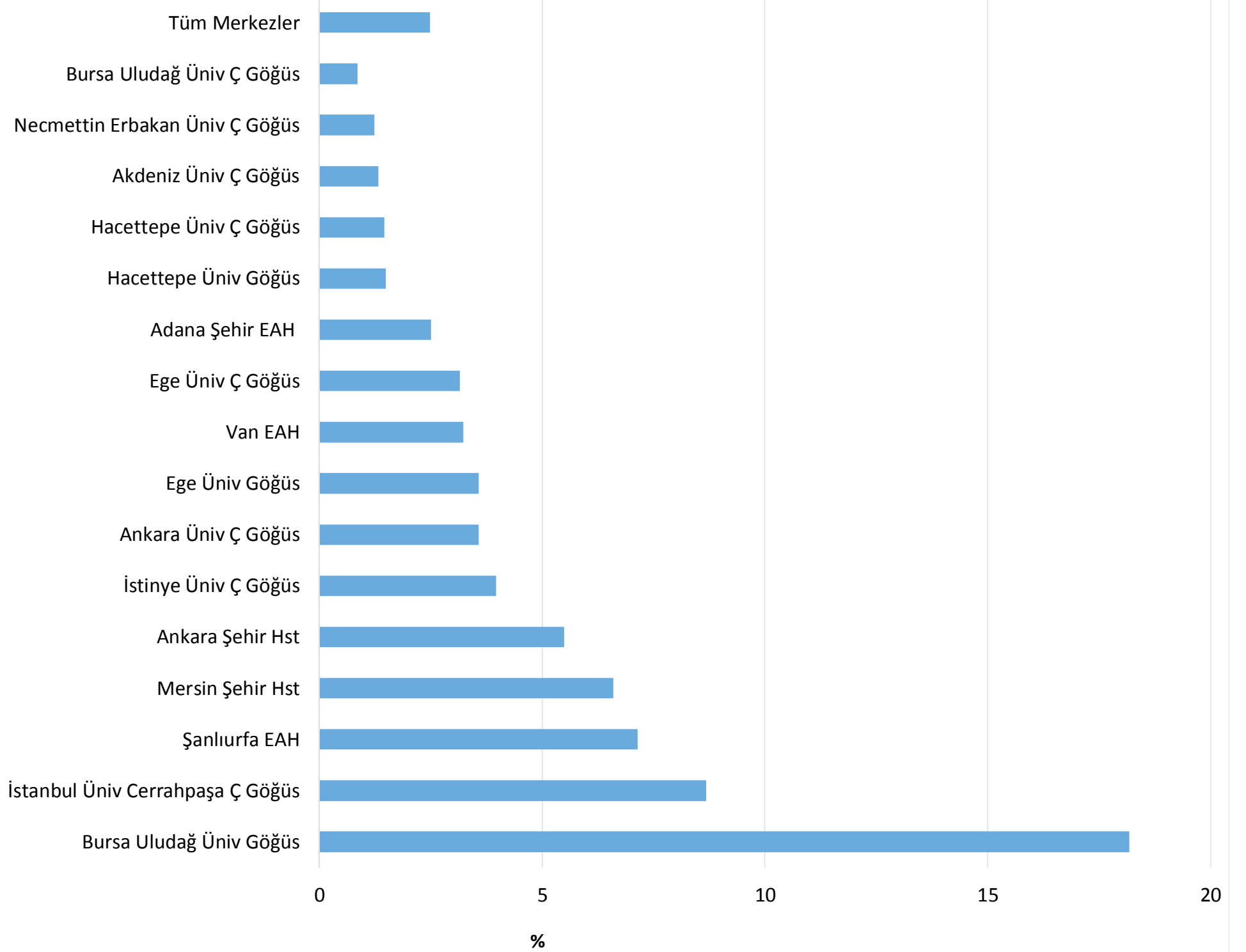
Merkezler	Oksijen tedavisi n (%)	Noninvaziv mekanik ventilasyon n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	6 (2,20)	4 (1,46)
Dicle Üniv Ç Göğüs	6 (2,41)	0 (0)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	7 (3,20)	19 (8,68)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	4 (2,47)	2 (1,23)
Hacettepe Üniv Göğüs	11 (8,21)	2 (1,49)
Ege Üniv Ç Göğüs	4 (3,15)	4 (3,15)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	2 (1,71)	1 (0,85)
İstinye Üniv Ç Göğüs	4 (3,96)	4 (3,96)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)
Ankara Şehir Hst	6 (6,59)	5 (5,49)
Gaziantep Üniv ÇAiH	0 (0)	0 (0)
Adana Şehir EAH	2 (2,5)	2 (2,5)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	1 (1,32)	1 (1,32)
Mersin Şehir Hst	3 (5)	4 (6,6)
Gazi Üniv Ç Göğüs	3 (5,45)	0 (0)
Şanlıurfa EAH	1 (2,38)	3 (7,14)
Van EAH	1 (3,22)	1 (3,23)
Ankara Üniv Ç Göğüs	2 (7,14)	1 (3,57)
Ege Üniv Göğüs	1 (3,57)	1 (3,57)

Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	1 (3,70)	0 (0)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)
KTÜ ÇAİH	0 (0)	0 (0)
Gaziantep Şehir Hst	0 (0)	0 (0)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	0 (0)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	2 (18,18)	2 (18,18)
Fırat Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)
İnönü Üniv ÇAİH	0 (0)	0 (0)
Ankara EAH	0 (0)	0 (0)
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	0 (0)	0 (0)
Tüm Merkezler	67 (2,97)	56 (2,48)

Şekil 8.9 Merkezlere göre oksijen kullanımı

Şekil 8.10 Merkezlere göre noninvaziv mekanik ventilasyon kullanımı

9 – GASTROİNTESTİNAL, ENDOKRİN VE DİĞER SİSTEM KOMPLİKASYONLARI

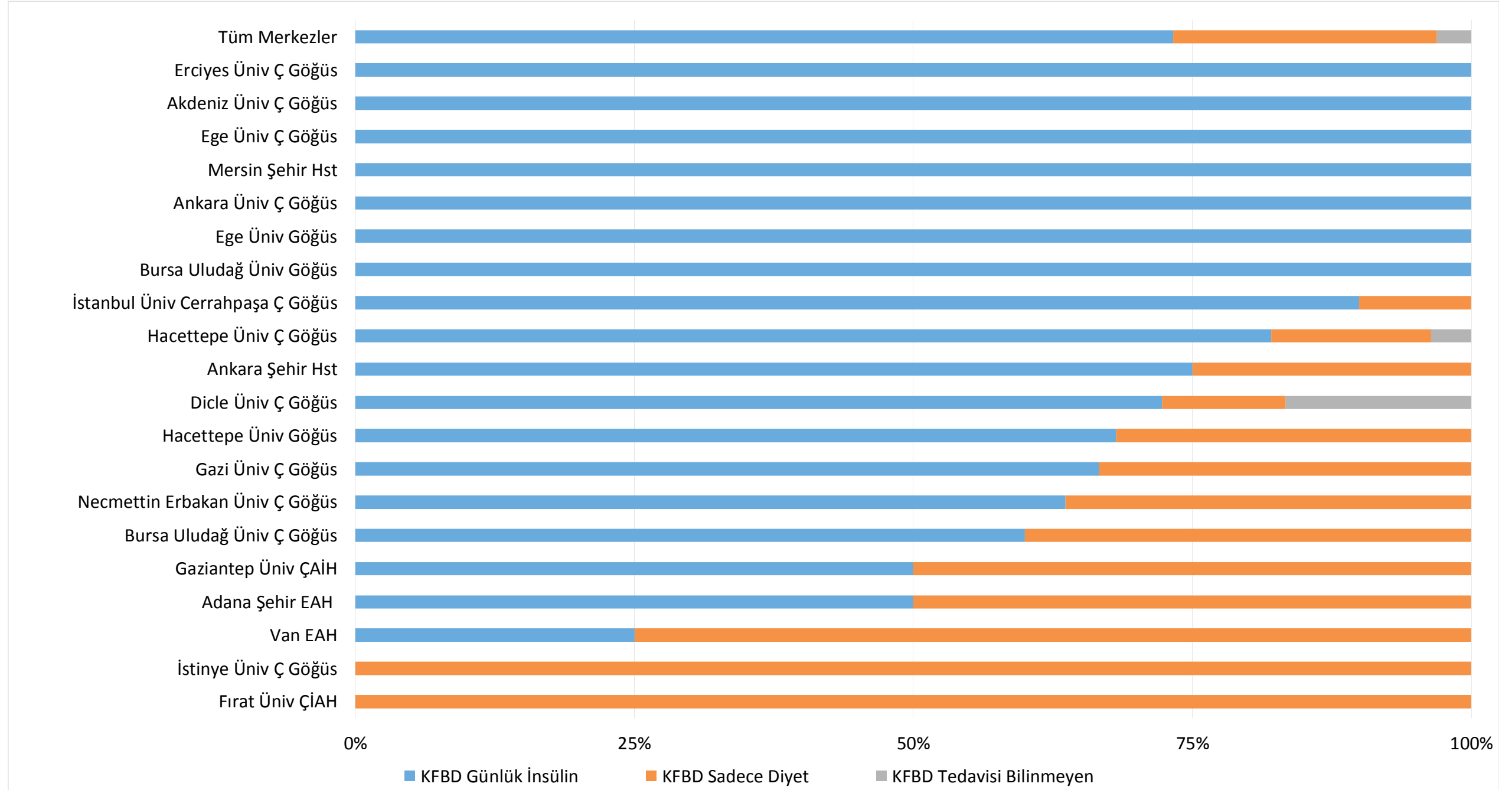
Tablo 9.1 Merkezlere göre KF'e bağlı diyabet (KFBD) prevalansı

Merkezler	KFBD Günlük insülin n (%)	KFBD Sadece diyet n (%)	KFBD Tedavisi bilinmeyen n (%)	KFBD Toplam n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	23 (8,42)	4 (1,47)	1 (0,37)	28 (10,26)
Dicle Üniv Ç Göğüs	13 (5,23)	2 (0,80)	3 (1,20)	18 (7,23)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	9 (4,11)	1 (0,46)	0 (0)	10 (4,57)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	7 (4,32)	4 (2,47)	0 (0)	11 (6,79)
Hacettepe Üniv Göğüs	15 (11,19)	7 (5,22)	0 (0)	22 (16,42)
Ege Üniv Ç Göğüs	4 (3,15)	0 (0)	0 (0)	4 (3,15)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	6 (5,13)	4 (3,42)	0 (0)	10 (8,55)
İstinye Üniv Ç Göğüs	0 (0)	1 (0,99)	0 (0)	1 (0,99)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	1 (1,08)	0 (0)	0 (0)	1 (1,08)
Ankara Şehir Hst	3 (3,30)	1 (1,10)	0 (0)	4 (4,40)
Gaziantep Üniv ÇAİH	1 (1,10)	1 (1,10)	0 (0)	2 (2,20)
Adana Şehir EAH	1 (1,25)	1 (1,25)	0 (0)	2 (2,50)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	2 (2,63)	0 (0)	0 (0)	2 (2,63)
Mersin Şehir Hst	2 (3,33)	0 (0)	0 (0)	2 (3,33)
Çukurova Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Gazi Üniv Ç Göğüs	2 (3,64)	1 (1,82)	0 (0)	3 (5,45)
Şanlıurfa EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

Van EAH	1 (3,23)	3 (9,68)	0 (0)	4 (12,90)
Ankara Üniv Ç Göğüs	1 (3,57)	0 (0)	0 (0)	1 (3,57)
Ege Üniv Göğüs	2 (7,14)	0 (0)	0 (0)	2 (7,14)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
KTÜ ÇAİH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Gaziantep Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	3 (27,27)	0 (0)	0 (0)	3 (27,27)
Fırat Üniv ÇİAH	0 (0)	1 (9,09)	0 (0)	1 (9,09)
İnönü Üniv ÇAİH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Ankara EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Bursa Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Mardin EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Samsun EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
İzmir Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Tüm Merkezler	96 (4,25)	31 (1,37)	4 (0,18)	131 (5,80)

Şekil 9.1. Merkezlere göre KF'e bağlı diyabet (KFBD) prevalansı

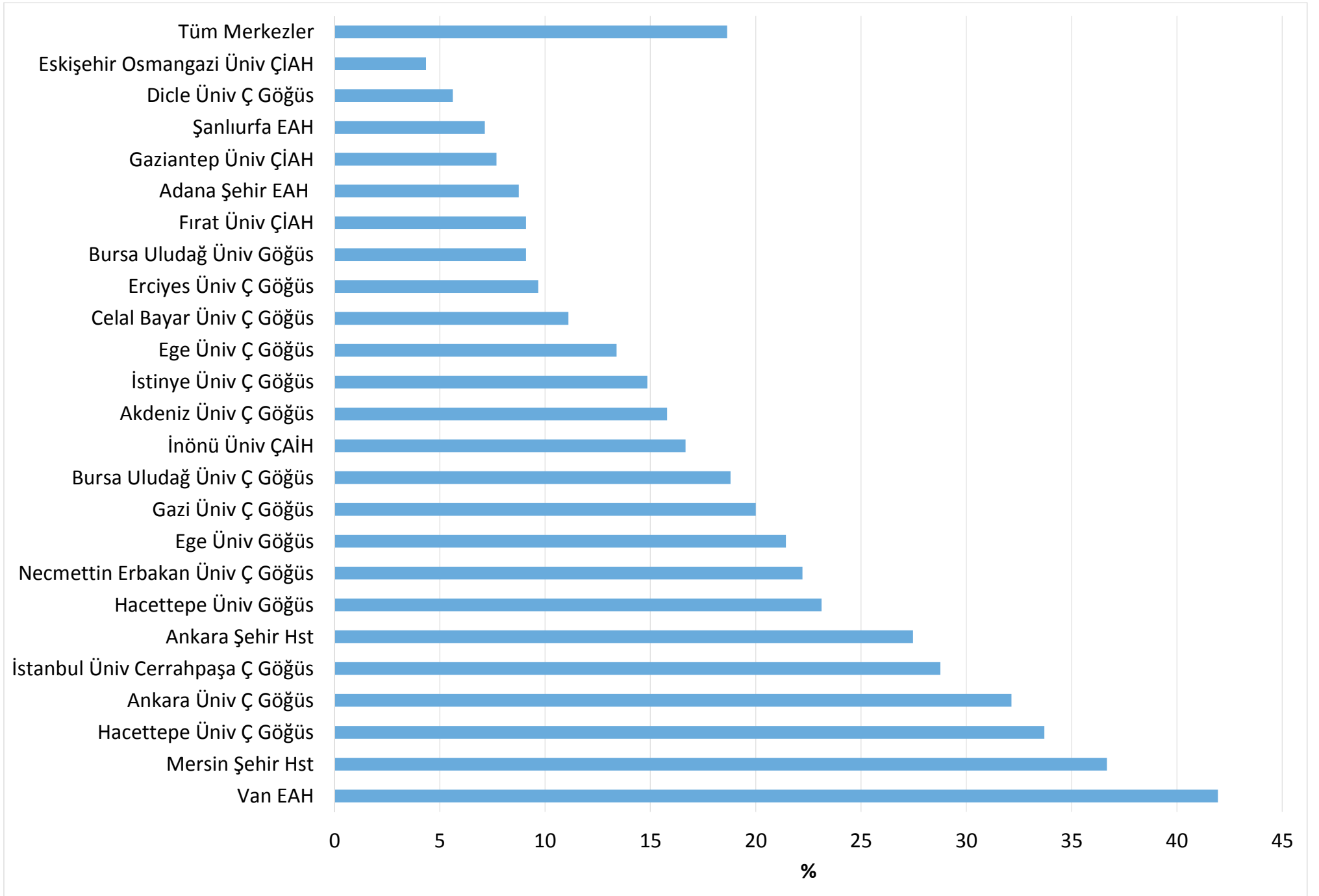

Tablo 9.2 Merkezlere göre karaciğer hastalığı prevalansı

Tüm merkezler	Portal hipertansiyon/hipersplenizm ile birlikte siroz n (%)	Portal hipertansiyon/hipersplenizm olmadan siroz n (%)	Siroz olmadan karaciğer hastalığı (Transaminaz yüksekliği) n (%)	Karaciğer hastalığı toplam n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	5 (1,83)	1 (0,37)	86 (31,50)	92 (33,70)
Dicle Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	14 (5,62)	14 (5,62)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	6 (2,74)	1 (0,46)	56 (25,57)	63 (28,77)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	36 (22,22)	36 (22,22)
Hacettepe Üniv Göğüs	2 (1,49)	1 (0,75)	28 (20,90)	31 (23,13)
Ege Üniv Ç Göğüs	1 (0,79)	0 (0)	16 (12,60)	17 (13,39)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	1 (0,85)	0 (0)	21 (17,95)	22 (18,80)
İstinye Üniv Ç Göğüs	0 (0)	1 (0,99)	14 (13,86)	15 (14,85)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	1 (1,08)	2 (2,15)	6 (6,45)	9 (9,68)
Ankara Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	25 (27,47)	25 (27,47)
Gaziantep Üniv ÇAiH	0 (0)	0 (0)	7 (7,69)	7 (7,69)
Adana Şehir EAH	0 (0)	0 (0)	7 (8,75)	7 (8,75)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	2 (2,63)	0 (0)	10 (13,16)	12 (15,79)
Mersin Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	22 (36,67)	22 (36,67)
Çukurova Üniv ÇiAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Gazi Üniv Ç Göğüs	1 (1,82)	0 (0)	10 (18,18)	11 (20,00)
Şanlıurfa EAH	0 (0)	0 (0)	3 (7,14)	3 (7,14)
Van EAH	1 (3,23)	0 (0)	12 (38,71)	13 (41,94)

Ankara Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	9 (32,14)	9 (32,14)
Ege Üniv Göğüs	0 (0)	0 (0)	6 (21,43)	6 (21,43)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	3 (11,11)	3 (11,11)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)	1 (4,35)	1 (4,35)
KTÜ ÇAİH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Gaziantep Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	1 (9,09)	0 (0)	0 (0)	1 (9,09)
Fırat Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)	1 (9,09)	1 (9,09)
İnönü Üniv ÇAİH	0 (0)	0 (0)	1 (16,67)	1 (16,67)
Ankara EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Bursa Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Mardin EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Samsun EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
İzmir Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Tüm Merkezler	21 (0,93)	6 (0,27)	394 (17,45)	421 (18,64)

Şekil 9.2 Merkezlere göre Karaciğer Hastalığı prevalansı

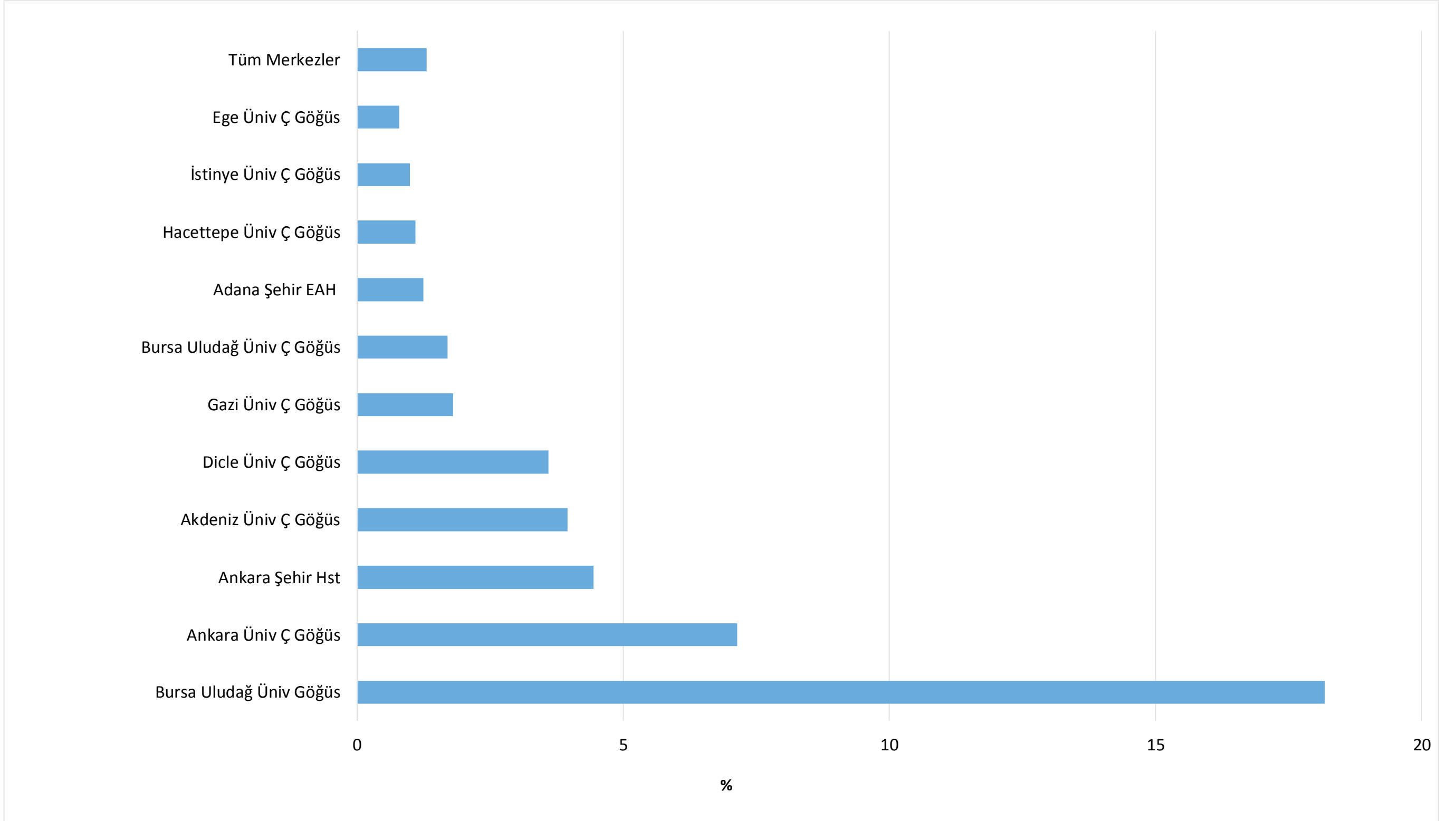

Tablo 9.3 Merkezlere göre diğer komplikasyonların prevalansı

Merkezler	Distal intestinal obstrüksiyon sendromu n (%)	Malignansi n (%)	Sinüzit n (%)	Osteoporoz n (%)	Gastroösefageal Reflü n (%)	Pseudo- Bartter Sendromu n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	3 (1,10)	0 (0)	0 (0)	14 (5,13)	4 (1,47)	6 (2,20)
Dicle Üniv Ç Göğüs	9 (3,60)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (0,40)	8 (3,21)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	73 (33,33)	4 (1,83)	27 (12,33)	7 (3,20)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	74 (45,68)	7 (4,32)	18 (11,11)	9 (5,56)
Hacettepe Üniv Göğüs	0 (0)	2 (1,49)	11 (8,21)	11 (8,21)	7 (5,22)	0 (0)
Ege Üniv Ç Göğüs	1 (0,79)	1 (0,79)	5 (3,94)	7 (5,51)	10 (7,87)	16 (12,60)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	2 (1,70)	1 (0,85)	6 (5,13)	1 (0,85)	27 (23,08)	5 (4,27)
İstinye Üniv Ç Göğüs	1 (0,99)	0 (0)	8 (7,92)	2 (1,98)	9 (8,91)	3 (2,97)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (1,08)
Ankara Şehir Hst	4 (4,44)	0 (0)	0 (0)	3 (3,33)	4 (4,44)	4 (4,44)
Gaziantep Üniv ÇAİH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (1,10)
Adana Şehir EAH	1 (1,25)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (2,50)	1 (1,25)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	3 (3,95)	0 (0)	2 (2,63)	2 (2,63)	3 (3,95)	4 (5,26)
Mersin Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	1 (1,67)	0 (0)	4 (6,67)	3 (5,00)
Çukurova Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)	1 (1,79)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Gazi Üniv Ç Göğüs	1 (1,81)	0 (0)	0 (0)	6 (10,91)	0 (0)	0 (0)
Şanlıurfa EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10 (23,81)
Van EAH	0 (0)	0 (0)	4 (12,9)	3 (9,68)	1 (3,23)	6 (19,35)

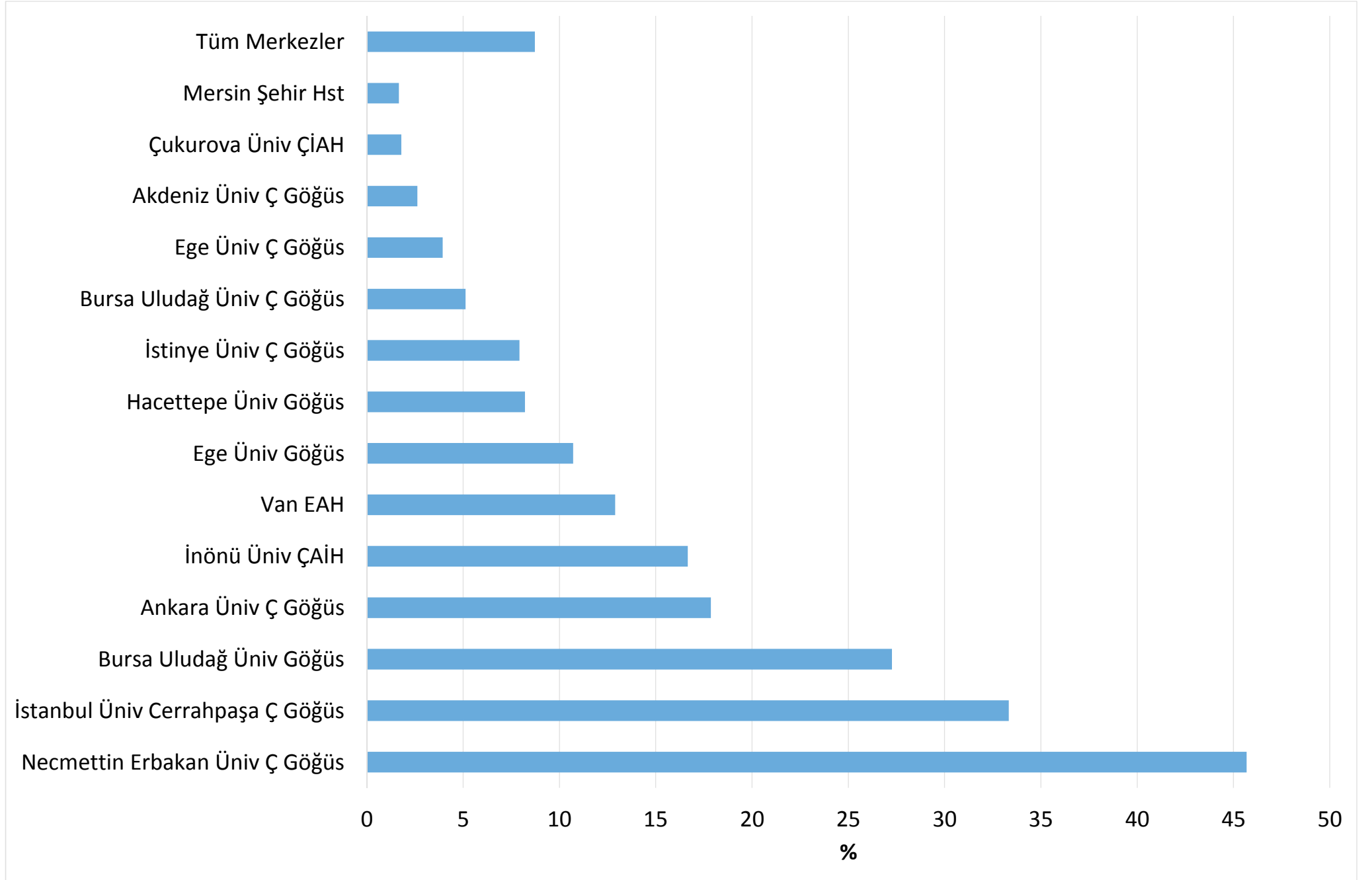
Ankara Üniv Ç Göğüs	2 (7,14)	0 (0)	5 (17,86)	0 (0)	3 (10,71)	1 (3,57)
Ege Üniv Göğüs	0 (0)	0 (0)	3 (10,71)	5 (17,86)	1 (3,57)	0 (0)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (3,70)	2 (7,41)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
KTÜ ÇİAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Gaziantep Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (5,88)	0 (0)	1 (5,88)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	2 (18,18)	0 (0)	3 (27,27)	0 (0)	2 (18,18)	1 (9,09)
Fırat Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
İnönü Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)	1 (16,67)	0 (0)	1 (16,67)	0 (0)
Ankara EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Bursa Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
İstanbul Üniv İstanbul ÇİAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Mardin EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (33,33)
Samsun EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
İzmir Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Tüm Merkezler	29 (1,31)	4 (0,18)	197 (8,72)	66 (2,92)	125 (5,54)	90 (3,99)

Şekil 9.3 Merkezlere göre distal intestinal obstrüksiyon sendromu prevalansı

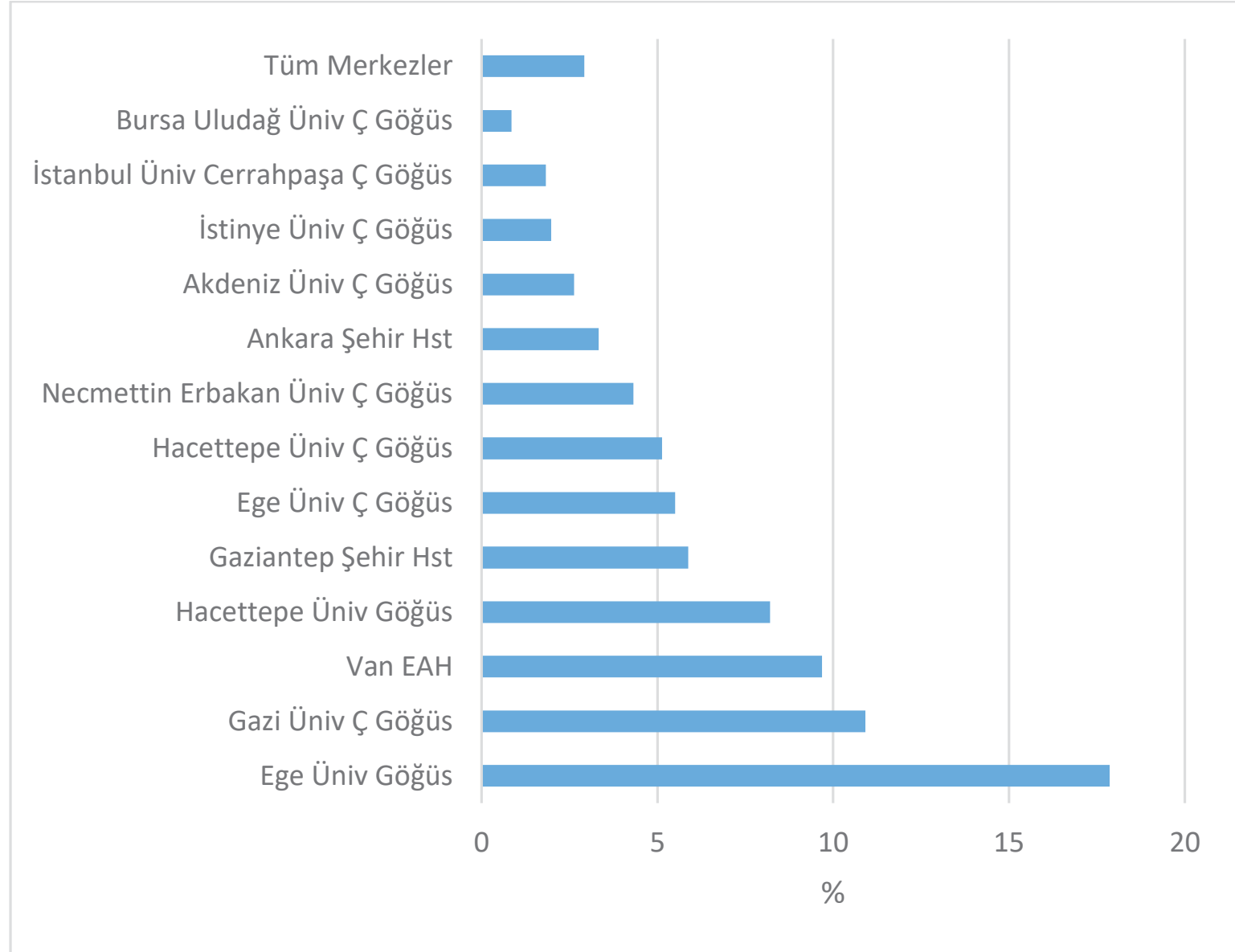

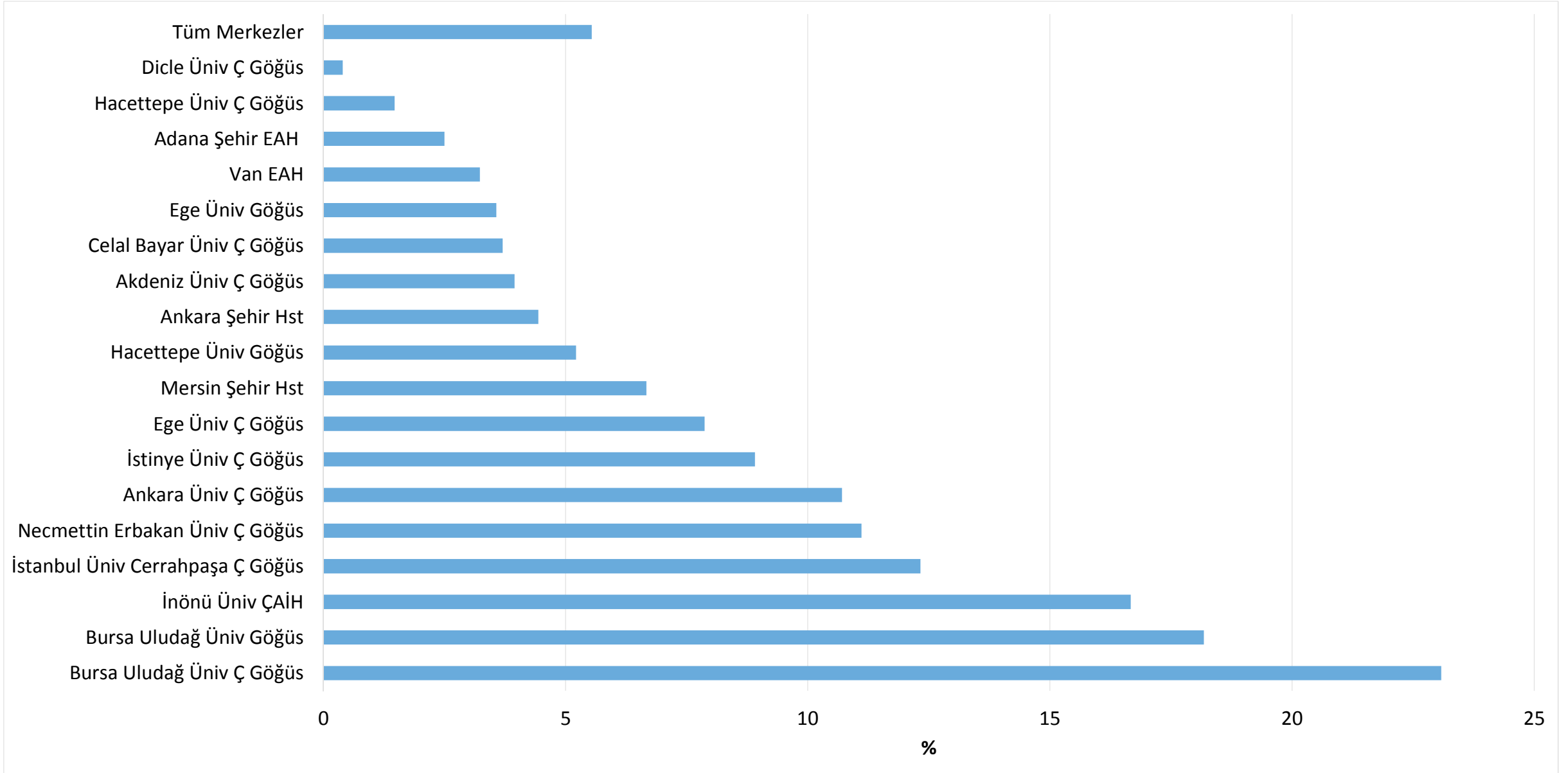
Şekil 9.4 Merkezlere göre sinüzit prevalansı

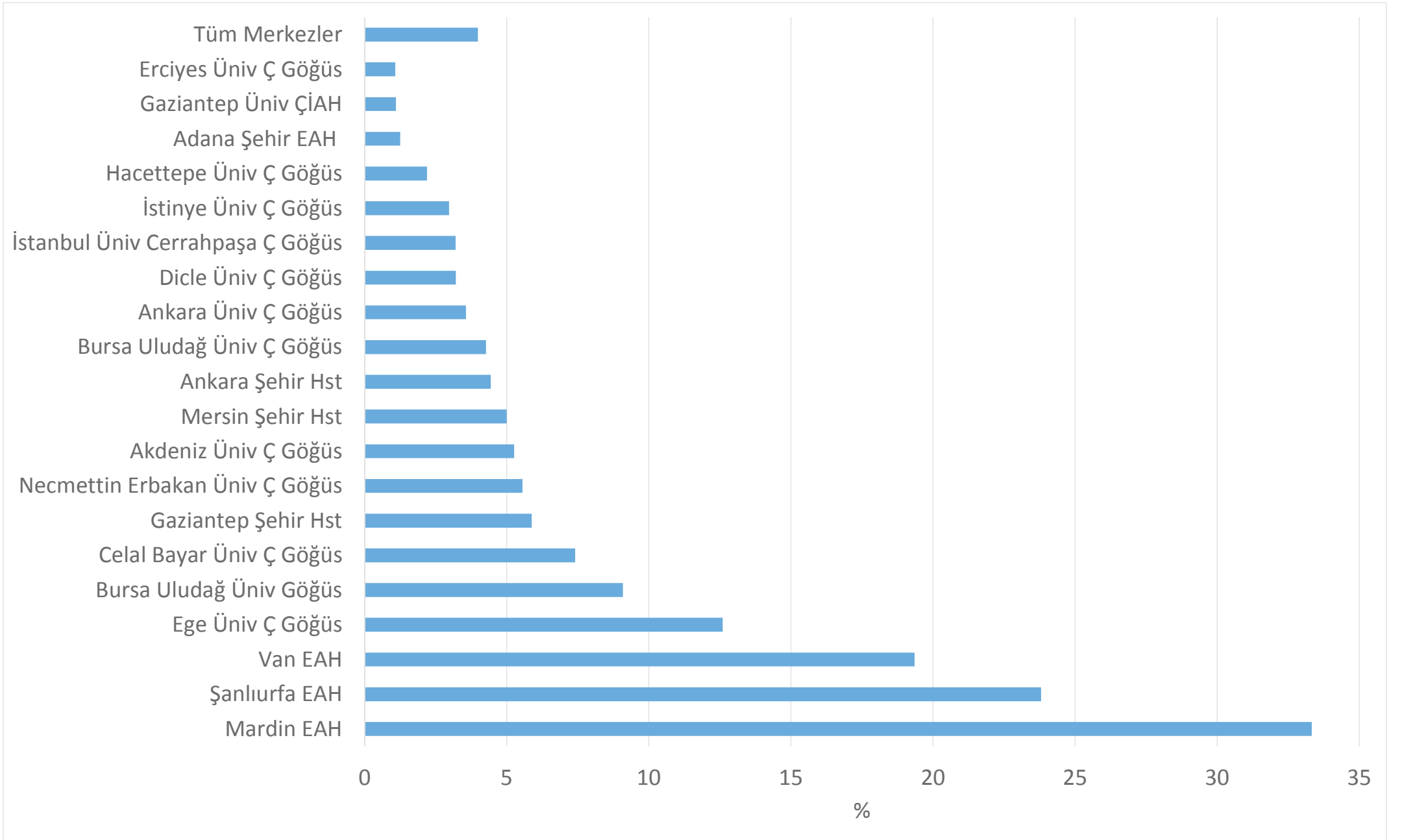
Şekil 9.5 Merkezlere göre osteoporoz prevalansı

Şekil 9.6 Merkezlere göre gastroösefageal reflü prevalansı

Şekil 9.7 Merkezlere göre Pseudo-Bartter Sendromu prevalansı

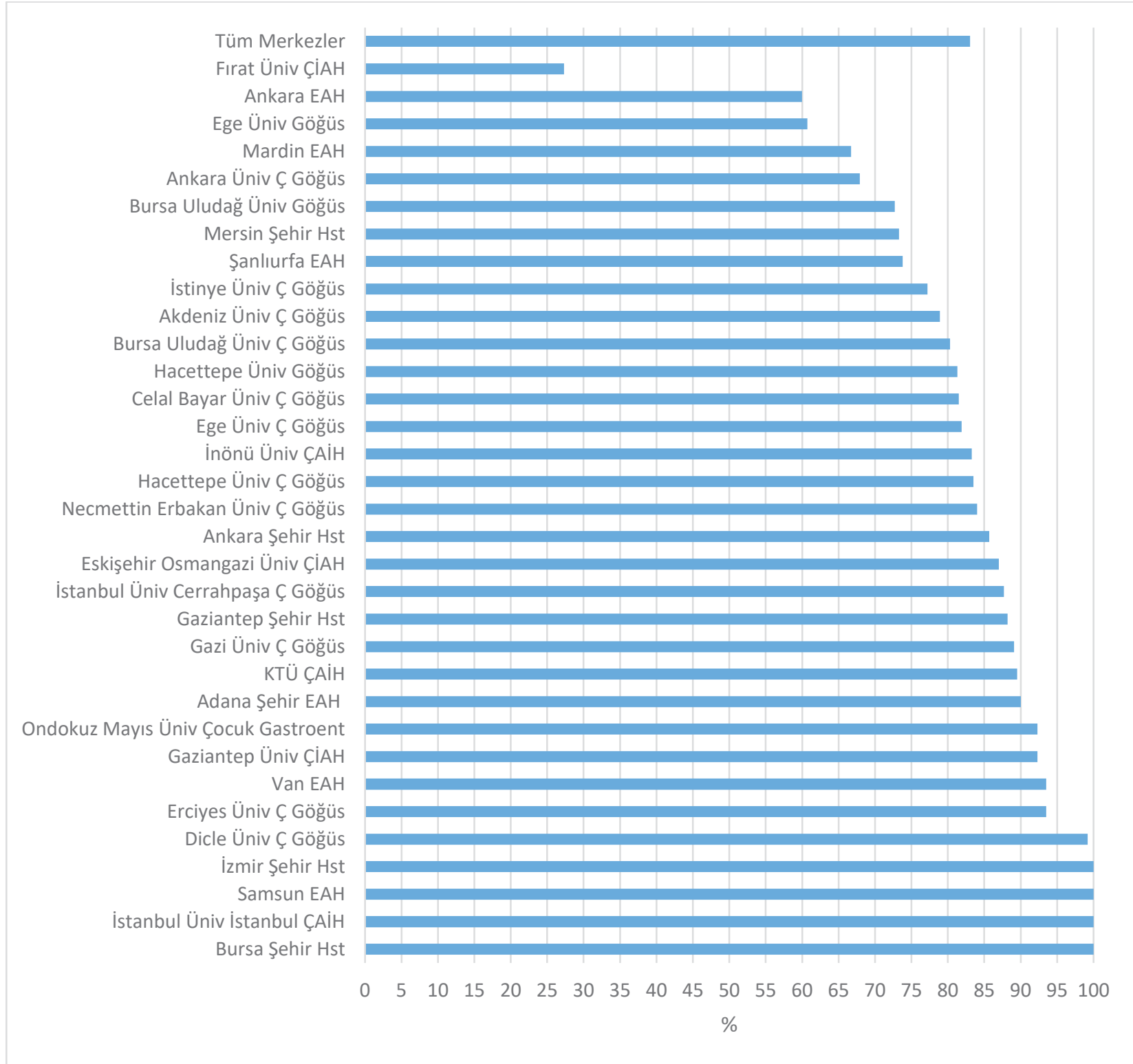
10 – GASTROİNTESTİNAL, ENDOKRİN VE DİĞER SİSTEM TEDAVİLERİ

Tablo 10.1 Merkezlere göre diğer tedavileri

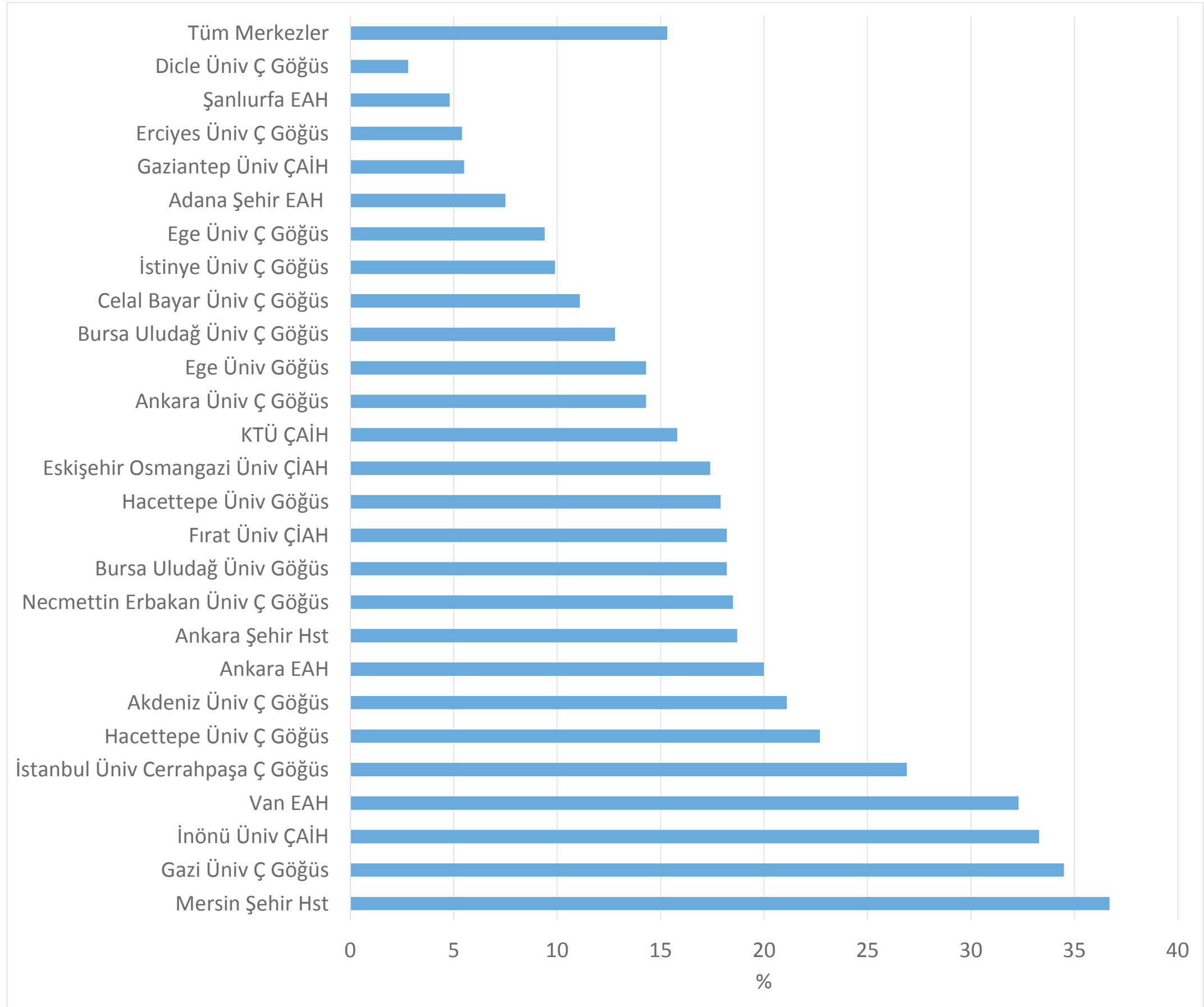
Merkezler	Pankreatik enzim n (%)	Ursodeoksikolik asit n (%)	Proton pompa inhibitörü n (%)	Enteral ürün n (%)	Gastrostomi n (%)	Multivitamin n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	228 (83,5)	62 (22,7)	16 (5,9)	174 (63,74)	3 (1,1)	227 (83,15)
Dicle Üniv Ç Göğüs	247 (99,2)	7 (2,8)	122 (49)	229 (91,97)	0 (0)	242 (97,16)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	192 (87,7)	59 (26,9)	55 (25,1)	144 (65,75)	1 (0,46)	8 (3,65)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	136 (84,0)	30 (18,5)	22 (13,6)	69 (42,59)	2 (1,23)	129 (79,63)
Hacettepe Üniv Göğüs	109 (81,3)	24 (17,9)	12 (9)	40 (29,85)	0 (0)	83 (61,94)
Ege Üniv Ç Göğüs	104 (81,9)	12 (9,4)	13 (10,2)	56 (44,09)	0 (0)	96 (75,59)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	94 (80,3)	15 (12,8)	46 (39,3)	72 (61,54)	1 (0,85)	79 (67,52)
İstinye Üniv Ç Göğüs	78 (77,2)	10 (9,9)	10 (9,9)	60 (59,41)	1 (0,99)	76 (75,25)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	87 (93,5)	5 (5,4)	0 (0)	59 (63,44)	0 (0)	90 (96,77)
Ankara Şehir Hst	78 (85,7)	17 (18,7)	7 (7,7)	43 (47,25)	1 (1,1)	85 (93,41)
Gaziantep Üniv ÇAİH	84 (92,3)	5 (5,5)	1 (1,1)	39 (42,86)	0 (0)	72 (79,12)
Adana Şehir EAH	72 (90)	6 (7,5)	1 (1,3)	70 (87,5)	0 (0)	74 (92,5)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	60 (78,9)	16 (21,1)	8 (10,5)	48 (63,16)	0 (0)	50 (65,79)
Mersin Şehir Hst	44 (73,3)	22 (36,7)	5 (8,3)	39 (65)	1 (1,67)	13 (21,67)
Çukurova Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	45 (80,36)

Gazi Üniv Ç Göğüs	49 (89,1)	19 (34,5)	15 (27,3)	18 (32,73)	1 (1,82)	47 (85,45)
Şanlıurfa EAH	31 (73,8)	2 (4,8)	0 (0)	37 (88,1)	0 (0)	32 (76,19)
Van EAH	29 (93,5)	10 (32,3)	3 (9,7)	29 (93,55)	0 (0)	31 (100)
Ankara Üniv Ç Göğüs	19 (67,9)	4 (14,3)	3 (10,7)	7 (25)	0 (0)	13 (46,43)
Ege Üniv Göğüs	17 (60,7)	4 (14,3)	8 (28,6)	11 (39,29)	0 (0)	15 (53,57)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	22 (81,5)	3 (11,1)	3 (11,1)	19 (70,37)	1 (3,7)	25 (92,59)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	20 (87)	4 (17,4)	2 (8,7)	9 (39,13)	0 (0)	11 (47,83)
KTÜ ÇAİH	17 (89,5)	3 (15,8)	0 (0)	9 (47,37)	0 (0)	17 (89,47)
Gaziantep Şehir Hst	15 (88,2)	0 (0)	2 (11,8)	5 (29,41)	0 (0)	13 (76,47)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	12 (92,3)	0 (0)	0 (0)	10 (76,92)	0 (0)	12 (92,31)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	8 (72,7)	2 (18,2)	1 (9,1)	5 (45,45)	0 (0)	7 (63,64)
Fırat Üniv ÇİAH	3 (27,3)	2 (18,2)	0 (0)	1 (9,09)	0 (0)	8 (72,73)
İnönü Üniv ÇAİH	5 (83,3)	2 (33,3)	1 (16,7)	1 (16,67)	0 (0)	4 (66,67)
Ankara EAH	3 (60)	1 (20)	0 (0)	3 (60)	0 (0)	4 (80)
Bursa Şehir Hst	4 (100)	0 (0)	0 (0)	4 (100)	0 (0)	1 (25)
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	3 (100)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (33,33)
Mardin EAH	2 (66,7)	0 (0)	0 (0)	2 (66,67)	0 (0)	2 (66,67)
Samsun EAH	2 (100)	0 (0)	1 (50)	2 (100)	0 (0)	2 (100)
İzmir Şehir Hst	1 (100)	0 (0)	0 (0)	1 (100)	0 (0)	1 (100)
Tüm Merkezler	1875 (83,04)	346 (15,32)	357 (15,81)	1315 (58,24)	12 (0,53)	1615 (71,52)

Şekil 10.1 Merkezlere göre pankreatik enzim kullanımı

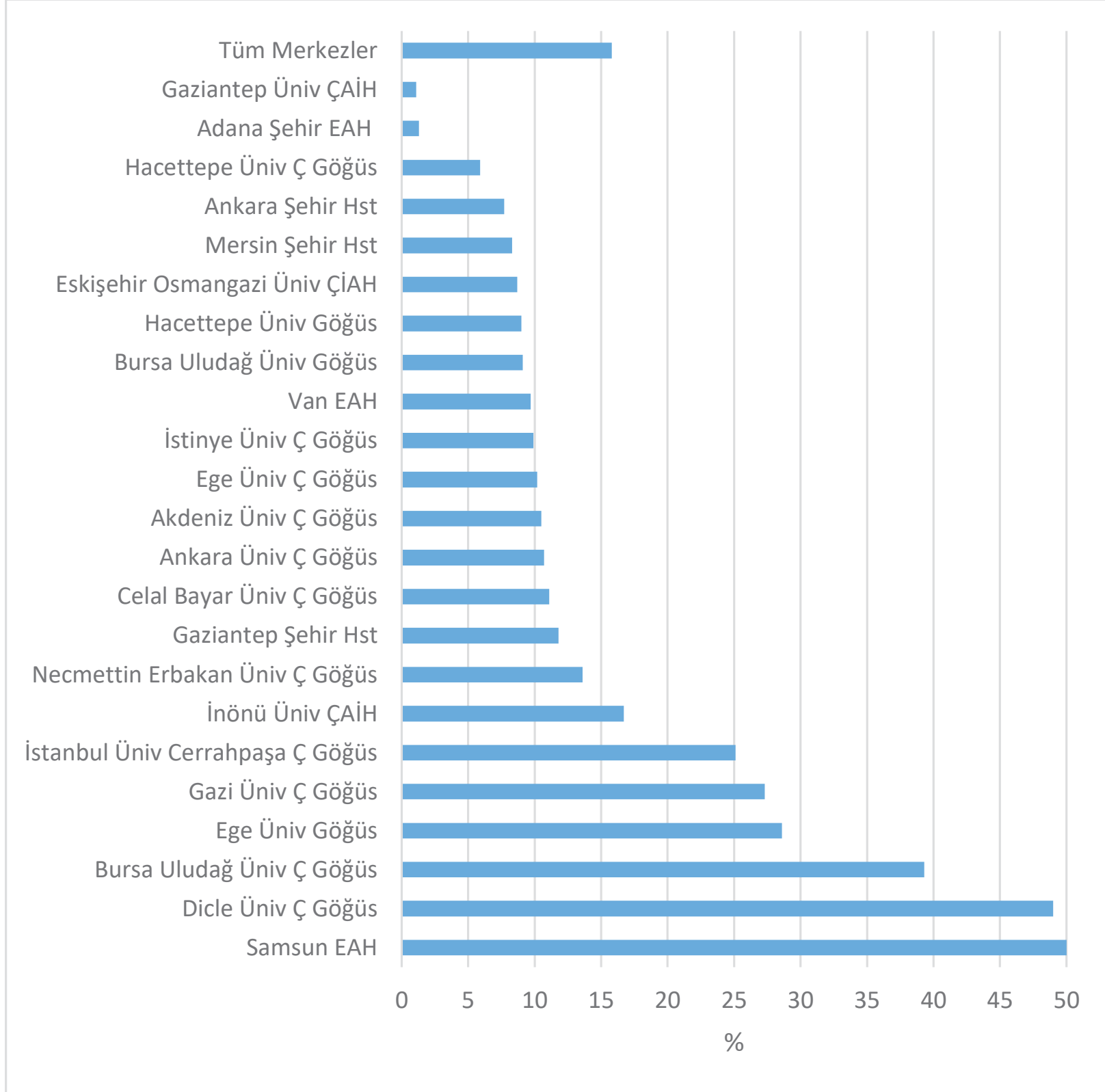

Şekil 10.2 Merkezlere göre ursodeoksikolik asit kullanımı

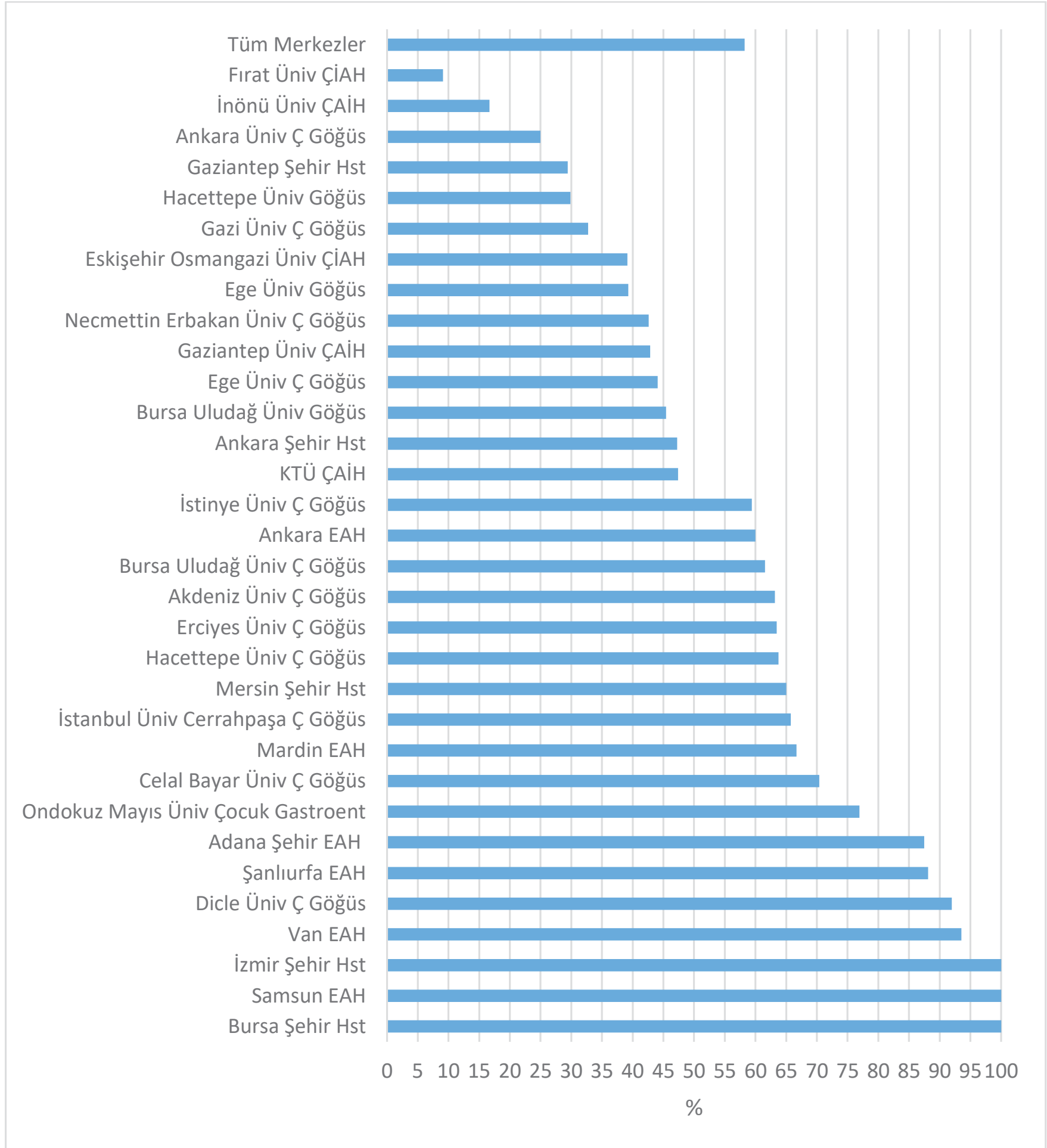

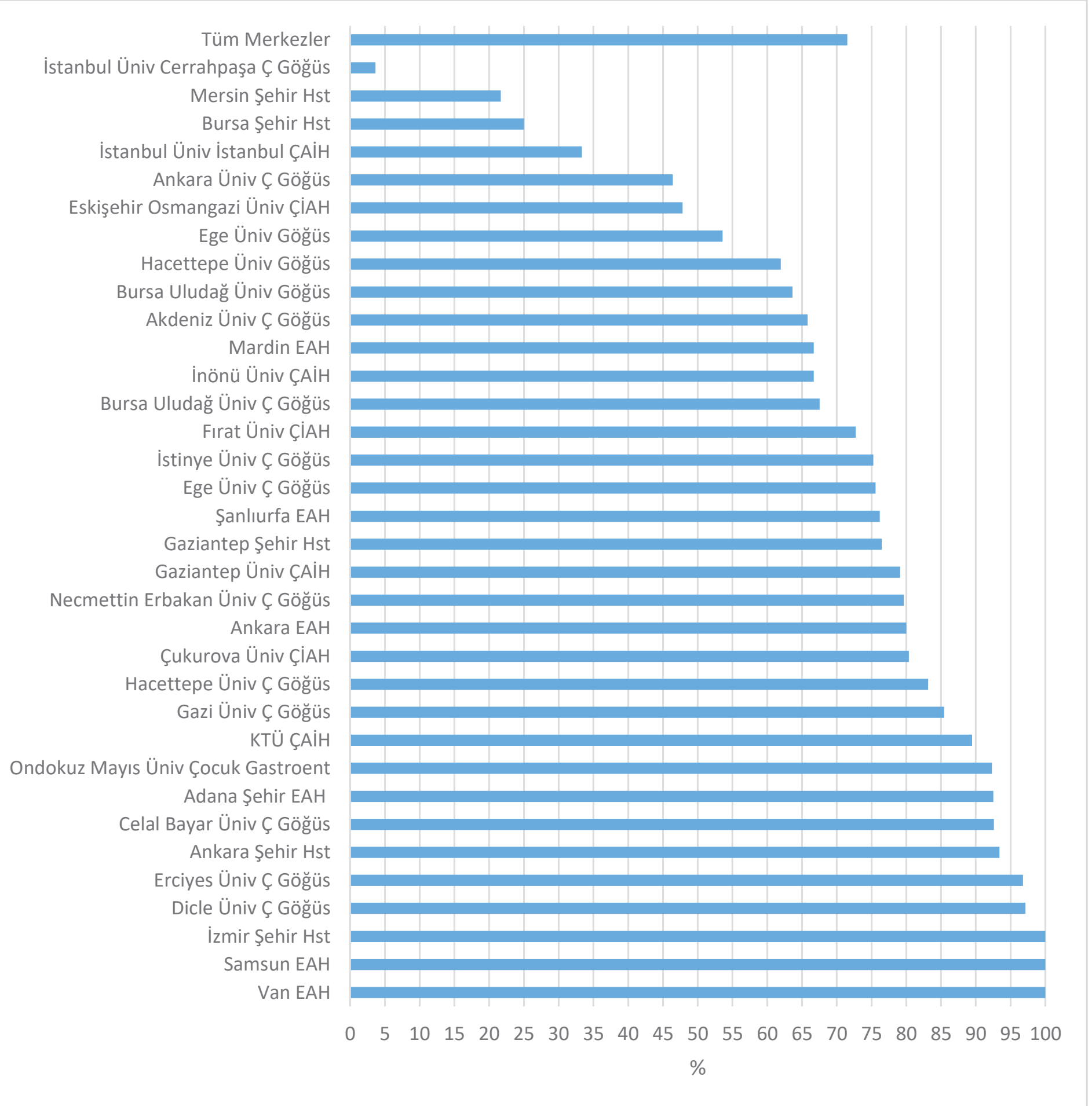
Şekil 10.3 Merkezlere göre proton pompa inhibitörü kullanımı

Şekil 10.4 Merkezlere göre enteral ürün kullanımı

Şekil 10.5 Merkezlere göre multivitamin kullanımı

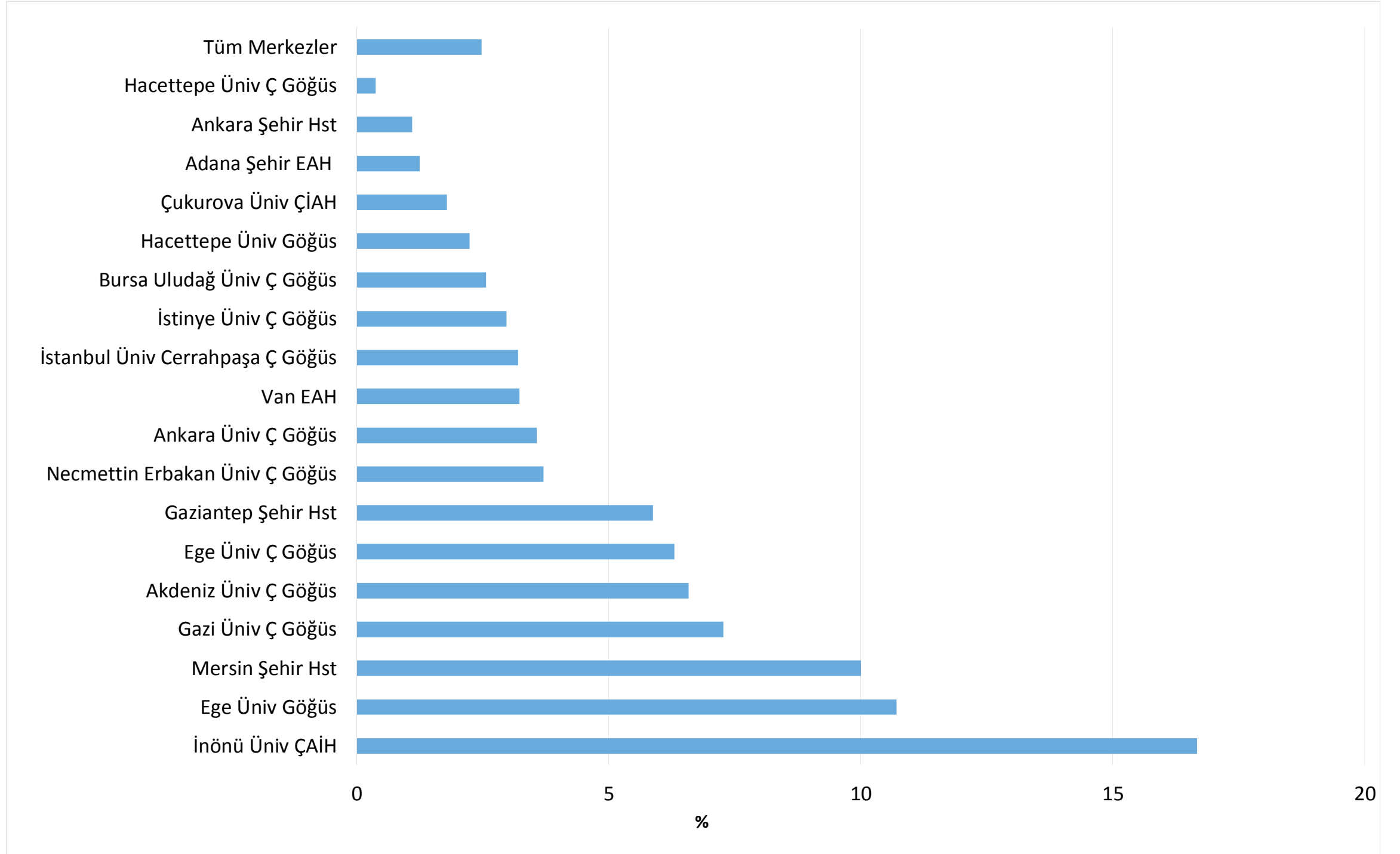

Tablo 10.2 Merkezlere göre Endokrin sistem tedavileri

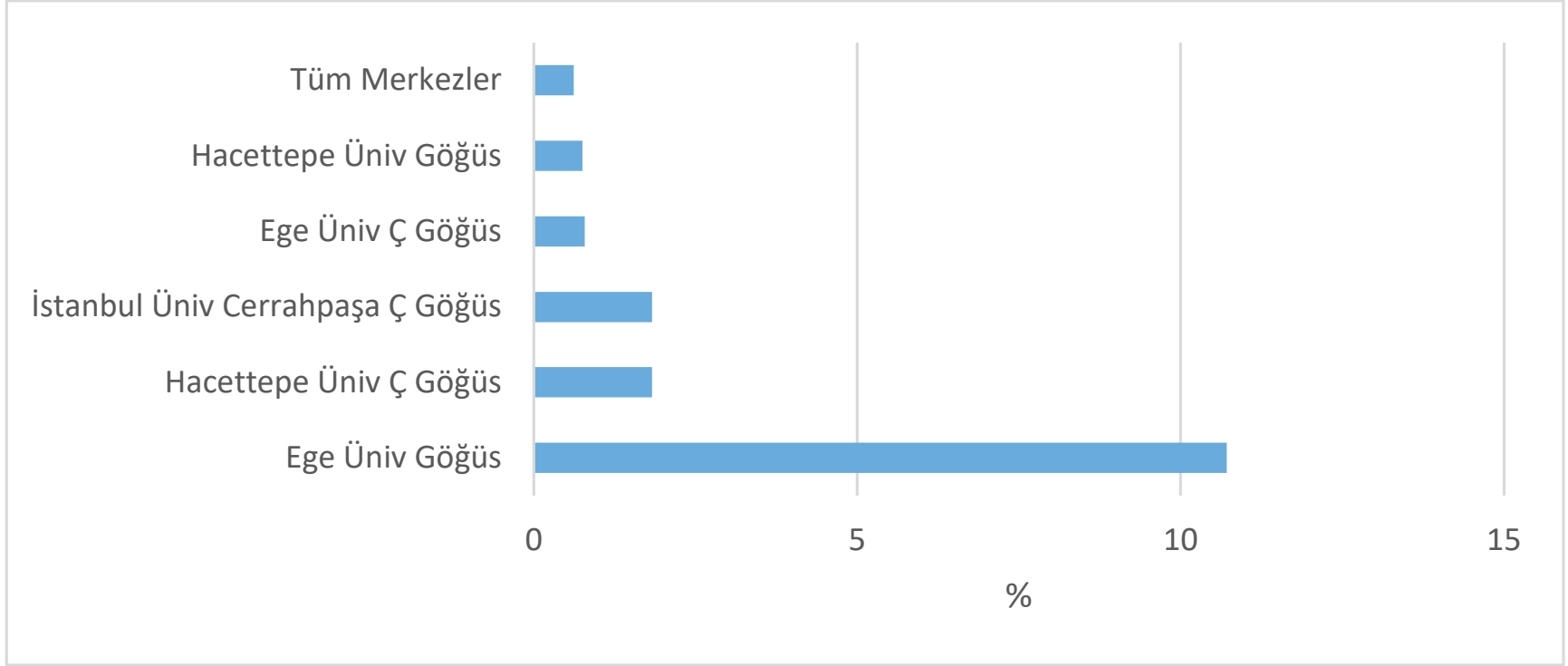
Merkezler	Kalsiyum desteği n (%)	Bifosfonat n (%)	İnsülin n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	1 (0,37)	5 (1,83)	23 (8,42)
Dicle Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	1 (0,4)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	7 (3,2)	4 (1,83)	9 (4,11)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	6 (3,7)	0 (0)	8 (4,94)
Hacettepe Üniv Göğüs	3 (2,24)	1 (0,75)	15 (11,19)
Ege Üniv Ç Göğüs	8 (6,3)	1 (0,79)	4 (3,15)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	3 (2,56)	0 (0)	5 (4,27)
İstinye Üniv Ç Göğüs	3 (2,97)	0 (0)	0 (0)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Ankara Şehir Hst	1 (1,1)	0 (0)	3 (3,3)
Gaziantep Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Adana Şehir EAH	1 (1,25)	0 (0)	1 (1,25)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	5 (6,58)	0 (0)	1 (1,32)
Mersin Şehir Hst	6 (10)	0 (0)	2 (3,3)
Çukurova Üniv ÇİAH	1 (1,79)	0 (0)	0 (0)
Gazi Üniv Ç Göğüs	4 (7,27)	0 (0)	2 (3,64)
Şanlıurfa EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Van EAH	1 (3,23)	0 (0)	1 (3,23)
Ankara Üniv Ç Göğüs	1 (3,57)	0 (0)	1 (3,57)

Ege Üniv Göğüs	3 (10,71)	3 (10,71)	1 (3,57)
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)
KTÜ ÇAiH	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Gaziantep Şehir Hst	1 (5,88)	0 (0)	0 (0)
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	0 (0)	0 (0)	2 (18,18)
Fırat Üniv ÇİAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)
İnönü Üniv ÇAiH	1 (16,67)	0 (0)	0 (0)
Ankara EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Bursa Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)
İstanbul Üniv İstanbul ÇAiH	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Mardin EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Samsun EAH	0 (0)	0 (0)	0 (0)
İzmir Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Tüm Merkezler	56 (2,48)	14 (0,62)	79 (3,5)

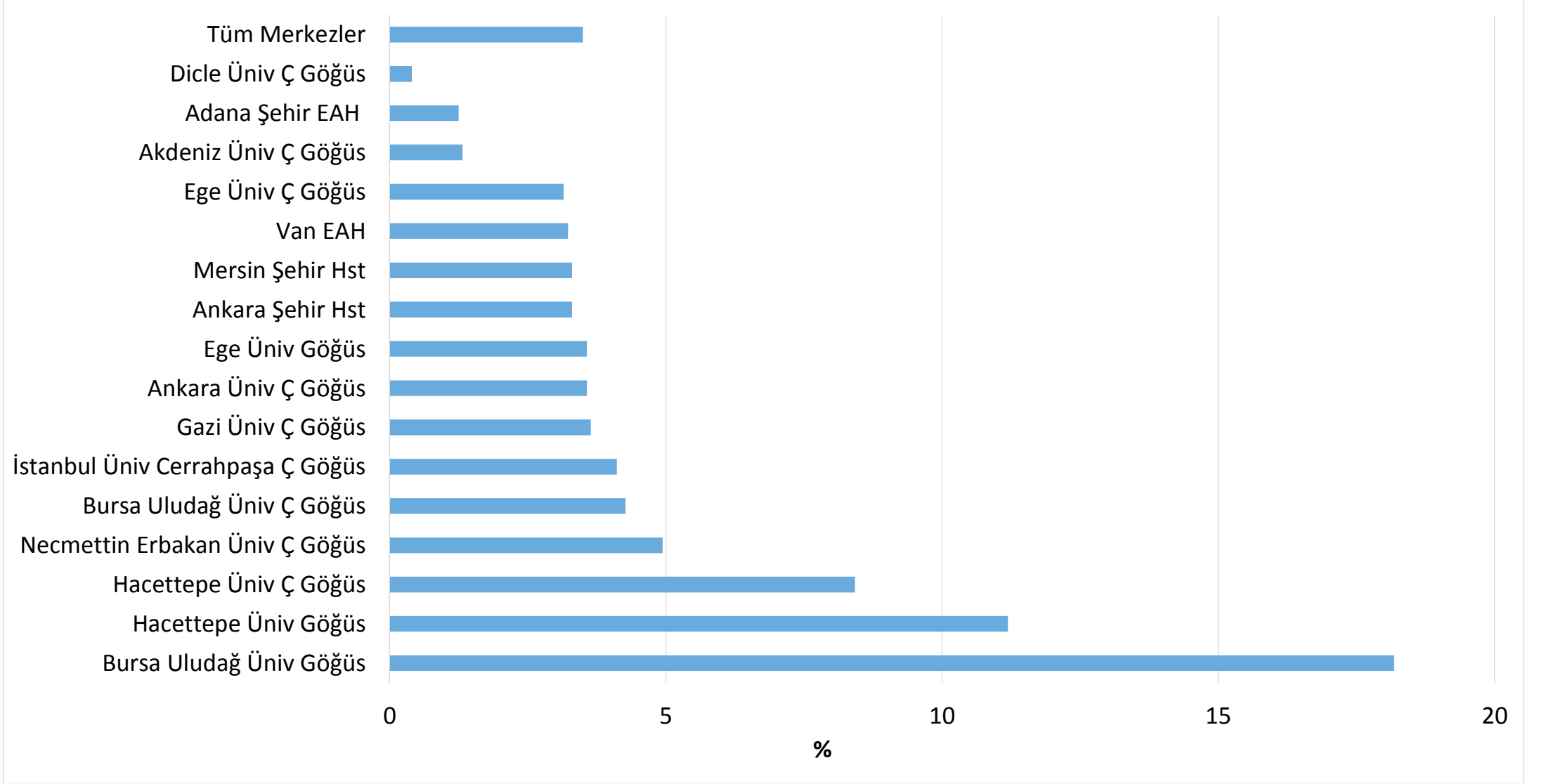
Şekil 10.6 Merkezlere göre kalsiyum kullanımı

Şekil 10.7 Merkezlere göre bifosfonat kullanımı

Şekil 10.8 Merkezlere göre insülin kullanımı

11 – KFTR MODÜLATÖR TEDAVİLERİ

Tablo 11 Merkezlere göre KFTR modülatör tedavileri kullanan hastalar

Merkezler	Ivacaftor n (%)	Lumacaftor/ Ivacaftor n (%)	Tezacaftor/ Ivacaftor n (%)	Elexacaftor/ Tezacaftor/ Ivacaftor n (%)
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	16 (5,86)	3 (1,10)	0 (0)	61 (22,34)
Dicle Üniv Ç Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	12 (4,82)
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	4 (1,83)	2 (0,91)	3 (1,37)	38 (17,35)
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	4 (2,47)	3 (1,85)	0 (0)	18 (11,11)
Hacettepe Üniv Göğüs	9 (6,72)	0 (0)	1 (0,75)	47 (35,07)
Ege Üniv Ç Göğüs	1 (0,79)	1 (0,79)	0 (0)	15 (11,81)
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	1 (0,85)	0 (0)	0 (0)	17 (14,53)
İstinye Üniv Ç Göğüs	2 (1,98)	0 (0)	0 (0)	9 (8,91)
Erciyes Üniv Ç Göğüs	1 (1,08)	0 (0)	0 (0)	6 (6,45)
Ankara Şehir Hst	5 (5,49)	2 (2,20)	0 (0)	13 (14,29)
Gaziantep Üniv ÇAİH	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (4,40)
Adana Şehir EAH	1 (1,25)	1 (1,25)	1 (1,25)	5 (1,25)
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	1 (1,32)	3 (3,95)	0 (0)	8 (10,53)
Mersin Şehir Hst	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10 (16,67)
Gazi Üniv Ç Göğüs	3 (5,45)	0 (0)	1 (1,82)	7 (12,73)
Van EAH	1 (3,23)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

Ankara Üniv Ç Göğüs	4 (14,29)	0 (0)	0 (0)	1 (3,57)
Ege Üniv Göğüs	1 (3,57)	0 (0)	1 (3,57)	4 (14,29)
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (36,36)
Fırat Üniv ÇİAH	0 (0)	1 (9,09)	0 (0)	0 (0)
İnönü Üniv ÇAH	1 (16,67)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Samsun EAH	0 (0)	1 (50,00)	0 (0)	0 (0)
Tüm Merkezler	55 (2,44)	17 (0,75)	7 (0,31)	279 (12,36)

12 – TRANSPLANTASYON

Tablo 12.1 2023 yılında yaşayan ve transplantasyon yapılmış olan hastalar

Transplantasyon	Hasta sayısı
Akciğer	6
Karaciğer	2
Böbrek	1
Toplam	9

Tablo 12.1 2023 yılında yaşayan ve transplantasyon yapılmış olan hastalar

Merkez	Akciğer transplantasyonu yapılma tarihi	Mevcut yaş (yıl)	Cinsiyet
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	2015	32	Kız
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	2021	21	Kız
Ege Üniv Göğüs	2019	32	Erkek
Ege Üniv Göğüs	2021	27	Kız
Ege Üniv Göğüs	2017	49	Erkek
Ege Üniv Göğüs	2014	34	Erkek

Tablo 12.3 Merkezlere göre, 2023 yılında yaşayan ve karaciğer transplantasyonu yapılmış hastalar

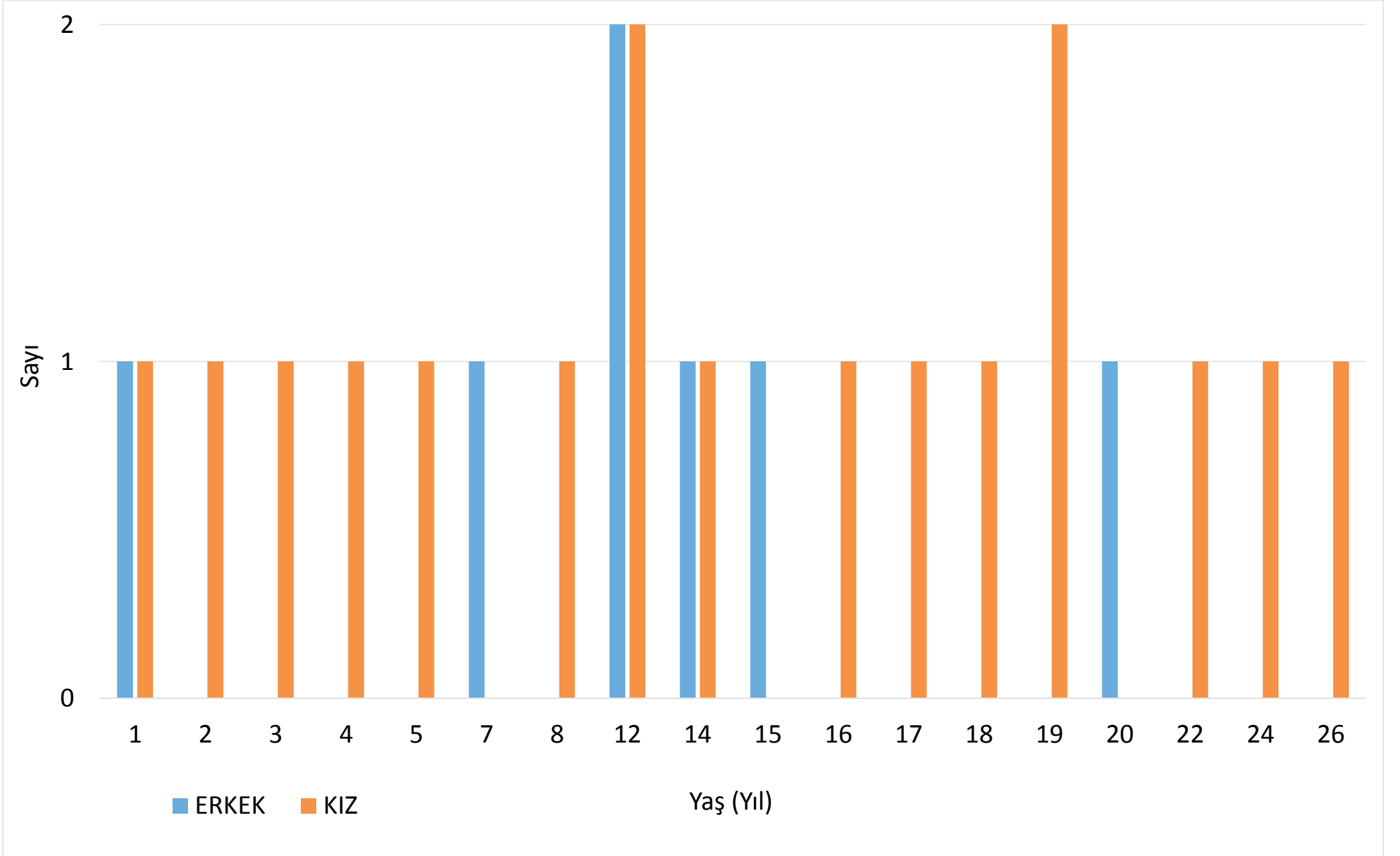
Merkez	Karaciğer transplantasyonu yapılma tarihi	Mevcut yaş (yıl)	Cinsiyet
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	2018	15	Erkek
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	2023	23	Erkek

13 – MORTALİTE

Tablo 13.1 2023’de ölen hastaların yaş ve cinsiyet dağılımları

Ölüm yaşı (yıl)	Erkek n	Kız n	Toplam n
1	1	1	2
2		1	1
3		1	1
4		1	1
5		1	1
7	1		1
8		1	1
12	2	2	4
14	1	1	2
15	1		1
16		1	1
17		1	1
18		1	1
19		2	2
20	1		1
22		1	1
24		1	1
26		1	1
Toplam	7	17	24

Şekil 13. 2023 yılında ölen hastaların yaş ve cinsiyet dağılımları

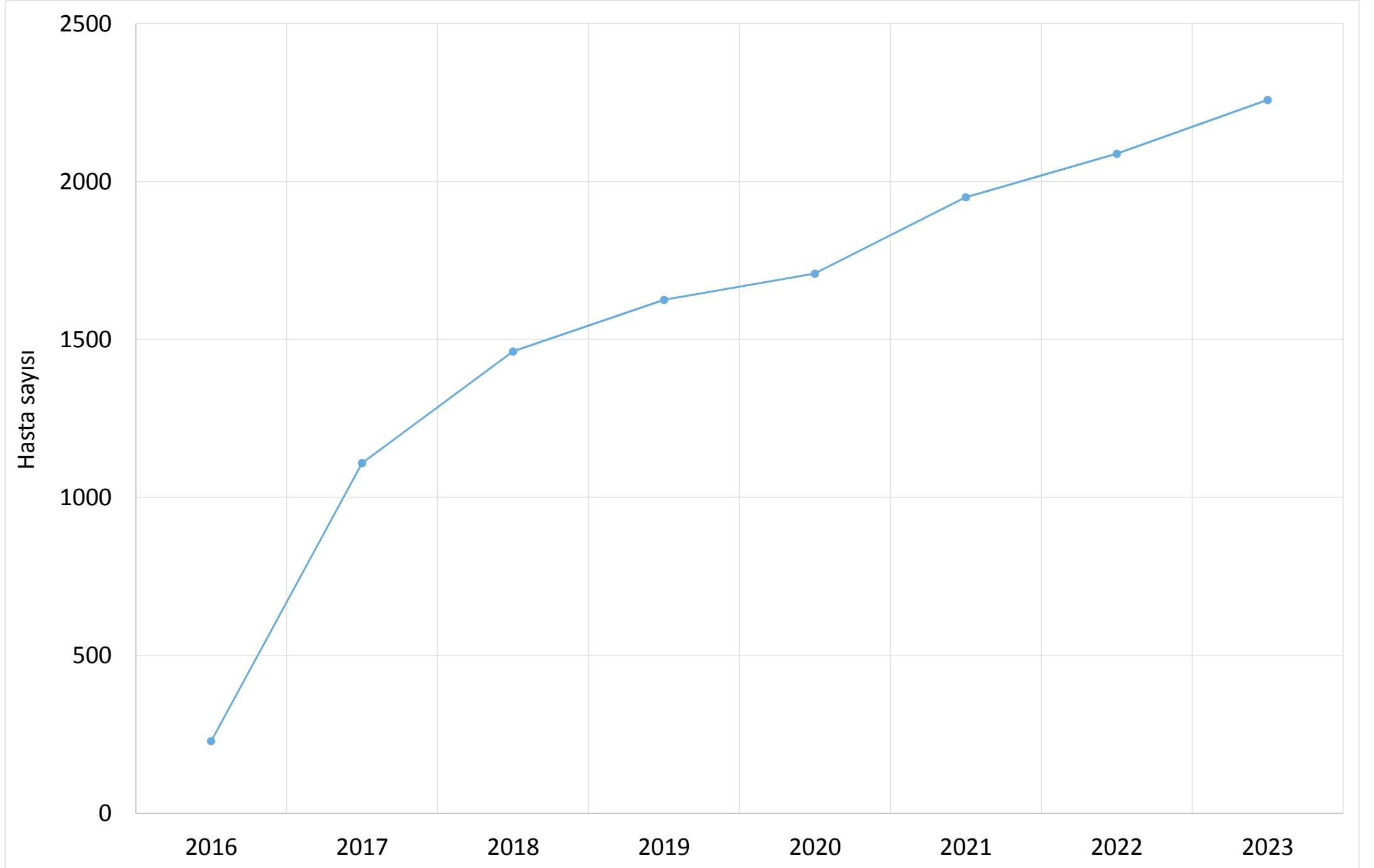

Tablo 13.2 Hastaların ölüm nedenlerine göre dağılımı

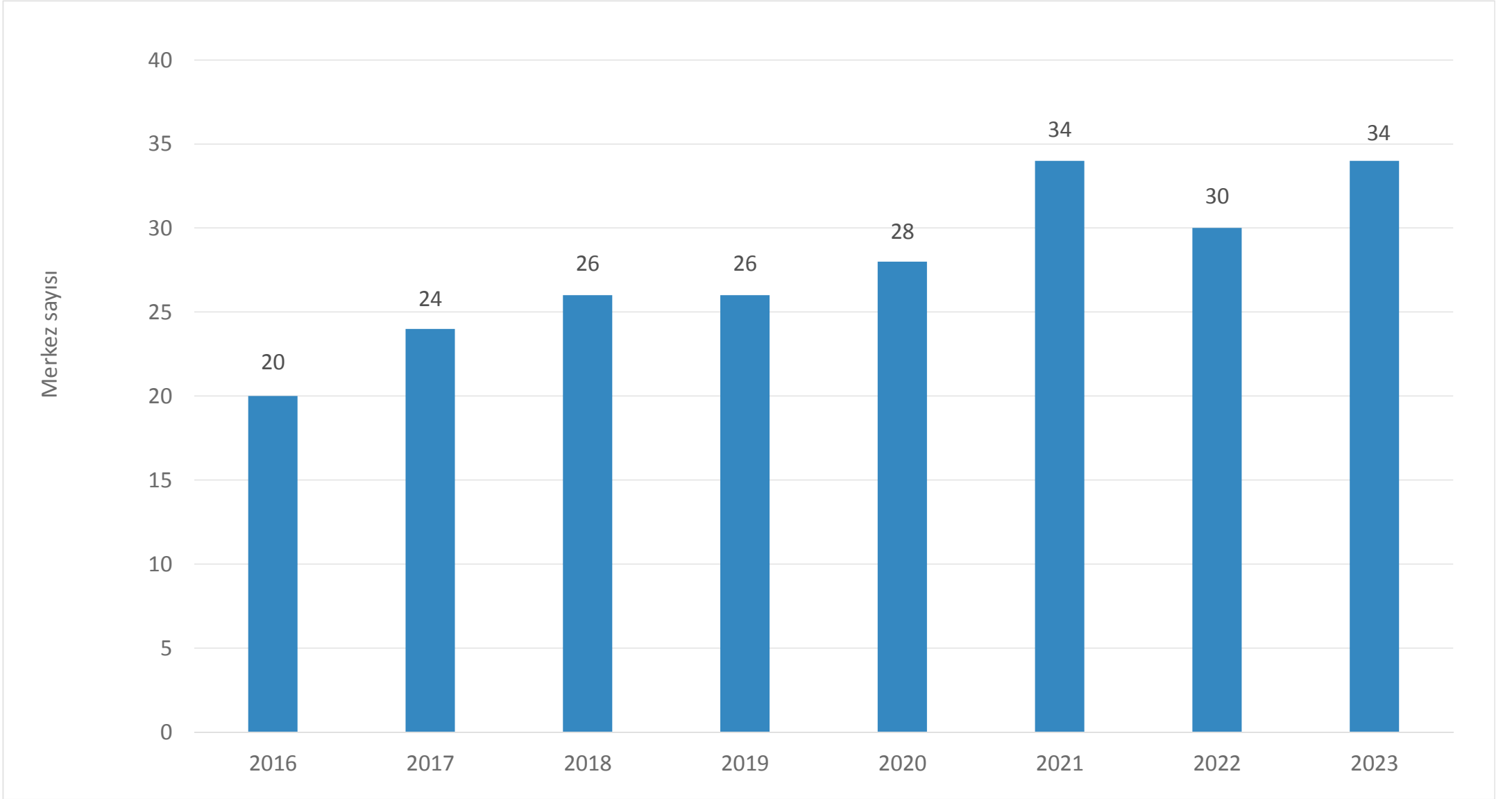
Ölüm Nedeni	Ölen Hasta Sayısı	Tüm ölümlere oranı (%)
Solunum	23	95,83
KF dışı	1	4,17
Toplam	24	100

14 – LONGİTUDİNAL VERİLER

Şekil 14.1 Yıllara göre UKKS'de kayıtlı hasta sayısı

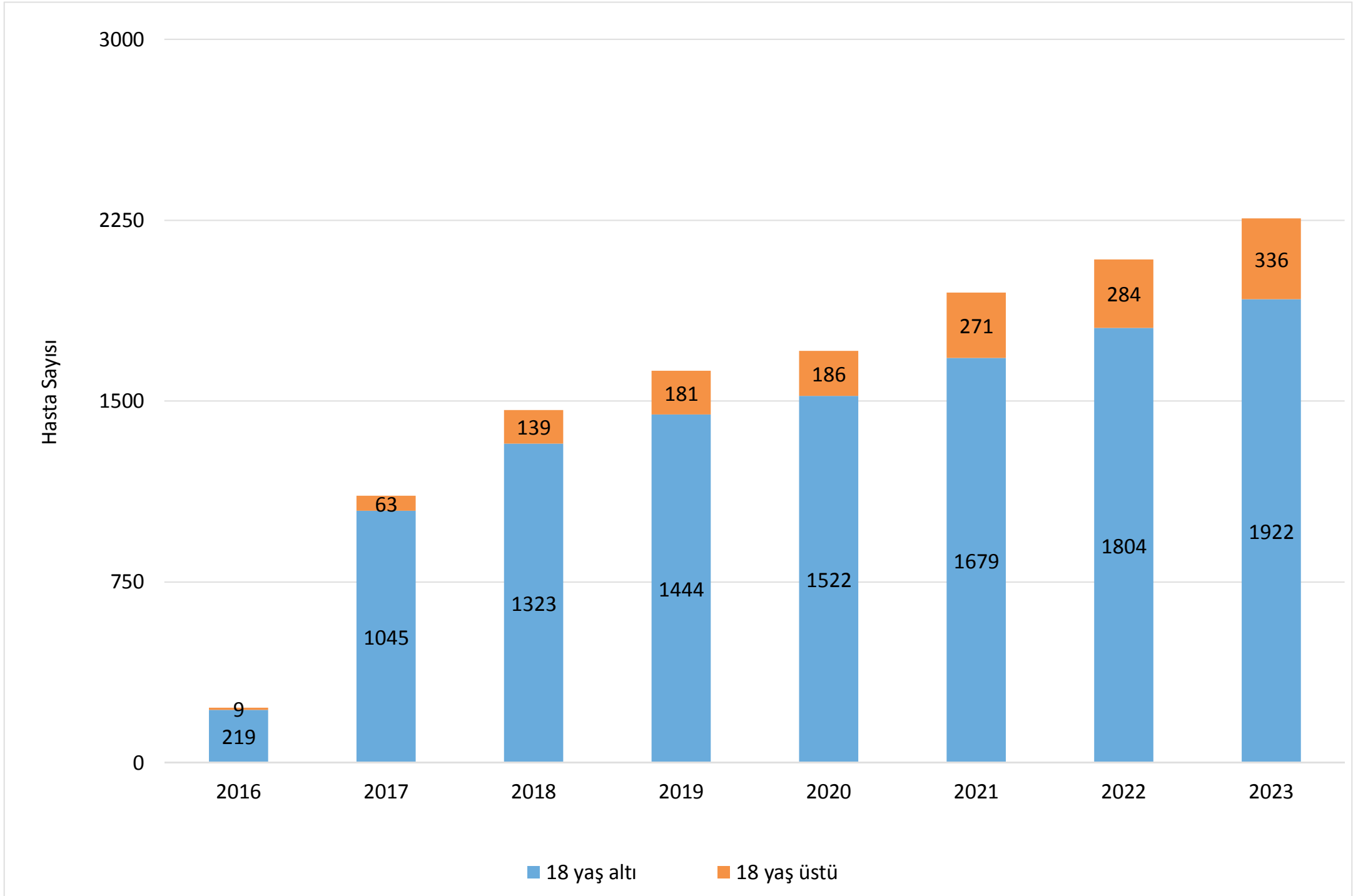

Şekil 14.2 Yıllara göre UKKS’de kayıtlı merkez sayısı

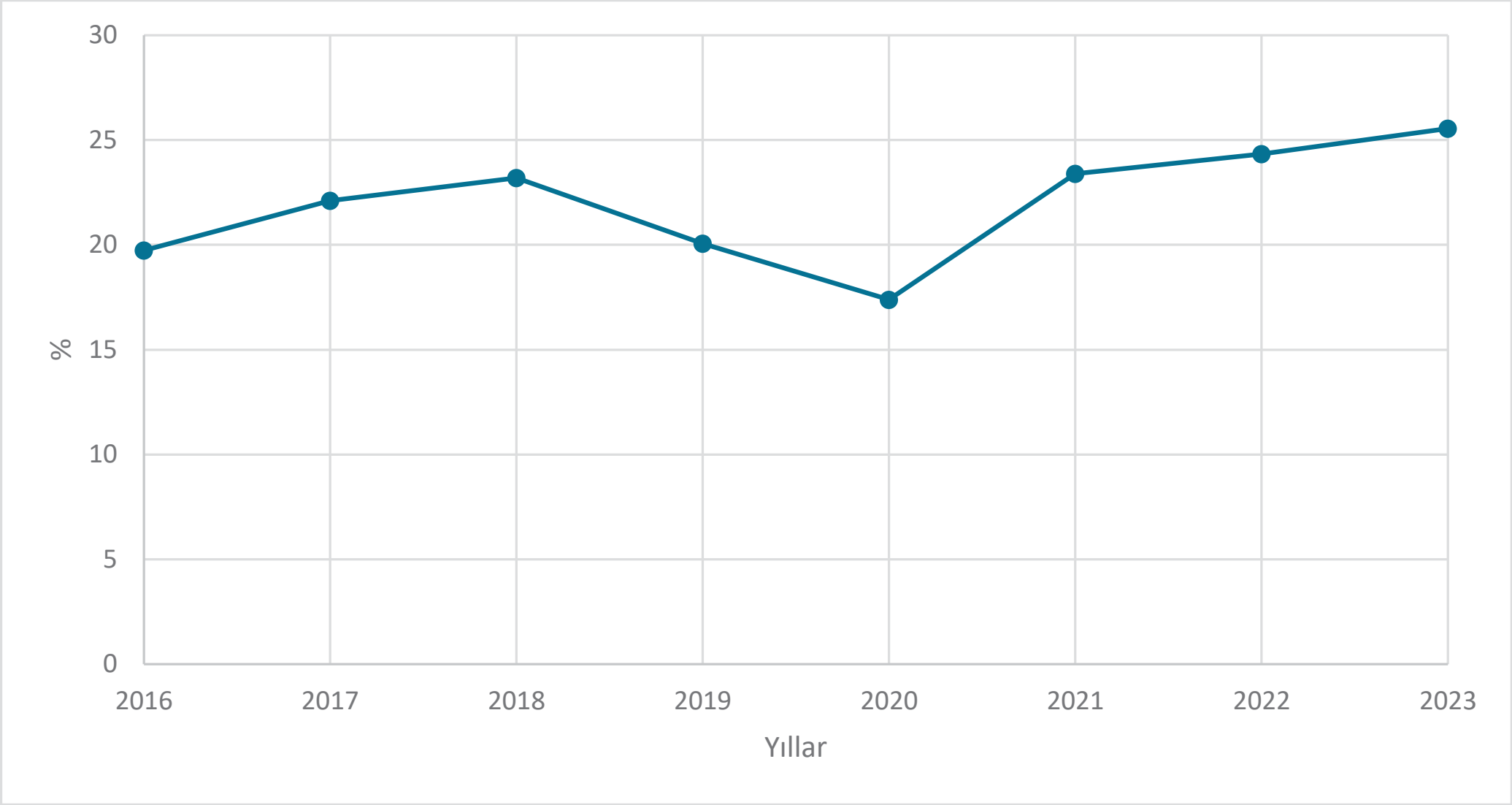

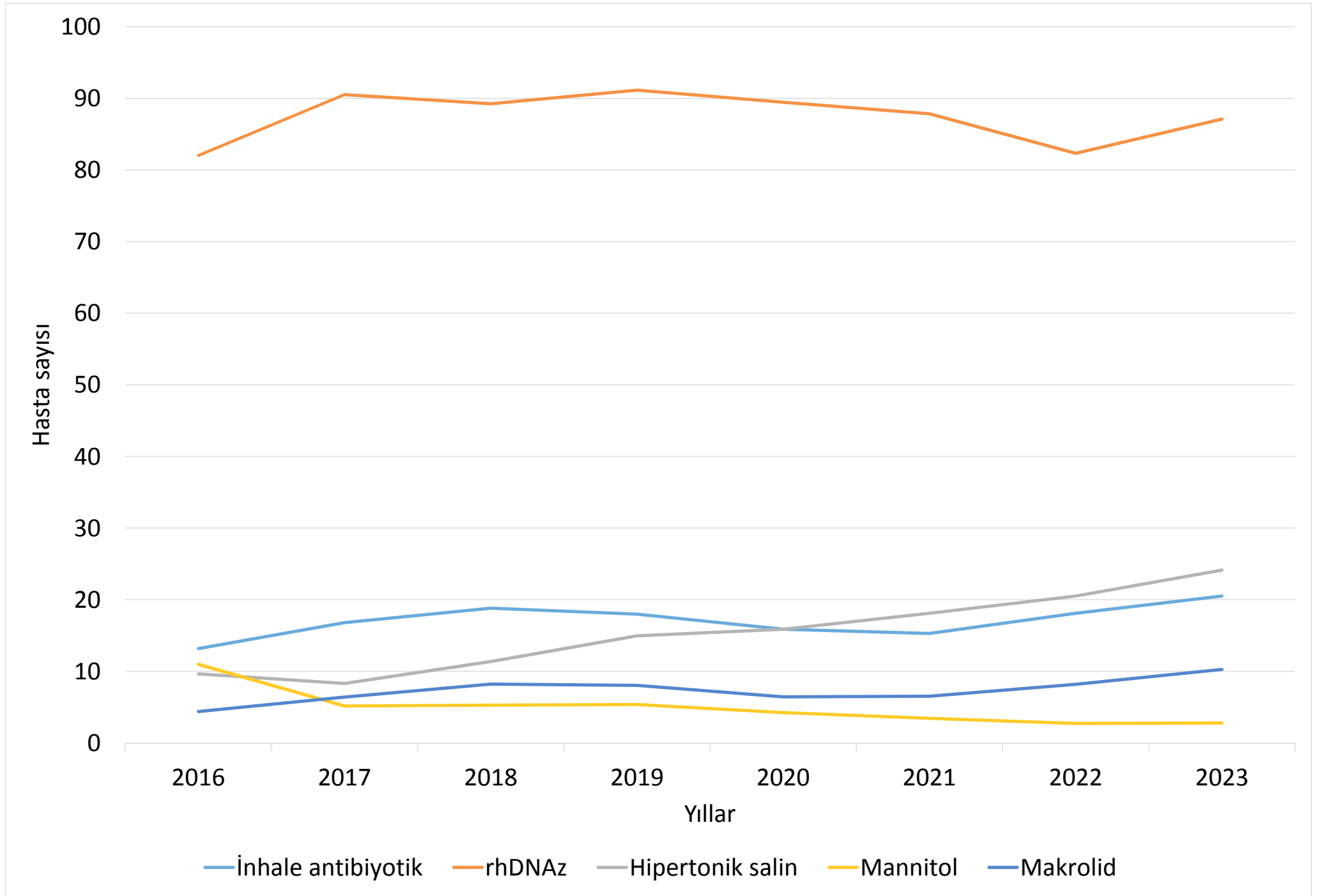
Şekil 14.3 Yıllara göre 18 yaş altı ve üstündeki hasta sayısı

Şekil 14.4 Yıllara göre kronik ve intermitan *Pseudomonas aeruginosa* prevalansı

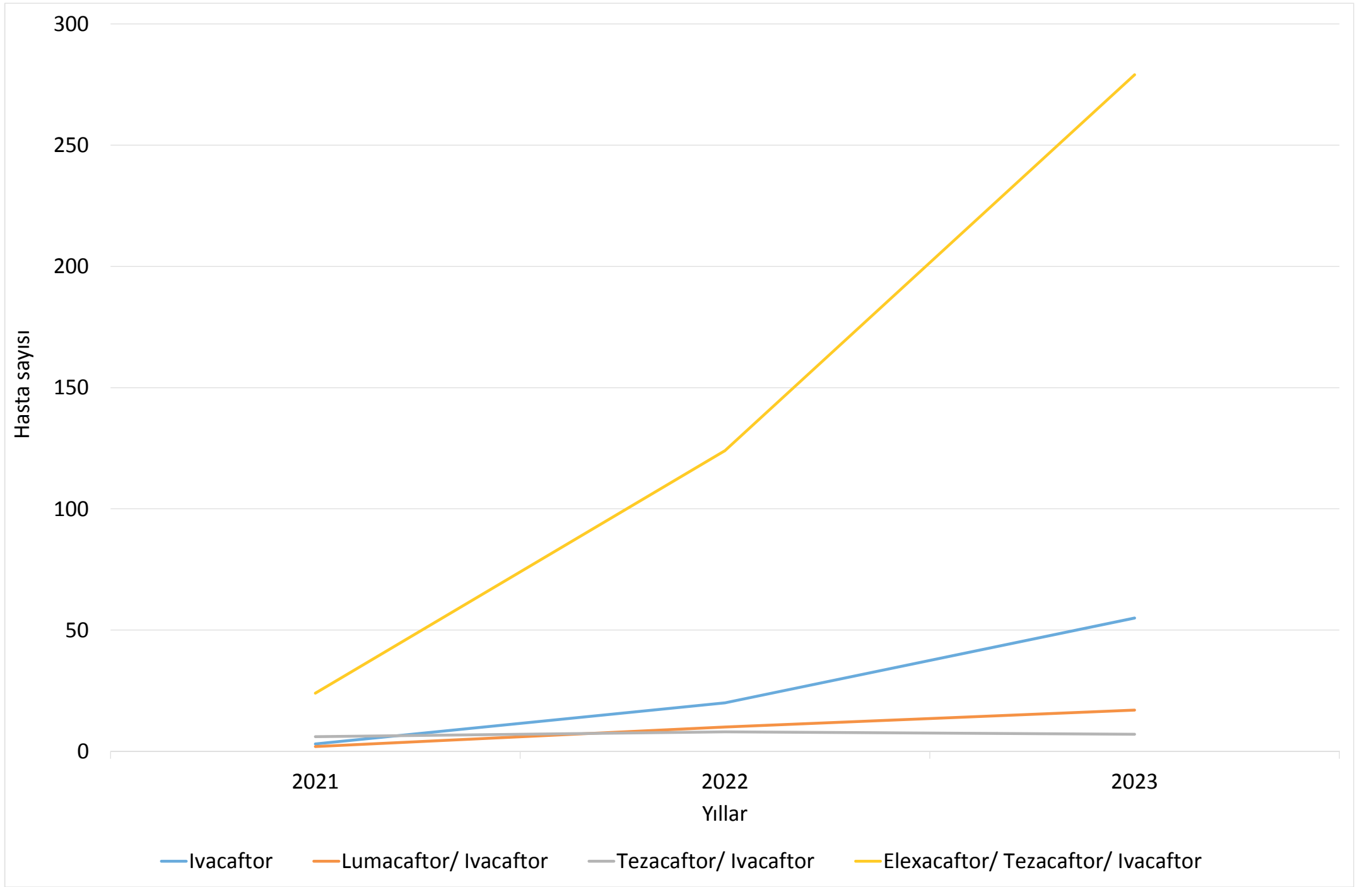
Şekil 14.5 Yıllara göre Solunum sistemi tedavileri

Tablo 14.1 Tüm merkezlerde yıllara göre KFTR modülatörü kullanan hastalar

Yıl	Ivacaftor n	Lumacaftor/ Ivacaftor n	Tezacaftor/ Ivacaftor n	Elexacaftor/ Tezacaftor/ Ivacaftor n
2021	3	2	6	24
2022	20	10	8	124
2023	55	17	7	279

Şekil 14.6 Yıllara göre KFTR modülatörü kullanan hastalar

EK 1.

MERKEZ İSİMLERİ KISALTMALARI

Kısaltma	Merkez Adı
Adana Şehir EAH	Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adana
Akdeniz Üniv Ç Göğüs	Akdeniz Üniversitesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Antalya
Ankara EAH	Ankara Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara
Ankara Şehir Hst	Ankara Şehir Hastanesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Ünitesi, Ankara
Ankara Üniv Ç Göğüs	Ankara Üniversitesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara
Bursa Şehir Hst	Bursa Şehir Hastanesi, Bursa
Bursa Uludağ Üniv Ç Göğüs	Bursa Uludağ Üniversitesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Bursa
Bursa Uludağ Üniv Göğüs	Bursa Uludağ Üniversitesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Bursa
Celal Bayar Üniv Ç Göğüs	Celal Bayar Üniversitesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Manisa
Çukurova Üniv ÇİAH	Çukurova Üniversitesi Çocuk İmmünoloji ve Alerji Hastalıkları Bilim Dalı, Adana
Dicle Üniv Ç Göğüs	Dicle Üniversitesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Diyarbakır
Ege Üniv Ç Göğüs	Ege Üniversitesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İzmir
Ege Üniv Göğüs	Ege Üniversitesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir
Erciyes Üniv Ç Göğüs	Erciyes Üniversitesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Kayseri
Eskişehir Osmangazi Üniv ÇİAH	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Çocuk İmmünoloji ve Alerji Hastalıkları Bilim Dalı, Eskişehir
Fırat Üniv ÇİAH	Fırat Üniversitesi Çocuk Alerji ve İmmünoloji Bilim Dalı, Elazığ
Gazi Üniv Ç Göğüs	Gazi Üniversitesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara
Gaziantep Şehir Hst	Gaziantep Şehir Hastanesi, Gaziantep
Gaziantep Üniv ÇİAH	Gaziantep Üniversitesi Çocuk İmmünoloji ve Alerji Hastalıkları Bilim Dalı, Gaziantep
Hacettepe Üniv Ç Göğüs	Hacettepe Üniversitesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Ankara
Hacettepe Üniv Göğüs	Hacettepe Üniversitesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

İnönü Üniv ÇAİH	İnönü Üniversitesi, Çocuk İmmünoloji ve Alerji-Göğüs Kliniği, Malatya
İstanbul Üniv Cerrahpaşa Ç Göğüs	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, İstanbul
İstanbul Üniv İstanbul ÇAİH	İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Çocuk Alerji ve İmmünoloji Bilim Dalı, İstanbul
İstinye Üniv Ç Göğüs	İstinye Üniversitesi, Liv Hospital, Çocuk Göğüs Hastalıkları, İstanbul
İzmir Şehir Hst	İzmir Şehir Hastanesi, İzmir
KTÜ ÇAİH	Karadeniz Teknik Üniversitesi Çocuk Alerji ve İmmünoloji Bilim Dalı ve Çocuk Enfeksiyon Bilim Dalı, Trabzon
Mardin EAH	Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Mardin
Mersin Şehir Hst	Mersin Şehir Hastanesi Çocuk Göğüs Hastalıkları Kliniği, Mersin
Necmettin Erbakan Üniv Ç Göğüs	Necmettin Erbakan Üniversitesi, Çocuk Göğüs Hastalıkları Bilim Dalı, Konya
Ondokuz Mayıs Üniv Çocuk Gastroent	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Çocuk Gastroenteroloji Bilim Dalı, Samsun
Samsun EAH	Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Samsun
Şanlıurfa EAH	Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Şanlıurfa
Van EAH	Van Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Van